

ΧΡΥΣΑΛΛΙΣ

ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ, ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΑ, ΠΟΙΚΙΛΑ.

ΤΟΜΟΣ Δ'. | 30 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ, 1866. | ΦΥΛΛΑΔΙΟΝ 92.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΕΝ ΘΗΡΑΣΙΑ ΑΡΤΙ ΑΝΑΚΑΛΥΦΘΕΝΤΟΣ ΑΡΧΑΙΟΥ ΟΙΚΟΔΟΜΗΜΑΤΟΣ

ΕΠΙΣΤΟΛΗ Ι. ΔΕΚΙΓΓΑΛΑ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΕΝ
ΠΑΡΙΣΙΟΙΣ Κ. Φ. ΜΕΝΟΡΜΑΝΔΟΝ.

Ἀξιότιμέ μοι Κύριε!

Tempus tempum docet.

Σπεύδω ἵνα γνωστοποιήσω ἡμῖν τὴν ἐν τῇ νή-
σῳ Θηρασίας ἀνακάλυψιν ἀρχαίου τινος κτιρίου,
λίαν ἐνδιαφέροντος ὑπὸ ἀρχαιολογικὴν τε καὶ γεω-
λογικὴν ἐποψίν.

Γνωρίζετε καλλίστα ὅτι τὸ ἔδαφος τῆς τε Θή-
ρας καὶ Θηρασίας καλύπτεται ὑπὸ διαφόρων ἡ-
φαιστίων στρωμάτων, πηγαζόντων ἐξ ἄλλεπαλ-
λήλων ἐκρήξεων. Ἡ ἀνωτέρω στιβάς συγκροταί,
ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, ἐξ ἄσπας (*pipерina bianca*)
πολλαχοῦ πολλῶν μέτρων πάχος ἔχουσης. Τὰς
κατὰ τὰ παράλια ταύτας στιβάδας τέμνοντες
κατὰ προτίμησιν διὰ τὸ εὐκόλον τῆς μεταφορᾶς,
κατασκευάζουσι τὴν πρὸς οἰκοδομὴν κοίαν, το-
σοῦτον ἐπιζήτητον διὰ τὰ ὑδραυλικὰ ἔργα. Ἐσχά-
τως λοιπὸν καταγιγόμενοι οἱ ἔργαται τοῦ Κ. Ἀ-
λαφούζου εἰς τοιαύτην τινα ἐργασίαν, κατὰ τὴν

μεσημβρινὴν ἀκτὴν τῆς νήσου Θηρασίας, καὶ προ-
χωρήσαντες 25—30 περίπου μέτρα ἀπὸ τῆς
ἄκρας τῆς ἀκτῆς, καὶ εἰς βάθος 16—20 μέτρων
ἀπὸ τῆς ἐπιφανείας τοῦ ἐδάφους, ἀνεκάλυψαν ἀρ-
χαῖόν τι κτίριον, ὅπερ ὁ Κ. Χρηστομάνος ἐθεώ-
ρησεν ὡς οἰκίαν ἀγνώστου φυλῆς, κατοικοῦσης
ἐν Θηρασίᾳ πρὸ τῆς τελευταίας μεγάλης ἐκρή-
ξεως, καὶ ἐπομένως πρὸ τῆς καταποντίσεως τοῦ
μεγάλου προϊστορικοῦ ἤφκιστιοῦ τῆς Θήρας. Χά-
ριν περιεργείας λοιπὸν μετέβην εἰς Θηρασίαν με-
τὰ τοῦ ἱατροῦ Κ. Νικολάου Νομικοῦ, τοῦ Κ. δη-
μάρχου Οἴας καὶ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ Κ. Ε. Ἀλα-
φούζου, πρὸς παρατήρησιν καὶ ἐξέτασιν τοῦ περι-
οῦ ὁ λόγος κτιρίου. Οὕτως εἶδομεν ὅτι τοῦτο
κεῖται ἐντὸς στιβάδος συμπαγοῦς λευκοτάτης
ἄσπας (*pipерina bianca*) φερουσης ἄνωθεν εἰς
ὑψος περίπου μέτρου ἀπὸ τῆς κορυφῆς τοῦ κτι-
ρίου στιβάδα τινα ὑποκιτρίνου χρώματος φαιτικῆς,
πιθανῶ τῷ λόγῳ, γῆς 6—10 ἑκτοστῶν τὸ πά-
χος, καὶ ὑπὸ τοῦ χρόνου ἠλλοιωμένης. Ἐπὶ δὲ
τῆς κιτρίνης ταύτης στιβάδος ὑπάρχει ἑτέρα τις
στιβάς συμπαγοῦς ὡσαύτως ἄσπας 45 καὶ ἐπέ-
κεινα γαλλικῶν μέτρων ὑψος ἔχουσα, καὶ οὐ κατὰ
τὸ χρῶμα λευκὴ τοσοῦτον, ὅσον ἡ τῆς κάτω στι-
βάδος. Ὡστε τὸ κτίριον φαίνεται εἰς βάθος πλεον-
τῶν 16 μέτρων ἀπὸ τῆς ἐπιφανείας τοῦ ἐδάφους.

Τὸ περὶ οὗ λόγος οἰκοδόμημα παριστᾷ τετρά-

γωνον σχεδόν ἰσοπλευρον 3 ὡς ἔγγιστα μέτρων ἐκτάσεως δι' ἀκατεργάστων ἠφαιστίων λίθων κα-
 κασκευασμένον, ὡς πολλά ἄλλα τῶν τῆς αὐτῆς
 νήσου ἀρχαίων κτιρίων. Ἐκ δὲ τοῦ σχήματος αὐ-
 τοῦ καὶ τῶν ἐν αὐτῷ εὐρεθέντων, ἐνόμισα ὅτι
 ἔστιν ἀρχαῖος τις τάφος· καθότι εὐρέθη ἐν αὐτῷ
 χρωματισμένον τι πῆλινον ἀγγεῖον, ἐμπεριέχον
 ὑπομέλανον τινα κόνιν, ἣν ἐξέλαβον ὡς κόνιν
 τοῦ τεθαμμένου ἀνθρώπου, ἐξ ἧς καὶ ἀπέστειλαν
 μικρὰν τινα ποσότητα πρὸς τὴν ἐν Παρισίους Αὐτ.
 Ἀκαδημία τῶν ἐπιστημῶν. Εὐρέθησαν πρὸς δε
 συντρίμματα ἄλλων πηλίνων ἀγγείων καὶ τεμά-
 χια σεσηπῶτων καὶ ἀπνηθρακωμένων ξύλων, ἐξ
 ὧν πάντων, ὡς δὲν σὰς λανθάνει, ἀπαντῶμεν πολ-
 λάκις ἐν τοῖς ἀρχαίοις τάφοις, καὶ ἰδίως τοῖς ἐν
 ἐν Θήρῳ.

Τὸ ἐνδιαφέρον δὲ ὅτι πλησίον τοῦ οἰκοδομή-
 ματος τούτου καὶ ἐν τῇ αὐτῇ πάντοτε στιβάδι
 καὶ ἐπιφανείᾳ ἀνεκαλύψαμεν τότε τρία ἕτερα τοῦ
 αὐτοῦ εἶδους τετράγωνα, ἃ δὲν ἐπροφθάσαμεν
 ν' ἀνασκάψωμεν, ἐπομένως ἐφρόνου ὅτι ἐν τῇ
 θέσει ταύτῃ ὑπάρχει ἀρχαῖον πολυάνδριον. Ἀγαθὴ
 τύχη ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ γηπέδου τούτου Κ. Ἀλα-
 φοῦζος καὶ ὁ συγγενὴς αὐτοῦ Κ. Ν. Νομικός ἔχου-
 σιν ἀρετὸν ζῆλον, ὥστε προθύμως ἐπεχείρησαν
 νέας ἀνασκαφὰς πρὸς ἐντελῆ τοῦ εἰρημένου μνη-
 μείου ἐξόρυξιν. Ἐκ δὲ τῶν τελευταίων τούτων
 ἀνασκαφῶν ἐξάγεται, κατὰ τὰς πληροφορίες, ἃς
 εὐρησθήθη νὰ μοι χρηρηγήσῃ ὁ μνησθεὶς ἱατρὸς
 Κ. Νομικός, ὅτι τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος κτίριον ἔστιν
 οἰκία. « Τὸ τετράγωνον τοῦτο τεῖχος, λέγει ὁ
 » εἰρημένος Κ. Νομικός, διχάζεται δι' ἐπιμήκους
 » γραμμῆς εἰς δύο ὅμοια, τὸ πρὸς ἀνατολὰς καὶ
 » τὸ πρὸς δυσμάς. Τὸ πρὸς ἀνατολὰς διαίρεται
 » δι' ἐνὸς μεσοτοίχου εἰς δύο χωρίσματα, πρὸ-
 » σθιον (δηλ. βόρειον) καὶ ὀπίσθιον (μεσημβρινόν).
 » Τὸ μὲν πρόσθιον ἔχει μῆκος 4 μέτρων καὶ πλά-
 » τος 2 1/2 (*). Ἀπεπειράθημεν ν' ἀνασκάψω-
 » μεν ἐκ τῶν ἐξω τὴν πρὸς ἀνατολὰς ἐπιμήκη
 » πλευρὰν τοῦ τετραγώνου τείχους, ὅπως ἀνα-
 » μετρήσωμεν τὸ ὕψος αὐτοῦ καὶ ἀνακαλύψωμεν,
 » εἰ δυνατόν, ἔχνη θυρίδων· ἀλλὰ μόνον προέ-
 » βημεν εἰς βάθος πρῶτον τινῶν, καὶ φεβηθέντες
 » μὴ καταβρέυση τὸ ἄλλως τε εἰτοιμηρόσπον φαι-

(*) Τὸ πρόσθιον ἢ βόρειον εἶγον ἤδη ἀνορύξει οἱ τοῦτο
 ἀνακαλύψαντες ἐργάται, ἐνθα εὐρέθη, ὡς ἀνωτέρω εἴρη-
 ται, ἀγγεῖον τι πῆλινον χρωματισμένον ἔμπεσον ὑπο-
 φαίου τινος κόνιν ἣν εὐρέθησαν ὡς κόνιν τεθαμμένου
 τινος ἀνθρώπου.

» νόμενον τοῦτο τεῖχος, ἀποχωρίζομενον τῆς ὑ-
 » ποβασταζούσης αὐτὸ ἐξωθεν συμπαγούς στιβά-
 » δος τῆς λευκῆς ἠφαιστίου γῆς, ἠρχίσασμεν μετὰ
 » τῆς δεούσης προσοχῆς τὴν ἐκ τῶν ἐνδον ἀνόρυ-
 » ζιν ἀμφοτέρων τῶν χωρισμάτων.

» Γῆ λευκῆ, ὅμοια τῇ ἄλλοτε ἐπικαθημένην ἐπ'
 » αὐτῶν, ἀνασκαπτομένη μετὰ μεγίστης δυσκο-
 » λίας ἐνεκα τῆς στερεοποιήσεως αὐτῶν ἐκ τῆς
 » χρονιότητος ἐπλήρου τὸν μεταξὺ χάσμα. Λίθοι
 » δὲ ὑπομέλανες ἀνώμαλοι παρεμπιπτόντες ἐνια-
 » χου, καὶ φέροντες ἐπ' αὐτῶν εἶδος χρίσματος
 » τινος ἐκ πηλοῦ, ἐμαρτύρουν ὅτι ἄλλοτε ἀπετέ-
 » λουν μέρος κρημισθέντος τείχους. Πλὴν τοῦ-
 » του ἐπεφαίνοντο πολλαχού καὶ τεμάχια κισσή-
 » ρως· τὸ δὲ πάντων περίεργον ἦν τὰ συχνότατα
 » ἀπαντώμενα ὑπὸ τὴν δίκαιαν ἡμῶν εὐμεγέθη
 » τεμάχια ξύλων ἀπνηθρακωμένων καὶ σεσηπῶ-
 » των, ὧν ὅμως ἡ διάταξις εἰς πολλὰ μέρη ἐφαί-
 » νοντο σφρασεστάτη. Δοκοὶ ὀλόκληροι, ὧν τὸ πά-
 » χος μόνον κατορθοῦμεν νὰ περιβάλωμεν μεταξὺ
 » ἀμφοτέρων τῶν χειρῶν, ἦσαν ποῦ μὲν καθέτως
 » διατεταγμένοι καὶ διὰ πηλοῦ συνεχόμενοι μετ'
 » αὐτοῦ, ἀλλαχού δὲ ἐγκαρσίως μεταξὺ τῶν λί-
 » θων τοῦ τείχους ἐμπεπαρμένοι. Πλείστα τρι-
 » αῦτα ξύλα ἄλλοτε ἄλλα τὴν περίμετρον εὐρο-
 » μεν τεθαμμένα ἐντὸς τῆς ἐμπληρούσης τὰ χω-
 » ρίσματα ταῦτα λευκῆς γῆς, ἃτινα πιθανότατα
 » ἀπετέλουν μέρος καταπεσοῦσης στέγης. Ἡ ἐν-
 » δον ἐπιφάνεια τῶν τοίχων ἐν γένει φαίνεται
 » τοξοειδῶς κυρτουμένη πρὸς τὰ ἄνω, καὶ πῶς
 » ἐπηλειμμένη δι' ἀσβεστόδους τινος χρίσματος.
 » Ὁ δὲ συνδετικὸς τῶν λίθων τοῦ οἰκοδομήματος
 » πηλὸς δὲν φαίνεται ἐνέχων ἀσβεστον, οὔτε γῆν
 » ἠφαιστίον λευκὴν, ἢ κοινῶς ἄσπαν, ἀλλὰ σύγ-
 » κειται ἀπλῶς ἐξ ὑποφαίου κοινῶ χρώματος,
 » πεπλασμένου μὲ ξυλώδη μόρια ἐξ ἀχύρου πρὸς
 » ἐπίτευξιν μείζονος ἴσως τοῦ πηλοῦ συνεκτικό-
 » ττος. Προχωρήσαντες εἰς βάθος δύο μέτρων ἐν
 » τῷ προσθίῳ χωρίσματι εὐρομεν εἰς τὴν ἄνω
 » γωνίαν τοῦ μεσοτοίχου κρηθὴν μέλαιναν, ἀπνη-
 » θρακωμένην καὶ ἀνάμικτον μετὰ κόκκων σί-
 » του εἰς ποσότητα ὀκτάδων τινῶν. Τὸ αὐτὸ εὐ-
 » ρομεν καὶ ἐν τῷ ὀπίσθιῳ χωρίσματι εἰς τὴν
 » γωνίαν, ὅπισθεν τῆς ὁποίας ἀκριβῶς εὐρέθη ἡ
 » τοῦ προσθίου χωρίσματος κρηθὴ. Βαθύτερον κα-
 » τελθόντες ὅσῳ 3 μέτρα ἀπὸ τῆς ἐπιφανείας τοῦ
 » τοίχους εὐρομεν ἐν τῷ προσθίῳ χωρίσματι ἐγ-
 » γύς τοῦ μεσοτοίχου πῆλινον ἀγγεῖον, κερω-
 » ματισμένον γραμμοειδῶς, χωρητικότητος πε-

» ρίου 8—40 ὀκτάδων, ὕπερ ἦν πλαγίως κεκλι-
 » μένον, φέρον περὶ αὐτὸ συμπαγεῖς στιβάδας
 » λευκῆς ἠφαιστίου γῆς, καὶ φαινόμενον ἀκέραιον.
 » Ἐπεπωματίσαμεν ἀκριβῶς τὸ στόμιον αὐτοῦ,
 » ἀνεωγμένου ἤδη ὄντος, καὶ μετὰ τῆς δεού-
 » σης προσοχῆς ἐκαθάψαντες αὐτὸ, ἐπειράθημεν
 » πάνυ πεφυλαγμένως νὰ τὸ ἀνέλξωμεν· ἀλλ' ἀ-
 » τυχῶς τοῦτο μόνον διακινήθη, διεβράχη κατὰ
 » τὸ ἀνώτερον ἡμιμόριον τεμαχίδων, ἀποληφθέν-
 » τος τοῦ κατωτέρου· ἦν δὲ τοῦτο πλήρες οὐσίας
 » τινος, μάζαν συμπαγῆ ἀποτελοῦσης, ὕφυγον
 » ἀπνηθρακωμένην, καὶ ἧς ἡ ὄψις ἐνέφαιεν ὡσεὶ
 » τὸ ἐνεχόμενον ἄλλοτε ἦν οὐσία τις κοκκώδης,
 » πιθανῶς κέγχρος.

» Εἰς ἴσως βάθος 3 μέτρων εὐρομεν καὶ ἐν τῷ
 » ὀπίσθιῳ χωρίσματι πρὸς τὴν κατωτέραν γω-
 » νίαν τοῦ μεσοτοίχου ἐγγύς ἀλλήλων τεμάχια
 » ἀγγείων πηλίνων διάφορα τὸ τε μέγεθος καὶ
 » τὴν ποιότητα, τὰ μὲν κερωματισμένα, ἄλλα
 » δὲ ἐντελῶς ἄχροα, ἃτινα ἐμαρτύρουν ὅτι πίσεις
 » ἰσχυρὰ μετὰ βίας τὰ συνέθλασε, καθόσον ἄλλα
 » μὲν εὐρομεν ἀπεστραμμένα ἔχοντα τὴν βάσιν
 » πρὸς τὰ ἄνω, ἄλλα πλαγίως κεκλιμένα καὶ
 » ἄλλα ἡμικεκλιμένα. Περὶ ταῦτα οὐδεμία τις
 » οὐσία ἐνεφαίνετο πλὴν τῆς ἠφαιστίου λευκῆς
 » σποδοῦ, ἧτις πανταχόθεν στερεῶς τὰ περιέ-
 » βαλλε. Πλὴν τούτων εὐρομεν ἐν τῷ ἰδίῳ χωρί-
 » σματι καὶ τεμάχιόν τι ὁμοιάζον πρὸς αὐλοειδῆς
 » ὄστον ἀπολιθωμένον.

» Περιηγάγομεν ἀνασκάπτοντες ἐκ τῶν ἐξω
 » καὶ τὸ ἕτερον ἡμιμόριον τοῦ τετραγώνου, τὸ
 » πρὸς δυσμάς, ὅτε πρὸ ἐλπίδα προέκυψαν διὰ
 » τοῦ τείχους τεμάχια ἀγγείου πηλίνου κερω-
 » ματισμένα, καὶ τεθραυσμένα ὑπὸ τῶν πέριξ
 » λίθων καὶ τῆς γῆς, ἃτινα καὶ ἐξηγάγομεν.
 » Προχωρήσαντες ἐσωτέρω τοῦ τείχους εὐρομεν
 » σωλῆνα ἐπιμήκη, ὅσῳ μίαν καὶ ἡμισείας σπι-
 » θαμῆς, χροιάς ὑποφαίου, μὲ λευκὰ κοσμήματα
 » πεποικιλμένον, διάτρητον ἐκατέρωθεν, καὶ ἔ-
 » χοντα τὸ μὲν διάστημα αὐτοῦ πέρας πρὸς τὰ
 » ἐξω, τὸ δὲ εὐρὸ πρὸς τὰ ἐνδον. Πειραθέντες νὰ
 » ἐλευθερώσωμεν αὐτὸν τῶν περιβαλόντων λίθων
 » καὶ τοῦ χρώματος ἀνεύρομεν ἐγγύς καὶ ἐτέρους
 » δύο ἐρυθροῦς τὴν χροίαν ἀνευ κοσμημάτων, ὧν
 » ὁ εἶς διπλάσιος τὸ εὐρὸς, καὶ τεθραυσμένος εἰς
 » τὰ πλάγια, ἐδείκνυεν ὅτι ἐνέχει ἐν ἐαυτῷ καὶ
 » ἕτερον μικρὸν πῆλινον ἀγγεῖον, ὅπερ καὶ ἐξη-
 » γηθη πράγματι σῶον, ἐνῷ οἱ σωλῆνες ἐθραύσθη-
 » σαν, ἅμα ἀρθείσης τῆς περιεπεχούσης γῆς. Οὐ-

» δέτερον δὲ τούτων ἐφάνη ἐνέχον τι πλὴν τῆς
 » περὶ αὐτὰ λευκῆς γῆς. Περὶεργοὶ ὡς πρὸς τὴν
 » θέσιν. ἐν ἧ εὐρέθησαν, ἀνεσκάψαμεν τὸ τεῖχος
 » κατ' ἐκεῖνο τὸ μέρος, καὶ εὐτυχῶς προσεφάνη
 » μακρὰ βάσις μετὰ δύο ἐκατέρωθεν ὑψομένων
 » τείχων εἰς ἀπόστασιν τινα ἀπ' ἀλλήλων, ὅπερ
 » ὑποδεικνύει σαφῶς τὴν βασιν κρημισθέντος
 » παραθύρου. Προέβημεν εἴτα εἰς τὴν ἐκ τῶν ἐν-
 » δον ἀνόρυξιν, καὶ εὐρομεν ὅτι καὶ τοῦτο, ὡς τὸ
 » παρ' αὐτῷ, διχάζεται δι' ἐνὸς μεσοτοίχου εἰς
 » δύο πλάγια χωρίσματα, δεξιὸν καὶ ἀριστερὸν
 » (δηλ. πρὸς ἀνατολὰς καὶ δυσμάς.) Τὸ ἀριστερὸν
 » (τὸ πρὸς ἀνατολὰς) φαίνεται κατὰ τι βαθύτε-
 » ρον τοῦ δεξιοῦ· συγκοινωνοῦσι δὲ ἀμφοτέρα διὰ
 » τινος θύρας, προφανομένης ἐπὶ τοῦ μεσοτοίχου,
 » καὶ τινος κλίμακος, ἐκ τριῶν βαθμίδων πρὸς τὸ
 » ἀριστερὸν χωρίσμα δικουσῶν· ἐν τῇ ἀνασκαφῇ
 » προέκυπτε γῆ ἠφαιστίος λευκῆ, στερεοτάτη,
 » καὶ ἐν αὐτῇ ξύλα σεσηπῶτα παμμέγιστα, ἀπο-
 » λιπόντα τὸ ἀποτύωμα αὐτῶν ἐπὶ τῆς λευκῆς
 » γῆς, ὅπερ μετρήσαντες εἰς τινα αὐτῶν εὐρομεν
 » ὅτι ἦν 4 σπιθαμῶν τὴν περίμετρον, καὶ τὸ μῆ-
 » κος περίπυ 4 μέτρων, ἃτινα προήρχοντο πι-
 » θανότατα ἐκ τῆς καταπεσοῦσης στέγης τοῦ οἰ-
 » κοδομήματος. Ἔτερα τοιαῦτα ἐφαίνοντο κα-
 » θέτως καὶ ἐγκαρσίως ἐντὸς τῶν τείχων ἐμπε-
 » παρμένα διὰ λόγους φαίνεται τῆς τότε τεκτο-
 » νικῆς. Ἐκτὸς τούτων κισσηρὶς ἀφθονωτάτη,
 » χῶμα κοινὸν φαιοκίτρινον καὶ λίθοι ὅμοιοι ἐν-
 » τελῶς πρὸς τοὺς τῶν τοίχων ἐπλήρουν τὸ ὄλον
 » τῶν χωρισμάτων. Προχωρήσαντες ὅσῳ 3 1/2
 » μέτρων βάθος ἀπὸ τῆς ἐπιφανείας εὐρομεν ἐν
 » τῷ δεξιῷ χωρίσματι πῆλον μέγιστον παρὰ τῷ
 » τείχει, περιεκτικὸν πολλῶν κοιλῶν, καὶ ἐνέ-
 » χοντα κρηθὴν μέλαιναν, ἀπνηθρακωμένην, ἧς
 » ἐλάβομεν ἄρθρον ποσότητα. Οὗτος, καὶ τοι-
 » κεχωρισμένος εἰς διάφορα μέρη, συνεκρατεῖ ο
 » ὅμως εἰς τὴν θέσιν τοῦ ὑπὸ τοῦ ὁμοτίμως πιέ-
 » ζοντος αὐτὸν πανταχόθεν λευκοῦ χρώματος,
 » ὅπερ ἦν στερεῶς περὶ αὐτὸν συγκεκολλημένον.
 » Καὶ τοι ἰδόντες τὸ ἐκπλακτικὸν τοῦ μεγέθους
 » αὐτοῦ ἐδέησεν ὅμως νὰ τὸν ἐξαγάγωμεν τεμα-
 » χίδων. Εὐρομεν παρ' αὐτῷ καὶ ἕτερα ἀγγεῖα
 » διαφόρου σχήματος καὶ μορφῆς, τὰ μὲν ἔχοντα
 » θέσιν ἀπεστραμμένον, ἄλλα κεκλιμένα, ἅπαντα
 » δὲ τεθραυσμένα ὑπὸ τὸ πῆζον τοῦ βάρους τῶν
 » περὶ ταῦτα. Τὰ αὐτὰ ὡς ἔγγιστα εὐρομεν καὶ
 » ἐν τῷ ἀριστερῷ χωρίσματι, χωρὶς ὅμως κλῆν
 » τούτων νὰ ἐνέχη τι ἐν ἐαυτῷ.

« Τὸ ὄλον τῶν χωρισμάτων τοῦ ἡμιμορίου »
 « τούτου δὲν προσεφάσκειν ν' ἀνορύζωμεν, διότι »
 « ἡ ἐμπληρούσα αὐτὸ ὀγκώδης μάζα τῆς λευκῆς »
 « ἡφριστίου γῆς, καθὸ πολλὰ τὸ ποσόν, καὶ λίαν »
 « συνεκτικῆ, ὡς οἱ λοφοειδεῖς σωροὶ τῶν περὶ αὐ- »
 « τοὺς λίθων, ἀπῆλθον χρονιωτέραν καὶ οὐχὶ τριή- »
 « μερον τὴν ἐργασίαν. Ἐσκέφθημεν ὅθεν ἀντὶ τοῦ »
 « ἀτελοῦς ἀποβησομένου τούτου ἔργου νὰ ὀρί- »
 « σωμεν, εἰ δυνατόν, ἀνσκαπτόντες τὰ περίξ, τὴν »
 « ἔκτασιν καὶ τὸ σχῆμα τοῦ οἰκοδομήματος τού- »
 « του ὅθεν ἀνεύρωμεν ἕτερον τετράγωνον τεῖχος »
 « ὑπὸ τὸ πρῶτον, μήκους μέτρων 6 καὶ πλά- »
 « τούς 5, ἀλλὰ κατελείψωμεν καὶ τοῦτο δι' ἑλ- »
 « λειψίν χρόνου ἀνεπαφρον. Ἐπίσης ἀνεκαλύψα- »
 « μεν προέκτασιν τεύχους, ἀρχομένου ἀπὸ τὴν »
 « ἀνατολικὴν γωνίαν τοῦ πρώτου τετραγώνου, »
 « καὶ βλέποντος πρὸς τὴν ὀγκώδη μάζαν τῆς »
 « διατεταμένης λευκῆς ἡφριστίου γῆς καθ' ὀρι- »
 « ζόντιον ἔκτασιν 1½ μέτρων καὶ τὸ βάθος 2½ »
 « μέτρων ἀπὸ τῆς ἐπιφανείας τῆς γῆς ταύτης, ἥ »
 « τοι ἀκριβῶς ὑπὸ τὸ μέγιστον αὐτῆς ὕψος. Τοῦ- »
 « το διὰ μιᾶ κυκλοτεροῦς κάμψως κατέρχεται »
 « πρὸς τὰ κάτω (δηλ. πρὸς μεσημβρίαν) εἰς ἔκτα- »
 « σιν 18 μέτρων, καὶ περαιοῦται εἰς διατομὴν »
 « τοῦ τεύχους, σχηματίζοντος εἰδὸς τι θύρας με- »
 « τὰ βαθμίδων κλιμακῶς τὴν δὲ περαιτέρω πο- »
 « ρεῖαν αὐτοῦ δὲν προσελάθομεν νὰ παρακολουθῆ- »
 « σωμεν, ἀπολλυθέντες εἰς ἕτερα ἀντικείμενα πε- »
 « ριοργότερα τὰ ἐξῆς. α) παρὰ τῆ γωνιώδει καὶ »
 « μικρὸν τι κυκλοτερεῖ κάμψει τοῦ προδιαγραφέν- »
 « τος τούτου τοίχου εὐρέθη κυκλοειδὲς τι κοί- »
 « λωμα λιθόκτιστον, κατὰ τὴν κατασκευὴν πα- »
 « ρεμφερὲς πρὸς τὰ παρ' ἡμῶν ἐν χρήσει ἡδὴ φρέα- »
 « τα, ἡ πρὸς ἀποθήκας καρπῶν παρὰ τοῖς γεωρ- »
 « γοῖς ἡμῶν. Τοῦτο ἀνορύζοντες μέχρι ἐνὸς περι- »
 « που μέτρου ἐξηγάγαμεν ἀπ' αὐτοῦ ἱκανὴν πο- »
 « σότητα κισσῆρας, διάφορα τεμάχια ἀγγείων »
 « πηλίνων, οὐ μικρῶν τὸ μέγεθος, ὡς μαρτυρεῖ »
 « τὸ πάχος καὶ ἡ ὄψις αὐτῶν· λίθους ὑπομέλα- »
 « νας, καὶ χῶμα κοινὸν φαιόχρουν· β) Ἐπὶ τοῦ »
 « αὐτοῦ ἐδάφους, ὅπερ ἐπεκάλυπτεν ἄλλοτε ἡ »
 « ἀποκοπεῖσα λευκὴ ἡφριστίου γῆ καὶ εἰς ἀπό- »
 « στασιν 2½ μέτρων ἀπὸ τοῦ διαγραφέντος κυ- »
 « κλοτεροῦς κοιλώματος, ἀνεκαλύφθη ἕτερον τεῖ- »
 « χος τετράγωνον εὐρισκόμενον ὑπὸ ὕψος τῆς πα- »
 « ρακειμένης λευκῆς γῆς 16 περίπου μέτρα, ἔ- »
 « χον δὲ καὶ κατένκνι αὐτοῦ (δηλ. πρὸς ἀνατο- »
 « λὰς) τὸ ἔλαττον τοῦ ὕψους τῆς εἰρημένης γῆς, »
 « ὅπερ εἶναι τρία μέτρα, καὶ οὕτως ἀρίστατα

» 9 μέτρα, ἐνῶ ἀπὸ τοῦ μεγίστου ὕψους ἀρίστα- »
 » ται μόνον 6 μέτρα. Περιεσκάψαμεν ἐκ τῶν ἐξω »
 » τὸ τεῖχος ὅσον ἐνὸς μέτρου κατὰ βάθος, εἶτα »
 » δὲ εὐρόντες λίθοις ὑπεστρωμένον τὸ ἔδαφος, »
 » καὶ φοβηθέντες μήπως ἐκστρωσάντες αὐτὸ τὸ »
 » καταρτίψωμεν, ἠρξάμεθα ἐνδοθεν τὴν ἀνορύξιν, »
 » κατελθόντες ὅσω 3 μέτρων κατὰ βάθος. Τὰ ἐ- »
 » νεχόμενα καὶ ἐν αὐτῷ ἀπεδείχθησαν παράπαν »
 » ὅμοια τοῖς ἐν τοῖς λοιποῖς χωρίσμασι. Γῆ ἡ- »
 » φαίστιος λευκὴ, ἄφθονος ποσότης κισσῆρας, »
 » ζύλα εἰς ἄφθονον ποσότητα, ὀγκώδεις στιβά- »
 » δες ἀχύρων ἐκ σήψεως ἠλλοιωμένων, καὶ πηλί- »
 » νων ἀγγείων τεμάχια κεχρωματισμένα, παρ' »
 » οἷς εὐρέθη οὐσία τις ὑπόλευκος, μαλακὴ τὴν »
 » σύστασιν, ἐξ ἧς ὑπῆρχε ποσότης τις συγκεκολ- »
 » λημένη εἰς τὴν βάσιν ἐνὸς ἀγγείου, ὑφ' οὗ φαί- »
 » νεται ὅτι τοῦτο ἐμπληροῦτο. Δὲν παρεῖχε δὲ οὐ- »
 » τε ὁσμὴν τινὰ ἰδίαν, οὔτε γεῦσιν, καὶ ἦτις πι- »
 » θανῶς νὰ ἦτον ἐδώδιμος τις οὐσία, ἠλλοιωμένη »
 » ἤδη (ἴσως τυρὸς ἐκ τοῦ κοινῶς λεγομένου μι- »
 » ζύθρου κοπιριστή). Συνελέξαμεν ἐκ ταύτης πο- »
 » σότητα τινα ἀλλ' ἀνάμικτον μετὰ τοῦ περίξ χῶ- »
 » ματος, ἦτις φαίνεται εἶχεν ἐκχυθῆ ἐκ τοῦ ἀγ- »
 » γείου θραυσθέντος ἐξ ἀπροσεξίας τοῦ ἀνορύτ- »
 » τοντος ἔργατος. »

α' Ἐνταῦθα λήγει τὸ περιγεγόμενον τῶν ἐρεῦ- »
 » νων ἡμῶν, εἰς ἧς ἐν τρισὶν ὄλαις ἡμέραις τῆ »
 » βοήθειᾳ ἐκάστοτε 13 ἔργατων προήλθομεν. »

Ἄλλ' ἐνταῦθα γενᾶται τὸ ζήτημα. Τίνος ἐ- »
 » ποχῆς εἰσὶ τὰ κτίρια ταῦτα; Ἐὰν κρίνωμεν ἐκ »
 » τῶν ἐμπεριεχομένων ἀγγείων (ὡς θέλετε ἐκ τῶν »
 » πρὸς τὴν αὐτοκρ. Ἀκαδημικὴν ἀποστελομένων τε- »
 » μαχίων παρατηρήσει) πρέπει, φρονῶ, νὰ θεωρή- »
 » σωμεν αὐτὰ ὡς ἔργον Ἑλληνικόν, καὶ μάλιστα οὐ »
 » λίαν ἀρχαῖας ἐποχῆς. Ἀλλὰ πῶς εὐρέθη ἐν τῇ ὑ- »
 » ποδεστέρᾳ στιβάδῃ τῆς ἄσπης, ἦτις ἀναμφιβό- »
 » λως παγάζει ἐξ ἐκρήξεως πολὺ μεταγενεστέρως »
 » τοῦ σχηματισμοῦ τῆς ἄνω στιβάδος, τῆς ὡσαύ- »
 » τως γεννηθείσης πρὸ τοῦ καταβυθισθέντος ἐν τῇ »
 » προϊστορικῇ ἐποχῇ μεγάλου τῆς θήρας ἡφριστίου; »
 » Κατεσκευάσθη ἄρα ὑπὸ τῶν τῆς ἱστορικῆς ἐπο- »
 » χῆς Ἑλλήνων, ὡς πλείστα ἄλλα τῆς αὐτῆς νήσου »
 » κτίρια; ἢ μᾶλλον ἔστιν ἔργον ἀγνώστου τινος φυ- »
 » λῆς, ὡς διασχυρίζεται ὁ Κ. Χριστομάνος, κατοι- »
 » κούσης ἐν Θηρασίᾳ πρὸ τῶν τελευταίων ἐκρή- »
 » ξων τοῦ μεγάλου καὶ καταποντισθέντος ὑφρι- »
 » στίου κώνου, ἢ τὰ ἔργα ὁμοιάζουσι τοῖς ἔργοις »
 » τῶν μεταγενεστέρων κατοίκων τῆς Ἑλληνικῆς φυ- »
 » λῆς; Ὁ Κ. Νομικός, καὶ τοὶ μὴ παραδεχόμενοι

ΙΠΠΟΛΥΤΟΣ ΚΑΙ ΔΙΑΝΩΡΑ.

(Ἐπισόδιον τῆς Φλωρεντινῆς ἱστορίας.)

Ἐὰν ἐν Φλωρεντίᾳ διαβῆτε πρὸ ἐκκλησιδίου »
 ἐπικαλουμένου. *la Santa Maria sopr' Arno*, ἐν »
 τῇ ὁδῷ τῶν Βάρδων, θέλετε παρατηρήσει ἀναμφι- »
 βόλως ἀσπίδα τεθειμένην μεταξὺ δύο βιβλίων »
 καὶ τὰ ὄπλα τοῦ φλωρεντινοῦ λαοῦ μετὰ τῆς »
 αἰνιγματώδους ταύτης φράσεως. « *Fuccio mi* »
fecì. » — Ἄν ἐρωτήσητε τότε τίς ὠκοδόμησε »
 τὴν ἐκκλησίαν ταύτην καὶ τίνα σημασίαν ἔχει τὸ »
 ἔξεργον ἐκεῖνο, θὰ σᾶς ἀπαντήσωσιν, ὅτι ἡ ἐκ- »
 κλησία ὠκοδομήθη ὑπὸ τοῦ Ἰππολύτου Βουον- »
 δελμόντη καὶ θὰ σᾶς ἀναφέρωσιν τὴν ἐξῆς διήγη- »
 σιν, ἣτις θέλει ἐξηγήσει τὴν φράσιν.

Περὶ τὸ 1225, δηλ. ὅτε τὰ πρῶτα μίση με- »
 ταξὺ τῶν Γουέλφων καὶ τῶν Γιβελλίνων εἶχον ἐ- »
 ζαγριωθῆ ἐν πάσῃ τῇ ἰσχύϊ, ἔζων ἐν Φλωρεντίᾳ »
 δύο οἰκογένειαι, αἵτινες εἶχον ὁμῶσι θανάσιμον »
 μῖσος· οἱ Βουονδελμόνται καὶ οἱ Βάρδοι.

Ἄλλ' ὡς γνωστὸν, ἐν τῷ μέσῳ τοῦ οἰκογε- »
 νιακοῦ μίσους, ὅπερ διαχωρίζει τοὺς πατέρας »
 συμβαίνει πάντοτε μυστικὸς τις ἔρωσ νὰ γεν- »
 νᾶται μεταξὺ τῶν τέκνων, παρόμοιος πρὸς τὴν »
 περιστερὰν τῆς κιβωτοῦ, ἣτις φέρει τὸν θαλλὸν »
 τῆς ελαίας. Ὁ Πίραμος καὶ ἡ Θίσβη ἦσαν γείτονες, »
 καὶ ἐγγύριζον ἀλλήλους ἐκ παιδίων. Ὁ Ρωμαῖος »
 καὶ ἡ Ἰουλιέττη ἀπαντήθησαν ἐν χορῷ τινι καὶ »
 τὴν αὐτὴν ταύτην ἐσπέραν ὠρκίσθησαν νὰ ἐρῶ- »
 σιν ἀλλήλους δι' ὄλου τοῦ βίου, νὰ ἀνήκη ὁ εἷς »
 εἰς τὸν ἄλλον καὶ νὰ συναποθάνωσιν. Ὁ Πίραμος »
 καὶ ἡ Θίσβη, ὁ Ρωμαῖος καὶ ἡ Ἰουλιέττη ἐτήρη- »
 σαν τὴν δοθείσαν ὑπόσχεσιν· δι' ὄλου τοῦ βίου »
 ἠγαπῶντο, ἀπέθανεν ὁ μὲν μετὰ τῆς δέ, καὶ— »
 ὅπερ ὠραιότερον— ὁ μὲν ὑπὲρ τῆς δέ.

Ὁ Ἰππόλυτος καὶ ἡ Διανώρα συναπνητήθησαν »
 αὐγὴν τινὰ ἐν τῷ βαπτιστηρίῳ τοῦ Ἁγ. Ἰωάννου. »
 Ὁ νεανίας εἶχεν ἀκολουθήσει ἀπὸ τῆς ὁδοῦ Ρονδι- »
 νέλλη τὴν νεάνίδα. ἐκείνην, τὴν ἔχουσαν βῆμα »
 ἐμπλεῶν ἀριστοκρατικῆς κομψοπρεπειᾶς· ἐκείνη »
 εἰσῆλθεν ἐν τῷ βαπτιστηρίῳ, οὗτος δ' εἰσῆλθεν ὀ- »
 πισθεν ταύτης· ἐκείνη ἀνύψωσε τὸν πέπλον ὅπως »
 λάβῃ τὸ ἡγιασμένον ὕδωρ, ὁ Ἰππόλυτος τὴν εἶ- »
 δεν, ἐκείνη εἶδε τὸν Ἰππόλυτον καὶ τὸ πᾶν ἐξέβ- »
 ῆθη. Οἱ νεήλυδες ἐγκατέλιπον ἐπὶ τῶν ὀφθαλμῶν »
 τὸ αἶσθημα, ὅπερ συνηθάνοντο, δὲν ἠδυνήθησαν δὲ »
 ἡ δύο μόνως λέξεις νὰ εἰπωσὶ τὰ δύο ὀνόματά των. »
 Ἡ ἡμέρα, καθ' ἣν ἀπνητήθησαν, ἦν ἡ 13 Μαρ-

καθολοκληρίαν τὴν δόξαν τοῦ Κ. Χριστομάνου, »
 φρονούντος πρὸς δε ὅτι τὸ κτίριον τοῦτο κα- »
 τεσκευάσθη πρὸ μυριάδων ἐτῶν, κλίνει νὰ πιστεῖ- »
 ση ὅτι εἶναι προγενέστερον τῶν τελευταίων μεγά- »
 λων ἡφριστίων ἐκρήξεων. Τὸ κατ' ἐμὲ ἐὰν ἡμῶν »
 βέβαιος ὅτι τὸ ἀφικεθὲν ἄνω τῶν οἰκοδομῶν »
 τούτων μέρος τῆς ἄσπης ἦτο στιβᾶς πάντῃ ἀνε- »
 παφος, καὶ παλαιότερον ἄθικτος, ὡς αἰ παρακεί- »
 μεναι καὶ σωζόμεναι στιβάδες, οὐδὲ ὡς ἤθελα »
 διστάσει νὰ παραδεχθῶ τὴν τῶν ἄνω εἰρημένων »
 γνώμην· ἀλλ' ἐπὶ τῇ ἀπλῇ μαρτυρίᾳ ἀνδρῶν ἀ- »
 γραμμάτων, καὶ ἔτι μᾶλλον οὐδὲν συμφέρον καὶ »
 ἐπομένως οὐδεμίαν φροντίδα ἐχόντων νὰ παρατη- »
 ρήσωσι καὶ ἐξετάσωσιν ἂν ἦτο ἢ μὴ ἀνεπαφος ἢ »
 ἀφαιρεθεῖσα γῆ, πῶς δύναμαι νὰ πεισθῶ καὶ πα- »
 ραδεχθῶ τοῦτόπερ ἀπάδει τῇ ἱστορίᾳ; καὶ τόδε »
 τοσοῦτῳ μᾶλλον, καθ' ὅσον ἢ πρὸς δυσμάς πα- »
 ρακειμένη τῷ μεγάλῳ κτιρίῳ ἀσπῶ δ' ἡς στι- »
 βᾶς, μόλις ἔχει ὕψος ἐνὸς καὶ ἡμίσεος μέτρου, μὴ »
 καταλογιζομένου δηλονότι τοῦ ὕψους τῆς ἐπ' αὐ- »
 τῆς ἐπισωρευθείσης γῆς. Πρὶν ἢ παραδεχθῶμεν »
 λοιπὸν τὴν τοῦ Κ. Κ. Χριστομάνου καὶ Νομι- »
 κοῦ δόξαν, νομίζω ἀνάγκη πᾶσα ν' ἀνεύρωμεν »
 τεκμήρια πειστικώτερα, ὡς λ. χ. ἐπιγραφὰς ἀγνώ- »
 στων χαρακτήρων (1) ἢ ἄλλα ὅμοια οἰκοδομή- »
 ματα ὑπὸ τὰς μέχρι τοῦδε σωζόμενας ἐκεῖ πλη- »
 σίον ἀνεπάφους στιβάδας, καὶ παρ' ἡμῶν ἡδὴ ἐ- »
 πισταμένως ἐξετασθείσας.

Ἄγαθὴ τύχη ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ γηπέδου τού- »
 του, ὡς εἶπον, Κ. Ἀλαφούζος, ἔχει ἀρκετὸν ζῆ- »
 λον, ὥστε καὶ τὰ ἐξορυχθέντα θέλει εὐλαβῶς δια- »
 τηρήσει, καὶ νέας ἀνασκαφὰς προθύμως θέλει ἐ- »
 πιχειρήσει πρὸς διασάφισιν μάλιστα τοῦ σπου- »
 δαίου τούτου ζητήματος. Ἐπομένως θέλω αἰείποτε »
 γνωστοποιεῖ εὐχαρίστως ὑμῖν, καὶ τῇ Σοφῇ Ἀ- »
 καδημίᾳ πᾶσαν ἀνακαλύψιν δυναμένην νὰ διασα- »
 φηνίσῃ τὴν ἐποχὴν τῆς κατασκευῆς τοῦ οἰκοδο- »
 μήματος τούτου.

Ἐν τούτοις δέξασθε, Κύριε, τὴν διαβεβαίωσιν »
 τῆς πρὸς ὑμᾶς ἰδιαζούσης μου ὑπολήψεως.

Ἐν Θήρᾳ τὴν 18/30 76ρίου 1866.

I. ΔΕΚΙΓΑΛΛΑΣ.

(1) Ἴσως δὲ ἐν τῇ μικρῇ ἀρχαιολογικῇ συλλογῇ μου »
 εὐρισκόμενος ἐπιτύμβιος λίθος, ὁ καὶ πρὸ 25 ἐτῶν ἀνευ- »
 ρεθεὶς ἐν Θηρασίᾳ, καὶ φέρων ἀγνώστους χαρακτήρας, οὗς »
 ὑμεῖς νομίζετε Κόρων καὶ οὐχὶ Ἑλλήνων ἔργον, ἴσως λέ- »
 γω, ἀνήκει εἰς τὴν φυλὴν τὴν κατασκευάσαντα τὰ περὶ τῶν »
 ἄλλοις κτίρια!

τίου, ἥτις ἐν Φλωρεντία καλεῖται ἡμέρα χάριτος.

Ἀπὸ τῆς στιγμῆς ταύτης ὁ Ἰππόλυτος οὐδὲν ἄλλο ἐσκέπτετο ἢ τὸ νὰ ἐπανίδῃ τὴν γυναῖκα, ἣν ἠγάπα· διέβαινε καὶ ἐπαναδιέβαινε ἀνεπαύστως ὑπὸ τὰς θυρίδας τῆς, καὶ ὅπου μετέβαινε ἐκείνη, μετέβαινε καὶ ὁ νεανίας. Οὐδὲν ἐξισούτο πρὸς τὴν ὑπομονὴν του, ἥρκει νὰ προηγηται ταύτης ἢ νὰ τὴν περιμένῃ ὥρας ὀλοκλήρους ὅπως τὴν ἴδῃ μίαν μόνην στιγμὴν· καὶ ταῦτα ἄνευ ἄλλης ἀμοιβῆς ἐκτὸς σημείου τινός, βλέμματός ἢ λόγου· ἐπειδὴ ἡ Διανώρα ἀνῆκεν εἰς οἰκογένειαν ἰαυστῆρων ἡθῶν καὶ ἦν αὐστηρῶς ἀνατετραμμένη.

Ἡμέραν τινὰ ἡ τροφὸς τῆς Διανώρας ἐπληροφόρηθη περὶ τοῦ ἔρωτος τῶν δύο νέων· εἰδοποίησε περὶ τούτου τὸν πατέρα, καὶ ἡ Διανώρα ἔλαβε διαταγὴν νὰ μὴ ἐξέλθῃ πλέον τῆς οἰκίας. Τότε πλέον τὰς ἐλπίδας, τὰ χρυσᾶ ὄνειρα διεδέχθησαν οἱ ἀληθεῖς τοῦ ἔρωτος σπασμοί. Ἐπὶ τινὰ χρόνον ὁ Ἰππόλυτος ἠγνῶσι τὴν συμφορὰν του· ἐπίστευσεν, ὅτι στιγμιαία ἀποχώρησις, ὅτι αἰφνιδια ἀδιαθεσία τὸν ἀπεμάκρυνε τῆς Διανώρας. Ἐξηκολούθησε νὰ διαβαίνει ὑπὸ τὰ παράθυρά τῆς, νὰ μεταβαίνει ἐκεῖ, ἔνθα ἤλιπζε νὰ τὴν ἀπαντήσῃ, ἀλλὰ τὰ πάντα ἦσαν ἀνωφελῆ, δὲν ἠδυνήθη νὰ τὴν ἴδῃ...

Ἡμέραι καὶ νύκτες παρήλθον· διήλθε τὰς ἡμέρας διατρέχων τὰς ἐκκλησίας, τὰς δὲ νύκτας περιμένων, κεκρυμμένος ὀπισθεν τοίχου, ὅπως ἀνοιχθῶσι τὰ παράθυρα τοῦ ἀνεξιλεώτου ἐκείνου μεγάλου, τῶν Βάρδων. Τέλος νύκτα τινὰ, χεῖρ τις διήλθε διὰ τῶν σανιδίων τῶν κιγκλίδων καὶ ἐπιστολὴ ἔπεσεν εἰς τοὺς πόδας τοῦ Ἰππολύτου· ἔτρεξε πρὸ λαμπάδος ἠναμμένης ἐνώπιον εἰκόνας τινός τῆς Παρθένου καὶ μὴ ἀμφιβάλλων, ὅτι ἡ ἐπιστολὴ ἐκείνη προήρχετο ἐκ τῆς Διανώρας τὴν ἠσπασθῆ καὶ τὴν ἐπαναησπασθῆ ἀπειράκις· ἡ καρδία του ἔπαλλε τόσοσφοδρῶς, οἱ ὀφθαλμοὶ του τοσοῦτον εἶχον ἀμυρωθῆ ἐκ τῆς συγκινήσεως, ὥστε κατὰ πρῶτον ἐδυσκολεύθη ν' ἀναγνώσῃ τὰ γεγραμμένα. Τέλος ἀνέγνωσε τὰ ἐπόμενα:

« Ὁ Πατήρ μου γνωρίζει ὅτι ἀγαπώμεθα· μοὶ ἀπηγόρευσε νὰ ἐπανιδώμεν ἀλλήλους. Χαῖρς διὰ παντός. »

Ὁ Ἰππόλυτος ἠσθάνετο, ὅτι ἐλιποψύχει· ἐπέστρεψεν εἰς τὸ μέγαρον τῶν Βάρδων καὶ διέμεινε μέχρι τῆς ἡμέρας ὑπὸ τὰ παράθυρα τῆς Διανώρας, ἐλπίζων ὅτι ἡ κιγκλὶς ἤθελεν ἀνοιχθῆ καὶ πάλιν· ἀλλ' αὐτὴ ἐμεινε κλειστή. Ἐπῆλθεν ἡ ἡ-

μέρα· ὁ Ἰππόλυτος ἠναγκάσθη νὰ ἐπιστρέψῃ οἰκάδε.

Ἦέντε ἢ ἕξ ἄλλαι νύκτες παρήλθον ἐν τῇ αὐτῇ προσδοκίᾳ, ὑπὸ τῆς αὐτῆς ὁμῶς ἀκολουθούμενοι ἀπάτης. Ὁ Ἰππόλυτος καθίστατο κατηφέστερος καθ' ἑκάστην· μόλις ἀπεκρίνετο εἰς τὰς περὶ τῆς κατηφείας του ἐρωτήσεις, καὶ ἀπέφυγε μάλιστα τὴν μητέρα του. Ἐπὶ τέλους δὲν ἠδυνήθη νὰ ἀνθέξῃ εἰς τὴν μακρὰν ταύτην ἀλγηδόνα τῶν δυνάμεών του ἐλαττωθεισῶν ἠσθένεσεν.

Οἱ καλλίτεροι τῆς Φλωρεντίας ἰατροὶ ἐκλήθησαν· οὐδεὶς ἠδυνήθη ν' ἀνακαλύψῃ τὴν αἰτίαν τῆς νόσου τοῦ Ἰππολύτου. Εἰς ὅλας τῶν τὰς ἐρωτήσεις ἀπάντα κατηφῶς μειδιῶν καὶ κινῶν τὴν κεφαλὴν. Οἱ ἰατροὶ ἐγνωμοδότησαν ἐν τούτοις, ὅτι κατέτρυχεν αὐτὸν σφοδρὸς πυρετός, ἕνεκα τοῦ ὁποίου ἤθελεν ἀπολεσθῆ μετὰ τινὰς ἡμέρας, ἐὰν δὲν ἤθελεν δυνηθῆ νὰ σταματήσῃ τὴν πρόοδον αὐτοῦ.

Ἡ μήτηρ τοῦ Ἰππολύτου δὲν ἀπεχωρίζετο τοῦτου· τὸ βλέμμα ἔχουσα πάντοτε ἐπ' αὐτοῦ προσηλωμένον, τὸ στόμα ἡμῖανικτὸν εἰς αἰωνίαν τινὰ ἀπορίαν, ἰκέτευε τὸν υἱὸν νὰ τῇ ἐκμυστηρευθῇ τὴν ἀρχὴν τοῦ πάθους του· ἐπειδὴ ὡς ἐκ τῆς λεπτότητος ἐκείνης τοῦ ἐνστίκτου, ἦν αἱ γυναῖκες κέκτηνται, καλῶς ἐνόει ὅτι ἡ ἀσθένεια ἐκείνη δὲν ἦτο φυσικὴ, καὶ ὅτι ὑπελάθανε μεγάλη τις ἠθικὴ θλίψις. Ὁ Ἰππόλυτος εἰσῆγα· ἀλλὰ ταχύτατα τοῦ πυρετοῦ μεταβληθέντος εἰς παραλήρησιν, ἡ παραλήρησις ἐλάλησεν. Ἡ μήτηρ του κατέμαθε τὰ πάντα· ἔμαθεν, ὅτι ὁ υἱὸς τῆς ἠῤῥατο τῆς Διανώρας μὲ ἔρωτα τοιοῦτον, ὅστις ἐπιφέρει εἰς τὸν ἄνθρωπον τὸν θάνατον, ὅταν δὲν καθιστῆ τοῦτον ὄλθιον. Ὅλως τεθερευθῆμένη, ἀπεχώρησε τῆς κλίνης τοῦ ἀσθενούντος. Ἡ δύστηνος γυνὴ ἐγίνωσκεν, ὅτι οὐδὲν ἠδύνατο νὰ ἐλπίσῃ ἐκ τοῦ πατρὸς τῆς Διανώρας· ἐγίνωσκε τὸ τρομερὸν μῖσος τὸ διαχωρίζον τὰς δύο οἰκογενείας· ἐγίνωσκε τὸ ἀδιάλλακτον πείσμα τῶν πολιτικῶν κομμάτων. Οὐδ' ἐσκέφθη κἀν νὰ λαλήσῃ περὶ τούτου εἰς τὸν σύζυγόν τῆς· μετέβη ταχέως παρὰ φίλην τινὴ κοινῇ τῶν δύο οἰκογενειῶν, ἥτις κόμησα Βάρδην καλουμένη, κατῴκει ἐν ἐπαύλει, ἡμισυ μίλιον τῆς Φλωρεντίας ἀπεχούση, ἐπικαλουμένη δὲ « ἔπαυλις Μοντικέλλη. »

Ἡ κόμησα ἐνόησε τὰ πάντα· αἱ γυναῖκες, αἱ σχεδὸν τόσοσ ἀδιάλλακτοι ὅσον ἀφορᾷ τὰ ἴδια μίσση, ἔχουσι πάντοτε ἀνοικτὴν τὴν καρδίαν, ὅπως θρηνησῶσι τὸν ἔρωτα, ὅταν παρατηρῶσι τὰς

βασάνους τούτου ἐν ἄλλῳ. Ἰπεσχέθη λοιπὸν εἰς τὴν δυστυχῆ περίλυπον μητέρα, ὅτι ὁ Ἰππόλυτος καὶ ἡ Διανώρα ἤθελον ἐπανίδει ἀλλήλους.

Ἡ μήτηρ τοῦ Ἰππολύτου ἐπέστρεψεν εἰς τὸ μέγαρον τῶν Βουενδελμοντῶν. Ὁ υἱὸς τῆς ἔκειτο ἐπὶ ἐν τῇ κλίνῃ τῆς θλίψεως, τοὺς ὀφθαλμοὺς ἔχων κεκλεισμένους ὡς ἐκ τῆς ἀθυμίας, τὸ δὲ στόμα ἠνεωγμένον εἰς τὴν παραλήρησιν. Ὁ ἰατρός, κεκλιμένος ἐπὶ τοῦ προσκεφαλαίου, εἰναι τὴν κεφαλὴν ὡς τις ἄπελπις. Ἡ μήτηρ ἐμειδίασεν· ἐπειτα δὲ, τοῦ ἰατροῦ κατελθόντος, κατέλαβε τὴν θέσιν τῆς, ἔκλινεν ἑαυτὴν ἐπὶ τῆς κλίνης τοῦ υἱοῦ τῆς, τοῦ ὁποίου τὸ πρόσωπον περιεχέετο ὑπὸ παγτώδους ἰδρώτος.

— Ἰππόλυτε, εἶπε μὲ τὸ ἡμισυ τῆς φωνῆς, θὰ ἐπανίδῃς τὴν Διανώραν.

Ὁ νέος ἤνοιξε τοὺς τεταμένους καὶ πυρέσσοντας ὀφθαλμοὺς· ἐθεώρησε τὴν μητέρα του μὲ ὕφος ἀνήσυχον καταδεδικασμένου, εἰς ὃν ἀναγγέλλεται ἡ χάρις καθ' ἣν στιγμὴν εἶναι ἔτοιμος νὰ πηδήσῃ ἐπὶ τῆς ἀγχόνης· ἐπειτα δὲ, ρίπτων τοὺς βραχίονας περὶ τὸν λαιμὸν τῆς δυστήνου γυναίκος.

— Μητέρα, μητέρα μου ἐξεφώνησε, πρόσχε εἰς ὅ,τι μοὶ λέγεις.

— Σοὶ λέγω τὴν ἀλήθειαν, υἱέ μου. Ἐρᾶσαι τῆς Διανώρας, εἶναι ἀληθές;

— Ὡς ἂν τὴν ἀγαπῶ, μήτηρ, ἂν τὴν ἀγαπῶ;

— Πιστεύεις, ὅτι ἐχωρίσθης ἀπ' αὐτῆς διὰ παντός;

— Οἶμοι! ναί, εἶμαι κεχωρισμένος.

— Καὶ διὰ τοῦτο θέλεις ν' ἀποθάνῃς;

Ὁ Ἰππόλυτος κατέστειλε κόμβον, σφίγγων τὴν μητέρα του εἰς τὸν κόλπον του.

— Καὶ ὁμῶς δὲν θὰ ἀποθάνῃς· εἶπεν ἡ μήτηρ, θὰ ἐπανίδῃς τὴν Διανώραν, καὶ ἐὰν τὴν ἀγαπᾷς, δύνασαι ἐπὶ νὰ ἦσθε εὐδαίμονες.

Ὁ Ἰππόλυτος δὲν ἔλαβε τὴν δύναμιν ν' ἀπαντήσῃ· ἐξεβράχη εἰς δάκρυα. Ἡ ἐπὶ τοσοῦτον ὑπὸ τῆς θλίψεως καταπιεζομένη καρδία του ἐφαίνετο θραυομένη εἰς τὴν ἐπαφὴν τῆς χερᾶς· ἐπειτα διέτρεξε τὸ πᾶν νὰ λεχθῆ, τὸ πᾶν νὰ ἐπαναληφθῆ, τὸ πᾶν νὰ ἐπαναλεχθῆ τρίτον, χωρὶς ν' ἀπαυδῆσῃ ποτὲ τὰς ἡδονὰς ἐκείνας λέξεις ἀκούων, πίνων τὴν ἐλπίδα, ἣν ἡ μήτηρ τῇ προέχεεν, ὡς τὸ μαρτυρῶν ἄνθος πίνει τὴν ἐσπερινὴν αὔραν, ὡς ἡ ξηρὰ γῆ πίνει τὴν πρωϊνὴν δρόσον.

Τέλος ἔπαυσε τοὺς στεναγμοὺς, προσέβλεψε τὴν μητέρα του καὶ ὡς εἰ μὴ ἠδύνατο νὰ πιστεύσῃ τοσαύτην εὐδαιμονίαν,

— Καὶ πότε θὰ τὴν ἐπανίδῃ; εἶπεν.

— Ὅταν αἰσθανθῆ; ἐκυτὸν τόσῳ δυναμωμένον, ὥστε νὰ πορευθῆς μέχρι τῆς ἐπαύλειος Μοντικέλλη, ἀπεκρίθη ἡ μήτηρ.

— Ὡ! μήτηρ, ἐξεφώνησεν ὁ Ἰππόλυτος αἰφνης.

Καὶ προσεπάθησε νὰ ἀνεγερθῆ· ἀλλ' ἦν ἡ προσπάθεια του παραπολὺ μεγάλη· καὶ ἐπανεπέσε λιποθύμος ἐπὶ τῆς κλίνης. Ἡ δυστυχὴς μήτηρ ἐγονυπέτησε καὶ παρεκάλεσε τοσοῦτον, μέχρις οὗ ἐκαίνοσ ἔλαβεν ὑπομονὴν καὶ ἐφάνη καθησυχάζων.

Τὴν ἐπομένην ὁ ἰατρός, ὅστις ἤρχετο μὲ φόβον τοῦ νὰ ἴδῃ τὸν Ἰππόλυτον ἐκπνεόντα, τὸν εὔρεν ἄνευ πυρετοῦ. Ὁ ἄξιος ἀνὴρ οὐδὲν ἐκ τούτων ἐνόει· εἶπεν, ὅτι ὁ Θεὸς εἶχεν ἐπιτελέσει θαῦμα καὶ ὅτι ἦν ἀνάγκη εὐγνωμοσύνης πρὸς μόνον τὸν Θεόν. Ἡ μήτηρ τοῦ Ἰππολύτου εὐχαρίστησε τὸν Θεόν, ὡς θεῶσκος γυνή, τὰ πάντα εἰς τὸν Κύριον ἀνάγουσα· ἀλλ' εἰζυρε καλῶς πόθεν τὸ θαῦμα προήρχετο καὶ πῶς ἐτελέσθη.

Αἱ δυνάμεις τοῦ Ἰππολύτου βραδέως ἐπέστρεψαν διὰ τὴν ἀνυπομονησίαν του· οὐχ ἦττον τῇ ἐπαύριον ἠγέρθη, καὶ τρεῖς μετὰ ταῦτα ἡμέρας ἦν ἀρκούντως ἐνδεδυναμωμένος, ὅπως ἐξέλθῃ.

Ταῦτοχρόνως ἀνηγγέλη κατὰ τὴν πόλιν μεγάλη τελετὴ ἐν τῇ ἐπαύλει Μοντικέλλη· ὄλοι οἱ Βάρδοι, οἱ εἰς τὴν ἰδίαν οἰκογένειαν τῆς οἰκοδεσποίνης ἀνήκοντες προσεκλήθησαν εἰς ταύτην· ἀλλὰ φυσικῶς, ἐκ φόβου ταρχῆς τινος, οὐδεμία οἰκογένεια Γουέλφων ὄφειλε νὰ παρευρίσκηται καὶ ἰδίως οὐδεὶς τῶν Βουενδελμοντῶν, ὡς ἀρχηγῶν τῆς φατρίας τῶν Γουέλφων.

Ἡ Διανώρα ἐκ τῶν Βάρδων ἠρνήθη τὸ πρῶτον νὰ παρευρεθῆ εἰς τὴν συνέλευσιν ταύτην, ὡς καὶ αὐτὴ ἀσθενῆ καὶ ἀδύνατος. Ἀλλ' ἡ ἐξαδέλφη τῆς ἡ κόμησα ἀντέστη καὶ τῇ ὑπεσχέθη κατὰ τὴν ἐορτὴν ταύτην ἔκτακτόν τι ὑπερ ἤθελε τὴν πληρώσει χαρᾶς, καὶ ἡ Διανώρα, οὐχὶ χωρὶς νὰ κινήσῃ τὴν κεφαλὴν εἰς σημεῖον ἀμφιβολίας, παρεδέχθη. Ἡ Διανώρα ἐκοσμήθη καὶ ἐζωραίσθη, ἐπειδὴ ἂν ἡ καρδία τῆς γυναίκος δύναται νὰ ἦναι πλήρης, τὸ μέτωπόν τῆς πρέπει νὰ ἦναι αἰωνίως ὠραῖον. Μετέβη λοιπὸν εἰς τὴν ἐπαυλιὴν Μοντικέλλη, ὅπου λαμπρὰ ἐτελεῖτο ἡ ἐορτὴ. Ὅλοι οἱ ἐπιφανεῖς τῶν Γιβελλίνων οἰκοὶ ἦσαν συνηγμένοι εἰς ταύτην. Ἡ Διανώρα ἤτησεν ἐπὶ μακρὸν χρόνον διὰ τῶν βλεμμάτων τὸ προαγγελθὲν ἔκτακτον. Ἐπὶ τέλους, μὴ ἀπαντῶσα τοῦτο, ἠρώτησε τὴν ἐξαδέλφη τῆς ποῖον ἦν τὸ ἔκτακτον ὑπερ ἔμελλε νὰ τῇ προξενήσῃ τοσαύτην χαρὰν.

Ἡ κόμησσα τῆ ἐποίησε σημεῖον νὰ τὴν ἀκολούθησῃ, τὴν ὠδήγησε διὰ μακροῦ διαδρόμου, καὶ τὴν διέταξε νὰ εἰσέλθῃ εἰς δωμάτιον γειτνιαζόν πρὸς τὸ ἐκκλησιδίον Ἐπειτα, ἀφοῦ τῆ εἶπε νὰ περιμένῃ μίαν στιγμὴν, ἔκλεισε τὴν θύραν καὶ ἀπεχώρησε. Τὸ δωμάτιον εἶχε δύο θύρας· μίαν βλέπουσαν εἰς μικρὸν τι δωμάτιον, καὶ τὴν ἄλλην βλέπουσαν εἰς τὴν ἐκκλησίαν. Μίαν στιγμὴν μετέπειτα ἡ Διανώρα ἤκουσε μικρὸν θορυβὸν· ἔστρεψε τὴν κεφαλὴν πρὸς τὸ μέρος ὅθεν οὗτος προήρχετο· ἠνεώχθη τὸ μικρὸν δωμάτιον καὶ ἐφάνη ὁ Ἰππόλυτος.

Τὸ πρῶτον αἰσθημα τῆς Διανώρας ὑπῆρξεν ὁ τρόμος· ἐξέβαλε κραυγὴν καὶ ἠθέλησε νὰ φύγῃ· ἀλλ' ἡ θύρα ἦν κλειδωμένη. Στρεφόμενη τότε εἶδε γονυπετῆ τὸν Ἰππόλυτον τόσον ὠχρὸν καὶ τόσον ἰκετικὸν, ὥστε χωρὶς νὰ τὸ θέλῃ τῷ ἔτεινε τὴν χεῖρα. Ὁ Ἰππόλυτος ἐχύθη ἐπὶ τῆς πεφιλμένης ἐκείνης χειρὸς, τὴν ἐσφιγξεν ἐπὶ τῆς καρδίας, τὴν ἠσπάσθη καὶ τὴν ἐξανησπάσθη χιλιάκις. Ἐπειτα οἱ δύο νέοι ἐψιθύρισαν κενούς τινες ἐρωτικὸς λόγους, οἵτινες οὐδ' ἔνοιαν σχεδὸν ἔχουσιν, ἀλλ' οἵτινες τὸσαῦτα λέγουσιν ἐπὶ τέλους ἐνηγκαλίσθησαν ἀλλήλους. Ἐν τούτοις ἠνεώχθη τῆς ἐκκλησίας ἡ θύρα· ἦν ὁ ἱερεὺς ταύτης κατὰ τύχην εἰσελθὼν εἰς τὸ δωμάτιον ἐκεῖνο, ἵνα θέσῃ τὰς κλειδας τοῦ παρεκκλησίου. Οἱ δύο νέοι, οἵτινες δὲν περιέμενον τὴν ἐμφάνισιν ταύτην, διέκριναν ἐν τῷ ἱερῷ ἀπόστολον τοῦ οὐρανοῦ καὶ ἔπεσαν γονυπετεῖς.

Τὸ παρεκκλησιον ἦν ἐγγύς· ὁ ἱερεὺς αὐτοῦ τοὺς εἶχε καταλάβει ἐν ἐρωτικῇ ἐναγκαλίσει· ὁ ἱερεὺς τοῦ θεοῦ ἐγνώριζε τὸ τὸς δύο οἰκογενεῖας διαχωρίζον μῖσος· ἐνόμισεν ὅτι ὁ θεὸς ἠθέλησε ν' ἀνοίξῃ θύραν συνδιαλλαγῆς εἰς τοὺς γονεῖς διὰ τῆς χειρὸς τῶν υἱῶν· διὸ ὅτε τὸν προσεκάλεσαν νὰ τοὺς ἐνώσῃ, δὲν ἠδυνήθη νὰ ἀρνηθῇ. Ἀλλ' ὅμως οἱ νέοι ὑπεσχέθησαν νὰ μὴ ἐκμυστηρευθῶσι τὸ ὄνομα τοῦ εἰμῆ ἐν ἐσχάτῃ ἀνάγκῃ τὸ μῖσος μετὰ τῶν Βουονδελεμοντῶν καὶ τῶν Βάρδων ἦν τόσῳ σφοδρὸν εἰσέτι, ὥστε ὁ ἱερεὺς ἠδύνατο νὰ ἀποτίσῃ διὰ δολοφονίας τὴν συγκατάθεσίν του. Ὄθεν ὅλοι ὤφειλον νὰ ἀγνοῶσι τοὺς γάμους τούτους, ὡς καὶ αὐτὴ ἡ μήτηρ τοῦ Ἰππολύτου, ὡς καὶ αὐτὴ ἡ ἐξαδέλφη τῆς Διανώρας. Ὁ ὄρκος τῶν ἐγένετο ἐπὶ τοῦ Εὐαγγελίου. Ὁ δὲ ἱερεὺς νυμφεύσας τοὺς δύο νέους, ἀπῆλθε.

Τότε οἱ δύο νέονυμοι ἀπεφάσισαν νὰ βλέπωσιν ἀλλήλους καθ' ἑκάστην ἐσπέραν. Ἡ οἰκία, ἐν

ἢ ἡ Διανώρα κατώκει, ἔκειτο ἐν μιᾷ τῶν μάλλον ἀπεχουσῶν καὶ ἐρημικωτέρων ὁδῶν τῆς Φλωρεντίας· τὸ παράθυρον τοῦ δωματίου τῆς ἔβλεπεν ἀμέσως εἰς τὴν ὁδὸν· αὕτη ἔμελλε ν' ἀφήσῃ ἀνηρτημένον νῆμα μετὰ τῆς, εἰς τὸ ὅποτον ἤθελε προσδέσει ὁ Ἰππόλυτος κλίμακα σχοινίνην· ἡ Διανώρα ἔμελλε νὰ προσαρτήσῃ τὴν κλίμακα εἰς τὸ παράθυρον, καὶ διὰ τούτου τοῦ μέσου ὁ νυμφίος ἤθελε φθάσει παρὰ τῆ νύμφης του.

Ἐἶχον τὸ πᾶν ἀποφασίσει ὅτε ἐπέστρεψεν ἡ Κόμησσα· ὁ Ἰππόλυτος ἀκούσας βήματα πλησιάζοντά εἰσῆλθεν εἰς τὸ μικρὸν δωμάτιον, ὥστε ἡ κόμησσα εὗρε μόνην τὴν Διανώραν· ἀλλὰ δὲν ἦτο χρεῖα νὰ ἐρωτήσῃ ταύτην ἐὰν εἶχεν ἐπανίδει τὸν Ἰππόλυτον, διότι ἡ Διανώρα ἐρυθριώσα ἐβρίθθη εἰς τὴν ἀγκάλην τῆς, ψιθυρίζουσα εἰς τὸ οὖς τῆς— «Εὐχαριστῶ, εὐχαριστῶ.»— Ἐπειτα ἐπανῆλθεν εἰς τὸν χορὸν, τρέμουσα ἐκ φόβου καὶ μεθυσμένη ἐκ χαρᾶς.

Ἡ νύξ τῆς ἐπαύριον ἦν ἡ νύξ τῶν γάμων· ὁ Ἰππόλυτος εὗρισκεν εὐδαιμονίαν πλήρη ἐν τῷ μυστηριώδει ἐκείνῳ ὕμνῳ. Ὄντως ἠγαπάτο, ἐπειδὴ ἡ Διανώρα ἐξετίθετο ὑπὲρ αὐτοῦ εἰς ὅλας τὰς συνεπείας τῆς πράξεως ἐκείνης· ἡ κοραεὶς εἶχε τὸ πᾶν εἰς τὸν Ἰππόλυτον θυσιάσει, καὶ ὁ Ἰππόλυτος ἦν ἔτοιμος νὰ θυσιάσῃ ὑπὲρ αὐτῆς τὴν ζωὴν.

Ὁ νεανίας Βουονδελεμόντης περιέμενεν ἀνυπομόνως τὴν νύκτα ἐκείνην, καθ' ἣν, πάντων ἀγνοούντων τὴν εὐδαιμονίαν του, οὗτος ἤθελε χαρῆ τὴν ὀλβιότητα τῶν ἀγγέλων. Τῆν πρωτὴν ἠγόρασε κλίμακα ἐκ σχοινοῦ καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν προσέβλεψε καὶ ἠσπάσθη τὴν κλίμακα ἐκείνην, ἥτις, τὴν ἐσπέραν, ἔμελλε νὰ τὸν ὠδηγήσῃ εἰς τὸν παράδεισον. Ἐπειτα δὲ, τῆς ἐσπέρας ἐπελθούσης, περιέμενε μετ' ἄκρας ἀνηπομονησίας νὰ σημάνη ἡ 11 ἡ ὀρισθεῖσα ὥρα· κατὰ τὴν 11 ὥραν καὶ ὀλίγα λεπτά ἡ Διανώρα ὤφειλε ν' ἀνοίξῃ τὸ παράθυρον.

Ὁ Ἰππόλυτος διῆλθε τὴν παλαιὰν γέφυραν (ponte vecchio) καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὴν ὁδὸν τῶν Βάρδων. Ἡ ὁδὸς ἦν σκοτεινὴ καὶ ἐρημος· ζῶσα ψυχὴ δὲν ἐτάρασε τὴν μοναξίαν, καὶ μόνον τὸ περνοκόπημα τῶν βημάτων τοῦ Ἰππολύτου, ὑπερπαρήγεν ἡ γῆ, διέκοπτε τὴν σιγὴν τῆς νυκτός. Ὁ νένηλος ἐφθασεν ὑπὸ τὰ παράθυρα· καίτοι δ' ἦλθε πρὸ τῆς ὥρας, ἡ Διανώρα τὸν περιέμενε πρὸ ἱκανοῦ χρόνου· τὸ μετὰ τὸν νῆμα ταχέως κατῆλθε, δεικνύον τὴν ταραχὴν τῆς κρατούσης αὐτοῦ. Ὁ Ἰππόλυτος προσέδεσεν εἰς τοῦτο τὴν κλί-

μακα, ἥτις προσηλώθη ὑπὸ τῆς Διανώρας εἰς τὸ παράθυρον. Ἀλλὰ μόλις ὁ Ἰππόλυτος ἔθεσε τὸν πόδα ἐπὶ τῆς πρώτης βαθμίδος, ἐνεφανίσθη περίπολος τῆς αὐλῆς καὶ ὁ ἀρχιπερίπολος· βλέπων ἄνδρα ἀναβαίνοντα διὰ κλίμακος εἰς παράθυρον, ἐφώνησε.

— Τίς εἶ;

Ὁ Ἰππόλυτος ἐπήδησε κατὰ γῆς, ἀπέσπασε ταχέως τὴν σχοινίνην κλίμακα ἀπὸ τοῦ ἡλου εἰς ἕν τὴν εἶχε προσδεδεμένην καὶ ἔφυγε πρὸς τὴν παλαιὰν Γέφυραν. Λίγων δὲ, ἐν τῷ μέσῳ τῆς ὁδοῦ, συνκινήθη πρὸς ἄλλην περίπολον, ἀναγκάσασαν αὐτὸν νὰ ἐπιστρέψῃ ὀπίσω· ἐκρύβθη τότε ὑπὸ τινος ἀψίδα τοῦ μεγάρου Βάρδης· ἀλλὰ μετὰ τὸ τῶν δύο περιπόλων ὄν, αἵτινες προσχώρουν ταυτόχρονα πρὸς τὸν τόπον, ἔνθα ἐχάθη, ἀνεκαλύφθη καὶ ἐσταματήθη.

Ἡ Φλωρεντία δὲν ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους ἐκείνους ἡ Φλωρεντία τοῦ 157. αἰῶνος, βεβουλημένη ἐπὶ 100 ἔτη ὑπὸ τῶν Μεδίκων εἰς τὴν διαφθορὰν καὶ τὴν τυραννίαν· ἦν ἡ ἀρχαία Φλωρεντία, ἀγνή καὶ αὐστηρὰ ὡς ἡ Ῥώμη ἐπὶ τῶν Λουκρητιῶν καὶ Κορνηλιῶν. Ὁ Ἰππόλυτος, ἀντὶ νὰ ἐλευθερωθῇ, ὡς ἤθελε γίνεαι ἐπὶ τοῦ Λαυρεντίου τῶν Μεδίκων ἢ τοῦ δουκὸς Ἀλεξάνδρου, προσήχθη πρὸ τῆς ἐξουσίας. Ἐκεῖ δὲ διετάχθη νὰ εἴπῃ, τί ἔπραττε ἀνὰ τὴν πόλιν κατὰ τοιαύτην ὥραν τῆς νυκτός, καὶ πρὸς τί εἶχε μεθ' ἑαυτοῦ τὴν σχοινίνην κλίμακα, δι' ἧς τὸν εἶδον ἀναβαίνοντα πρὸς τὸ παράθυρον τοῦ μεγάρου Βάρδης. Ὁ Ἰππόλυτος ἀπεκρίθη ὅτι ἐν τῷ μεγάρῳ Βάρδης ὑπῆρχε τεμάχιον τοῦ ἀληθοῦς σταυροῦ, τοῦ δοθέντος πρὸς τοὺς προγόνους τῆς οἰκογενεῖας Καρόλου τοῦ Μεγάλου. Ἀποδίδων δ' εἰς τὸ περίημα ἐκεῖνο τὴν ὑπεροχὴν τῶν Βάρδων ἐπὶ τῶν Βουονδελεμοντῶν κατὰ τὸσαῦτα συμπλοκάς, ἠθέλησεν, ὡς ἔλεγε, νὰ γείνη κάτοχος τοῦ πικλαδίου ἐκείνου.

— Ἦθελες λοιπὸν νὰ εἰσέλθῃς εἰς τὸ μέγαρον ὅπως διαπράξῃς κλοπὴν; ἠρώτησεν ἡ ἐξουσία.

— Ναι, ἀπεκρίθη ὁ Ἰππόλυτος, κλίνων τὴν κεφαλὴν εἰς ἐνδειξὴν διπλῆς ὁμολογίας.

— Ἀλλ' εἶναι ἀδύνατον, ἐφώνησεν ἡ ἐξουσία.

— Οὕτως ἔχει τὸ πρᾶγμα.

— Ἀλλὰ γνωρίζεις εἰς τί ἐκτίθεσαι διὰ ταύτης δολώσεως;

— Ναι, ἀπεκρίθη ὁ Ἰππόλυτος, κατηρῶς μειδίων· ναι, τὸ εἰσεῖναι ἐν Φλωρεντίᾳ ἡ κλοπὴ τιμωρεῖται διὰ θανάτου.

— Καὶ ἐπιμένεις;

— Ἐπιμένω.

— Ἀπαγάγετε ἐντεῦθεν τὸν κατηγορούμενον, εἶπεν ἡ ἐξουσία. Καὶ οἱ φύλακες οἱ συλλαβόντες τὸν Ἰππόλυτον, τὸν ὠδήγησαν εἰς τὴν εἰρκτὴν.

Ἡ πράξις τοῦ Ἰππολύτου λεπτομερῶς διεδόθη, πρὸς μέγαν θαυμασμὸν πάντων τῶν πολιτῶν· οὐδεὶς ἠδύνατο νὰ πιστεύσῃ, ὅτι ἀπὸ μιᾶς εἰς ἄλλην ἡμέραν ὁ ἀγαθὸς καὶ γενναῖος ἐκεῖνος νεανίας, τοῦ ὁποῦ πάντες ἐγίνωσκον τὸν ἀκέραιον χαρακτήρα, παρεφέρθη ἐκουσίως εἰς ἄτιμον πρᾶξιν· ἀλλ' ἐχρησάσθη καὶ οἱ ἀπιστότεροι νὰ πιστεύσωσιν, ὅταν, τῆς δίκης ἀρχομένης, ὁ Ἰππόλυτος Βουονδελεμόντης ἐπανήλαθεν ἐνώπιον πάντων ὅτι εἶχεν ἤδη εἶπει εἰς τὴν ἐξουσίαν, ὅτι δηλαδὴ ἠθέλησε νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὸ μέγαρον Βάρδης, ὅπως αὐτόθεν ὑπεξαιρήσῃ τὸ πολύτιμον ἐκεῖνο τεμάχιον τοῦ ἀληθοῦς σταυροῦ. Οὐγὶ πολλῶ πρῶτερον παρόμοιον τι εἶχε συμβῆ ἐν Ῥώμῃ· γυνὴ τις παροτρυνομένη ἐξ ὑπερβολικοῦ αἰσθήματος εὐλαθείας, εἶχεν ἐκκλίπει τὸ θαυματουργὸν Νήπιον ἐκ τοῦ ναοῦ Ara Coeli (οὐράνιος βωμός). Ὁ πόθος τοῦ νὰ ἐξασφαλίσῃ τὴν νίκην εἰς τὴν οἰκογενεῖαν τοῦ ἠδύνατο νὰ χρησιμεύσῃ ὡς εὐσχημος πρόφασις εἰς τὴν ἀπόπειραν τοῦ Ἰππολύτου, μάλιστα κατὰ τοὺς χρόνους ἐκείνους τοῦ μεγάλου μίσους καὶ τῆς βαθείας πίστεως. Διὸ ἤρχισαν ἐν Φλωρεντίᾳ νὰ πιστεύσωσιν, ὅτι ὁ Ἰππόλυτος Βουονδελεμόντης εἶχεν ἐπιχειρήσει νὰ διαπράξῃ τὴν κλοπὴν ἐκείνην· ἐπειδὴ δ' ἐξ ἄλλου ἀντὶ ν' ἀρνηταὶ οὗτος ἐπεκύρου, καὶ ἐπειδὴ ὅλα αἱ ἐρωτήσεις τοῦ δικαστοῦ τὴν αὐτὴν παρ' ἐκείνου ἐλάμβανον ἀπάντησιν, ἐδέησε νὰ τὸν θεωρήσωσιν ἔνοχον. Ὁ Ἰππόλυτος Βουονδελεμόντης κατεδικάσθη εἰς θάνατον.

Καίτοι δὲ πάντες ἐγνώριζον τὸ κείμενον τοῦ νόμου, τὸ συναίσθημα ὑπῆρξε βαθύ. Ἠλπίζον ὅτι οἱ δικασταὶ ἤθελον ἀθωώσῃ τὸν κατηγορούμενον· καὶ αὐτοὶ δὲ οἱ δικασταὶ ἐδίστασαν ἐπ' ὀλίγον· ἀλλὰ μετὰ τὰς διαδηλώσεις τῶν μαρτύρων, δὲν ἠδύνατο νὰ μὴ τὸν καταδικάσωσιν. Ὄντως, ἐὰν ἠθῶον αὐτὸν, πῶς νὰ ἐφαρμόσωσιν ἐν τῷ μέλλοντι τὴν αὐτὴν ποινὴν εἰς κλέπτην ἀρνούμενον τὴν κλοπὴν;

Ἐπίστευον ὅτι ὁ Ἰππόλυτος ἤθελε φανερώσει τι εἰς τὸν ἱερέα, τὸν ἐπιφορτισθέντα νὰ τὸν προστομασῇ εἰς τὸν θάνατον· ἀλλ' οὐδὲν εἶπεν ἄλλο ἐκτὸς τοῦ ὅτι ἔπραξε πολλὰ ἀμωρτήματα καὶ ὅτι τὸν ἰκέτευε νὰ δέηται ὑπὲρ αὐτοῦ.

Ἡ μήτηρ του ἐζήτησε νὰ τὸν ἴδῃ ἢ τάλαινα γυνὴ ἀπαλπίς, ἐβεβαίωσε πάντοτε, ὅτι ὁ υἱὸς της δὲν ἐρρέπε πρὸς κλοπὴν καὶ ὅτι ἂν ἤθελε τὸν ἐπανίδει, θὰ εἰξευρε νὰ ἐξαγάγῃ τὸ μυστικὸν ἐκ τῆς καρδίας του. Ἀλλ' ὁ Ἰππόλυτος ἐδυσπίστησε πρὸς τὴν ὑϊκὴν του ἀδυναμίαν, καὶ διέταξε νὰ εἰπωσι πρὸς τὴν μητέρα του ὅτι ἤθελε τὴν ἐπανίδει ἐν τῷ οὐρανῷ.

Ἐν μόνον ἤτησεν ὁ Ἰππόλυτος, ἀντὶ νὰ ὑποστῇ τὸν ἀτιμον τῶν ληστών θάνατον, ἀντὶ ν' ἀπαγορισθῇ, ἐζήτησε νὰ τάμωσι τὴν κεφαλὴν του. Ἡ κυβέρνησις (signoria) παρεχώρησεν εἰς τὸν καταδικασθέντα τὴν τελευταίαν ταύτην χάριν.

Τὴν πρὸ τῆς καταδίκης ἡμέραν ἡ ὀλεθρία εἶδησις τῷ ἐκονοποιήθη κατὰ τὴν 41ην τῆς νυκτός. Εὐχάριστησε τὸν δικαστήν, ὅστις μετέβη νὰ τῷ τὴν ἀναγγεῖλη καὶ βλέπων ὅπισθεν τοῦ δικαστοῦ ἄνδρα, ὅστις ἦν ὑψηλότερος αὐτοῦ καθ' ὅλην τὴν κεφαλὴν, ἠρώτησε, τίς ἦτο, καὶ μαθὼν ὅτι ἦν ὁ δῆμιος ἐξέβαλεν ἐκ τοῦ λαϊμοῦ του χρυσὴν ἄλυσιν καὶ τῷ ἐδώρησε ταύτην εὐχαριστῶν αὐτὸν, ὅτι ἐσώθη ἀπὸ τῆς ἀτιμίας διὰ τῆς τοῦ ξίφους του σφαγῆς. Ἐπειτα, εἰπὼν ὀλίγους λόγους, ἀπεκοιμήθη.

Τῇ ἐπαύριον ἐγερθεὶς ὁ Ἰππόλυτος ἐκάλεσε τὸν δεσμοφύλακα, καὶ τὸν παρεκάλεσε νὰ μεταβῇ παρὰ τῇ ἐξουσίᾳ ὅπως αἰτήσῃ παρ' αὐτῆς μίαν χάριν, δηλ. ἡ ἐπικήδειος προπομπὴ νὰ διέλθῃ πρὸ τοῦ οἴκου τῶν Βάρδων. Ἡ πρόφασις, ἣν ἐπρότεινεν, ἦν ὁ πόθος νὰ ἐπωφεληθῇ τῶν τελευταίων στιγμῶν τοῦ βίου του, ὅπως συγχωρήσῃ τοὺς ἐχθροὺς του καὶ συγχωρηθῇ ὑπ' αὐτῶν. Ἡ ἀληθὴς αἰτία τῆς αἰτήσεως ταύτης ἦν ἡ ἐπιθυμία νὰ ἴδῃ τὴν Διανώραν τελευταίον πρὶν ἢ ἀποθάνῃ. Οἱ λόγοι οὗ ἐπρότεινεν ὁ Ἰππόλυτος ἐδίδον εἰς τὴν αἰτησίαν του σοβαρώτατον χαρακτῆρα, ὥστε νὰ μὴ ἀποκρουσθῇ. Ὁ Ἰππόλυτος ἔλαβε τὴν ἀδειαν νὰ διέλθῃ πρὸ τοῦ μεγάρου τῶν Βάρδων.

Τῇ 7 ὥρᾳ τῆς πρωίας, ἡ προπομπὴ ἐκίνησε τὸ πλῆθος συνωθεῖτο ἀνὰ τὰς ὁδοὺς, τὰς ὁποίας ἐμελλε νὰ διέλθῃ ὁ καταδικαστὴς ἢ δὲ πλατεῖα ἐφ' ἧς ἦν ἐστημένον τὸ ἱερώμα ἐγχευε θεατῶν ἀπὸ τῆς προλαβούσης ἐσπέρας ἐνῶ αἱ ἄλλαι συνοικίαι τῆς Φλωρεντίας ἐφάνοντο ἔρημοι.

Ἡ συνοδία διέβη τὴν παλαιὰν γέφυραν, ἣτις μικροῦ δεῖν κατέπιπτεν ἐν τῷ Ἄρνῳ· τόσῳ ἦν πεφορτισμένη λαοῦ· ἔπειτα δ' εἰσῆλθεν εἰς τὴν ὁδὸν τῶν Βάρδων. Φρουροὶ τινες προηγοῦντο ταύτης, ὅπως κάμωσι δίοδον διὰ τοῦ ὄχλου· ὅπισθεν τού-

των ἤρχετο ὁ δῆμιος γυμνὸν ἐπιτοῦ ὤμου ἔχων τὸ ξίφος· ἔπειτα ὁ Ἰππόλυτος, μέλανα ὄλος ἐνδύματα φέρων, τὴν κεφαλὴν δ' ἔχων γυμνὴν καὶ ἀνοικτὸν τὸν λαϊμόν, ὤδευε δυνατὸς καὶ θαρσάλευος, με βῆμα βραδύ καὶ σταθερὸν, στρεφόμενος ὅπισθεν ἐκ διαλειμμάτων ὅπως ὀμιλήσῃ τῷ πνευματικῷ. Ὅπισθεν τοῦ Ἰππολύτου ὤδευον οἱ μετακολουθεῖτες, φέροντες τὸ φέρετρον, ἐφ' οὗ, μετὰ τὴν τέλει τῆς καταδίκης, ἐμελλε νὰ τεθῇ τὸ σῶμά του.

Ὅλη ἡ οἰκογένεια Βάρδων ἦν συνηγμένη ἐπὶ τοῖς ὁδοῦ τοῦ μεγάρου ὅπως λάβῃ τὴν συγχώρησιν τοῦ Βουονδελμόντη καὶ ὅπως ἀπευθύνῃ τούτῳ λόγους εἰρήνης. Ἡ Διανώρα, μελαγχροσὰ ἐνδεδυμένη, ὡς τις χήρα, ἴστατο μετὰ τὸν πατέρα καὶ τῆς μητρός της. Ὅταν ὁ καταδικαστὴς ἐπλησίασεν, ὅλοι οἱ Βάρδοι ἐγονυπέτησαν. Μόνη ἡ Διανώρα ἐμεινεν ὀρθία, ἀκίνητος καὶ ὠχρὰ ὡς ἄγαλμα.

Ἐν τούτοις ὁ Βουονδελμόντης φθάσας πρὸ τοῦ μεγάρου Βάρδων ἐστάθη, καὶ διὰ φωνῆς ἠδείας καὶ πραείας εἶπε τὸ Πάτερ ἡμῶν ἀπὸ « τοῦ Πάτερ ἡμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς » μέχρι τοῦ « καὶ ἄφες ἡμῖν τὰ ὀφειλήματα ἡμῶν, ὡς καὶ ἡμεῖς ἀφίεμεν τοῖς ὀφειλέταις ἡμῶν. » Οἱ Βάρδοι ἀπεκρίθησαν Ἀμήν καὶ ἀνηγέρθησαν. Ὁ Βουονδελμόντης ἐξ ἐναντίας ἐγονυπέτησεν. Ἀλλὰ τῇ στιγμῇ ταύτῃ ἡ Διανώρα ἀπεσπάσθη ἀπὸ τοῦ πατρὸς καὶ τῆς μητρός αὐτῆς καὶ ἐγονυπέτησε παρὰ τῷ Βουονδελμόντῃ.

— Τί πράττεις, θύγατερ; μὴ φωνῇ ἐξεφώνησεν ὁ πατήρ καὶ ἡ μήτηρ τῆς Διανώρας.

— Περιμένω τὴν συγχώρησιν ὑμῶν, εἶπεν ἡ νεῆνις.

— Καὶ τί ὀφείλομεν νὰ σοὶ συγχωρήσωμεν; ἠρώτησαν οἱ γονεῖς.

— Ὅτι ἔλαβες σύζυγον ἐκ τῆς οἰκογενείας τῶν ἐχθρῶν σας· ὁ Βουονδελμόντης εἶναι σύζυγός μου.

Πάντες οἱ παρόντες ἐξέβαλον φωνὴν ἐκπλήξεως.

— Ναί, ἐξηκολούθησεν, ἡ Διανώρα ὑψούσα τὴν φωνήν· ναί, ἄς τὸ μάθωσι πάντες οἱ ἐνταῦθα παρόντες. Ὁ Ἰππόλυτος οὐδὲν ἄλλο παράπτωμα διέπραξεν ἢ ἐκεῖνο εἰς ὃ εἶμαι συνένοχος. Ὅταν ἀνεκαλύφθη ἐτοιμαζόμενος νὰ πηδήσῃ εἰς τὸ δωμάτιόν μου, ἦτο σύμφωνος μετ' ἐμέ. ἤρχετο νὰ εὐρῇ τὴν σύζυγόν του, καὶ ἐγὼ περιέμενον τὸν σύζυγόν μου. Εἴμεθα ἐνοχοί; Διατάξατε νὰ συνα-

ποθάνωμεν. Εἴμεθα ἀθῶοι; Συγχωρήσατε ἀφοτέρους.

Τὸ πᾶν εἶχεν ἐξηγηθῆ· ὁ Ἰππόλυτος εἶχε προτιμήσει νὰ προσάψῃ εἰς ἐαυτὸν ἀτιμον ἀμαρτήρα καὶ ν' ἀποθάνῃ ἀπαγχόμενος παρὰ νὰ ὁμολογήσῃ καὶ τὴν Διανώραν. Ἀσκαμισχίλια φωναὶ ἐφώνησαν χάριτα. Τὸ πλῆθος ἐσπευσε πρὸς τοὺς δύο νέους, διεσκάρπισε τοὺς στρατιώτας, ἐτρεψεν εἰς φυγὴν τὸν δῆμιον, κατέθερασε τὸ φέρετρον· ἔπειτα ἀνυψοῦν ἐπὶ τῶν βραχιόνων τὸν Ἰππόλυτον καὶ τὴν Διανώραν, ἔφερε τούτους ἐν θριάμβῳ παρὰ τῇ ἐξουσίᾳ, ἐνθα εὐρίσκειτο ἡ τλαλίπωρος μήτηρ, ἐπικαλουμένη τὴν χάριτα τοῦ υἱοῦ.

Δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ εἰπωμεν ὅτι ἡ καταδικη ταχέως ἠκυρώθη. Ἡ κυβέρνησις, συνελθοῦσα ἀπέστειλε συγχρόνως δύο μέλη της εἰς τοὺς Βάρδους καὶ τοὺς Βουονδελμόντας, ὅπως ἱκετεύσῃ τούτους ἐπ' ὀνόματι τῆς δημοκρατίας νὰ εἰρηνεύσωσι καὶ συναϊέσωσι εἰς τὴν εὐδαιμονίαν τῶν δύο νέων εἰς ἐνεχυρον ὁμονοίας. Καίτοι θανάσιμοι ἐχθροί, οἱ Βάρδοι καὶ οἱ Βουονδελμόντοι δὲν ἠδυνήθησαν ν' ἀρνηθῶσι εἰς τὴν δημοκρατίαν, ἥτις μάλιστα ἐδέετο, ἐνῶ εἶχε δικαίωμα νὰ ἐπιτάξῃ. Οὕτω δὲ κατηνάσθησαν, ἐπὶ τινὰ χρόνον τοῦλάχιστον, τὰ μίσση, τὰ διαχωρίζοντα τὰς δύο οικογενείας.

Πρὸς μνήμην τοῦ γεγονότος τούτου, ὁ Ἰππόλυτος Βουονδελμόντης διέταξε νὰ οἰκοδομηθῶσι τὴν μικρὰν ἐκκλησίαν Santa Maria Sopr' Arno.

(Ἐκ τοῦ Ἰταλικοῦ.)

ΣΥΓΓΡ. Π. ΛΑΜΠΡΟΣ.

ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΑ (1)

ΥΠΟ

ΧΑΡΑ ΛΑΜΠΡΟΥ Σ. ΚΑΡΜΙΤΣΗ

ΑΧΡΙΔΗΝΟΥ

(φοιτητοῦ τῆς Ἱατρικῆς Σχολῆς)

8. Ἡ Πέλλα ἢ Πέλλη, ἡ περιβόητος πατρὶς τοῦ Φιλίππου καὶ Ἀλεξάνδρου καὶ πρωτεύουσα τοῦ Μακεδονικοῦ κράτους ἐξ Ἐδέσσης ὑπὸ τοῦ Ἀρχελάου ὡς προεῖρηται μετενεχθεῖσα, ὑπὸ Φιλίππου δὲ καλλωπισθεῖσα καὶ αὐξηθεῖσα. Τιθεταὶ ἐπὶ πεδιάδος μετὰ τῆς Ἐδέσσης δυτικῶς καὶ τῆς Θεσσαλονίκης Ἀνατολικῶς, 28 τῆς Πύδνης ἀπέχουσα μίλια κατὰ τὸν Δίβιον. Τῶν θετόντων δ'

(1) Συνέχεια ἀπὸ φυλλ. 91.

αὐτὴν εἰς τὰ Γενιτζᾶ, περὶ ὧν κατωτέρω, ἡ γνώμη φαίνεται ἐσφραγμένη, ἀληθεστέρα δὲ ἢ τῶν φρονούντων ὅτι ἔκειτο εἰς τὰ νῦν λεγόμενα Παλλάτια, ἐν οἷς εἰς καὶ ὁ Μελέτιος, μ' ὄλον ὅτι ὁ Gousinéry ἀναφέρει ὅτι Βικέλας τις κάτοικος τῆς Βερροίας κατὰ τὴν ἐν Μακεδονίᾳ περιήγησιν τοῦ ἐξήγαγεν αὐτὸν τῆς πλάνης αὐτῆς βεβαιώσας αὐτὸν ὅτι ἡ Πέλλα ἔκειτο κατὰ τὴν ἀνατολικὴν Πισρίαν ἐνθα σώζονται καὶ ἐρείπια μαρτυροῦντα τοῦτο. Ἀπὸ τῆς Θεσσαλονίκης ὁδεύοντες πρὸς Πέλλαν διὰ πεδιάδος, τῆς ὁποίας φυσικὸν πέρας πρὸς Ἀνατολὰς εἶναι ἡ Θεσσαλονίκη, διότι ὁ ἐφ' οὗ ἡ πόλις ἀνατείνεται γήλοφος εἶναι τὸ μόνον σημεῖον, εἰς τὸ ὅποιον τὸ ὄρος ἀμέσως ἐπιφάσκει τὸν κόλπον, ἀπαντᾷ γαιώδη τινὰ ἀπὸ ἀποστάσεως εἰς ἀπόστασιν ἐξάρματα, φέροντα χαρακτῆρά τινα μᾶλλον φυσικὸν ἢ τεχνητόν. Περὶ τούτων παράδοσίς τις ὑπάρχει, ἣν παρὰ χωρικῶν τινῶν ἠκούσαμεν, ὅτι ἐπὶ Ἀλεξάνδρου ἐχρησίμευον ὡς σκοπιαὶ τῆς πρωτεύουσας, περὶ τῆς ἀληθείας ἢ μὴ τῆς ὁποίας ἄλλοι κρινάτωσαν, οἱ κατάλληλοι ἰδίως πρὸς τοῦτο Γεωλόγοι· εἶναι δὲ σήμερον ὅλως ἄσημον χωρίον λεγόμενον καὶ Ἀλακλίτζι. Αἱ γυναῖκες αὐτοῦ φημίζονται ὡς λίαν καθαραὶ ἀλλὰ τοῦ τέλους θετέα ἢ Πέλλα; Μετὰ καιρὸν θὰ συμφωνήσωσι ἴσως οἱ ἱστορικοὶ περὶ τῆς θέσεως αὐτῆς.

Ἐπὶ τῶν τοίχων τῆς νέας ἐκκλησίας τῆς νομιζομένης ταύτης Πέλλας καὶ περὶ αὐτὴν ἀνεκαλύφθησαν λείψανά τινα ἀρχαῖα, παριστάνοντα μνημεῖόν τι ἐπιγραφῆν Διογύσιος Μεγακλέους φέρον, λέοντα ἐπιτεθειμένον κατὰ βοῦς καὶ ἄλλα εἶδη ἐπιγραμμάτων.

9. Τὰ Γενιτζᾶ [Γένιτζε] πόλις κειμένη εἰς τὸ κέντρον ἐκτεταμένης πεδιάδος, ἥτις διατεμνίζεται εἰς τὴν τῆς Πέλλας· ἐν ταύτῃ κατῴκει ὁ Βρενέζης εἰς τῶν μεγιστάνων τοῦ Σουλτάν Μεχμέτ υἱοῦ τοῦ Βεγιαζίτου. Φαίνεται δὲ πολὺ πιθανὴ ἡ δοξασία τινῶν παραδεχομένων τὴν ἐνίδρυσιν αὐτῆς ἐπὶ τῶν Τούρκικων εἰσβολῶν, καθ' ὅσον δὲν ὑπάρχουσι τεκμήρια δυνάμενα νὰ ἀναγάγωσι τὴν ὑπαρξίν της εἰς ἀρχαιότερους χρόνους. Περιφήμος καὶ αὕτη διὰ τοὺς οἴκους της καὶ διὰ τὰ καπνά της καὶ γνωστὴ διὰ τὴν ἐπετειῶς γενομένην ἀξιόλογον πανήγηρον. Οἱ κάτοικοι αὐτῆς εἶναι τὸ πλεῖστον Ἕλληνας μετὰ τῶν Τούρκων καὶ Βουλγάρων.

10. Τὰ Βοδερᾶ, ἡ πάλαι καὶ νῦν ἐτι Ἐδεσσα καλουμένη, κατὰ τοὺς πικραρχοὺς δὲ χρόνους καὶ

Αίγαλ, κείμενα ἐπὶ τῆς ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων βραδύτερον κατασκευασθείσης *Ἐργατίας ὁδοῦ* καὶ ἰδίως εἰς τὸ τμήμα αὐτῆς τὸ ἀπὸ Λυχνιδίου εἰς Πέλλαν καὶ Θεσσαλονίκην διὰ τοῦ Βερμίου ὄρους φέρον, εἶναι ἀρχαιοτάτη πρωτεύουσα τῆς Μακεδονίας καὶ τὸ καθιερωμένον ὡς *μαυσωλεῖον* τῶν Μακεδονικῶν βασιλέων κέντρον τοῦ κράτους. Ἡ ἀξιολογότης καὶ ἡ κατὰ πάσαν ἐποψὴν ἐξέχουσα τῆς πόλεως θέσις παρέχει ἡμῖν ἡδεῖαν καὶ τερπνὴν τὴν εὐχαρίστησιν νὰ ἐνδιατρίψωμεν ὀλίγον ἐπὶ τῆς περιγραφῆς τῆς τοποθεσίας ταύτης, ἀρνούμενοι αὐτὴν ἀπὸ τῆς μέχρι Φιλίππου ἱστορίας τοῦ Ἄβελ, παρὰ τοῦ Ἀἰκ καὶ τούτου ἀποσπασκτός τούτου. Οἱ ἀναγνώσται ἡμῶν πιστεύομεν ὅτι θὰ ἔχωσι τὴν ὑπομονὴν νὰ μᾶς παρακολουθήσωσιν εἰς τὴν περιγραφὴν τῆς γραφικωτάτης ταύτης πόλεως ἐὰν ἔχει καὶ τὴν εὐχαρίστησιν ζωηρὰν, ὡς μὴ ἐνδιαφέρουσαν ἴσως τόσῳ αὐτοῦ.

Μεταξὺ τῶν ὄρεων *Τούρα* καὶ *Νίτσου*, τὰ ὁποῖα διέστανται συνήθως εἰς ἀπώτερον καμπὴν, πετρώδες ἢ φύσις ἔθηκε χῶμα, ὅπερ ἀπὸ τοῦ ἐνὸς μὲν μέρους εἰς τὴν τελματώδη καθήκει τοῦ ρεῖθρου τῆς *Βόδας* κοιλάδα, ἀπὸ δὲ τοῦ ἑτέρου εἰς 30 ἀναβαίνει ὕψος ἐκ τῆς κατωτέρας κοιλάδος· ἐπὶ τούτου τοῦ βραχώδους χείλους κείνται τὰ *Βοδενά*. Οἱ ἄφθονοι διακλαδισμοὶ τῆς *Βόδας* διαρρέοντες διὰ καθαροῦ ὕδατος ἄπασαν τὴν πόλιν, καταπίπτουσι διὰ μεγαλοπρεπῶν καταρρακτῶν εἰς τὴν βαθεῖαν πεδιάδα, καθορώμενοι μακρόθεν ὡς ἀποστίλθουσι ἀργυρὰ ταινία. Πρὸς τούτους ἡ ἀφθονία ἀειθαλοῦς φυτοκομίας, οἷον ροδόδετρα, συκαμινόδετρα καὶ δαφνόδετρα συμπλεγμένα μετὰ συκῶν, ἀμπέλων καὶ κισσῶν παρέχουσι τὴν ἀειθαλῆ εἰς τὴν χώραν εὐκοσμίαν καὶ καλύπτουσι τὸ πετρώδες αὐτὸ ἔδαφος καὶ τὰ πόρινα αὐτοῦ σπήλαια. Ἡ κοιλάς, ἐν μέσῳ τῆς ὁποίας ἡ πόλις, ἐξαπλουμένη ὑπ' αὐτὴν σχηματίζει τὸ λαμπρότατον ἀμφιθέατρον περιεκλεισμένον ὑπὸ τοῦ κύκλου μεγάλων Ἀλπεῖων ὄρεων, μεταξὺ τῶν ὁποίων ὁ *Νίτσος* μεγάλως ἀνυψοῦται αἰωνίως χιονοσκεπής· ἐπὶ τῶν κορυφῶν ὡς ὑπερμεγέθης ἡγεμών. Ὅταν τις τὴν πρῶτην ἀναβλέψῃ ἀπὸ τοῦ ὀρθοῦ βραχώδους χείλους ἐπὶ τῶν καταπιπτόντων καταρρακτῶν, τότε ὁ ὀφθαλμὸς ἀπνευγῆ ἐπικρατεστέρην τῆς φύσεως τὴν καλλονήν. Κάτω εἶναι οἱ θαλεροὶ κήποι καὶ τὰ συκαμινώδη ἄλση μεταξὺ τῶν ὁποίων ἡ *Βόδα* ἐκλάμπει ἔτι πλήρης ἄφρου καὶ ἐν ἀπείροις αὐστραφαῖς καταθροῦσιν τὴν κοιλάδα ἥτις ἐκτε-

ρωθεν στενῶς περικυκλοῦται ὑπὸ τῶν κορυφῶν τῶν λόφων, περιβαλλόντων ἐσωτερικόν τι ὑλῶδες καὶ ὄρεινόν κράσπεδον περὶ τὸ ὑψηλὸν τῶν *Βοδενῶν* ἐπίπεδον, ἐπὶ τοῦ χείλους τοῦ ὁποίου καθοράται σήμερον ἡ μητρόπολις, καὶ οὕτω προχωρεῖ δύο ὥρας εἰς τὴν πεδιάδα. Ὑπεράνω δ' ἀμφοτέρων τῶν πλουσιῶν γηλόφων ἐξέχουσι ἀριστερόθεν μὲν ὁ ὑψηλὸς *Παῖκος* τῶν *Γενιτζᾶ*, δεξιόθεν δὲ λίαν πλησίον ὁ ἀποτόμως ἐσχηματισμένος *Τούρα* καὶ ἀπώτερον ὁ *Ὀλυμπος* μετὰ τῶν ἐρήμων χιονοσκεπῶν κορυφῶν, ἐν τῷ μέσῳ δὲ παρέχει ἡ κοιλάς ἄπειρον λαμπρότητα. Ἡ μικρὰ καὶ εὐφορος πεδιάς ἐκτείνεται ἐντεῦθεν μέχρι τῆς *θαλάσσης*. Ἐκ τῆς *Χαλκιδικῆς* προέχουσι τὰ μακρὰν κείμενα ὄρη εἰς εὐδίον δὲ καιρὸν καθορᾶται τοὺς μιναιρέδες τῆς Θεσσαλονίκης καὶ τὸ ἄγιον Ὄρος.

Ἐνταῦθα εὐλόγως θέτουσι τοὺς κήπους τοῦ *Μήδου*, ἐν οἷς φέρονται αὐτόματα ρόδα, ἐν ἑκάστον τῶν ὁποίων ἔχει ἐξήκοντα φύλλα καὶ κατὰ μὲν τὴν ὁσμήν ἐξέχοντα τῶν ἄλλων κατὰ δὲ τὴν τρυφερότητα οὐχὶ καὶ τῶν Ἀργείων.

Ἦτο δὲ καὶ εἶναι ἡ Ἔδισσα περίφημος διὰ τὴν ἀφθονίαν τῶν ὑδάτων τῆς καὶ διὰ τὸν ἐξαισιον πλατανώδη περίπατόν της — *Τσαρλίκι*, — τὸν ὁποῖον ὁ *Χατζῆ Καλφᾶς* Ὀθωμανὸς συγγραφεὺς μεταξὺ τῶν καλλίστων συγκαταριθμεῖ τοῦ κόσμου. Ἰπὸ ἑνα τῶν πολλῶν πλατάνων της ὁ *Cousiniéry* διηγείται ὅτι *ἔφαγε λαμπρὸν ἀράκι*, ἐπεὶ κρῖο νερό, τέλος πάντων *κατευχαριστήθηκεν ὁ περιηγητής μας*, ὅστις εἰς τὴν ἔκθεσιν τοιούτων ἐντυφίσεων καθιεροὶ πολλάκις ὀλοκλήρους σελίδας. Τοῦτο φαίνεται ὅτι εἶναι ἡ *Γαλλικὴ ζωή* ῥότης!

Σήμερον κατοικεῖται ὑπὸ 40 χιλ. κατοίκων *Τούρκων*, Ἑλλήνων καὶ *Βουλγάρων* ἔχουσα ἑλλ. σχολεῖον ὁποσοῦν καλῶς κατηρητισμένον καὶ τιμωμένη μεθ' ἑθρονὸν μητροπόλεως.

41. Ἡ *Καστορία*, τὸ ἀρχαῖον *Κέλεθρον*, πρωτεύουσα τῆς Ὀρεστίδος εἶναι πόλις περιέχουσα περὶ τὰς 9 χιλ. κατοίκων, Ἑλλήνων καὶ ὀλιγοστοτάτων *Τούρκων*. Ἡ Ἄννα Κομνηνὴ δίδει σύντομον μὲν ἀλλ' ἀκριβῆ τῆς πόλεως περιγραφὴν οὕτω « ἔστι δὲ ἡ θέσις τοῦ τόπου τοιαύτη. Λίμνη » τις ἐστὶν ἡ τῆς *Καστορίας*, ἐν ἣ τράχηλος ἀπὸ » τῆς *Χέρσου* εἰσέρχεται καὶ περὶ τὸ ἄκρον εὐρύ » νεται εἰς πετρώδεις βουνοῦς ἀποτελεσθέντες περὶ » δὲ τὸν τράχηλον καὶ πρόγοι καὶ μονόπυργος » ὠκοδόμηται κάστρου δίκην, διόπερ καὶ *Κα-*

» στορία ὀνομάζεται. » Ἐνταῦθα ἐπὶ Ἀλεξίου Κομνηνοῦ εὗρεν ὁ αὐτοκρατορικὸς στρατὸς ἀντίστασιν ἰσχυρὰν κατὰ τῆς πορθήσεως τοῦ τείχους, τὸ ὁποῖον κατείχον οἱ *Λατῖνοι*· ἀλλὰ τέλος ἐξεπορθήθη· ὁ δὲ *Βρυένιος* τότε κατὰ τὴν μαρτυρίαν τῆς αὐτῆς ἡγήθη· « καὶ γενναῖος ὢν ἀνὴρ προ » σελκλυθέναι μὲν τῷ βασιλεὶ οὐδαμῶς ἠβούλετο, » ἐπιώμνυτο δὲ μηδέποτε κατ' αὐτοῦ δπλα κινή » σαι, εἰ μόνον δοίη τοὺς τοῦτον μέχρι τῶν ὀρίων » τῆς τῶν Ῥωμαίων βασιλείας ἀκινδύνως διασω » σοντας καὶ οὕτω πρὸς τὴν ἰδίαν ἀπολύσαι χῶ » ραν· ὁ δὲ αὐτοκράτωρ ταχέως ἐπλήρου τὸ αἰ » τηθέν· αὐτὸς δὲ τῆς πρὸς τὸ *Βυζάντιον* εἶχετο » νικητῆς ἐπιφανέστατος. »

ἔχει ἑλλ. σχολεῖον καλῶς κατηρητισμένον. Οἱ κάτοικοι αὐτῆς εἶναι λίαν φιλόμουσοι σφημίζονται δὲ ἰδίως ἐπὶ τῇ ἐξεργασίᾳ τοῦ *σαρθερίου* — τῆς *σαμοβάρας*. — Εἶναι πατρίς τοῦ εὐπαιδύτου κ. *Δοσίου* πολλάκις ὡς ὑπουργοῦ ἐν Ἑλλάδι διαπρέψαντος, τοῦ σοφοῦ τῆς ἀνατομίας ἐν τῷ ἐθνικῷ *Πανεπιστημίῳ* καθηγητοῦ κ. *Δαμιανοῦ Γεωργίου* καὶ ἄλλων πολλῶν λογίων.

Ὀραῖον κτίριον εἶχεν ἡ πόλις τὰ *πλάτια* διοικήτου τινος *Σιαχίμπε* τὰ ὁποῖα ὅμως μεγάλη πυρκαϊὰ τὴν 21 Φεβρουαρίου τοῦ 1849 περὶ τὴν 3^{ην} ὥραν τῆς νυκτὸς ἐπράγεισα ἀπετέφρωσεν αὐτὰ μετ' ἀποθήκης τινὸς πολεμοφοδίων, ἐκεῖ που πλησίον κειμένης, ἥτις ἐκπυροσκορηθεῖσα ἐγένετο αἰτία φόνου ἰκανῶν ἀνθρώπων καὶ καιρίας βλάβης πολλῶν πλησιοχώρων οἰκιῶν, τῆς *Ζημίας* ὑπὲρ τὸ ἐν ἀναβάσει ἑκατομμύριον.

42. Ἡ *Σιάτιστα*, πόλις ἐπὶ τῶν 3 τοῦ *Βερμίου* κειμένη μαστῶν ἂν καὶ ἀρχαιολογικὴν οὐδεμίαν χαίρῃ σημασίαν οὐδ' εὐρίσκειται εἰς ἀρχαίους Πίννακας ἐκτὸς τῆς *Τυρίσσης* μεσημβρινώτερον αὐτῆς κειμένης, κέκτεται ὅμως σύγχρονον καὶ ὀλίγον τι ἀρχαῖον ἐπισημότητα διὰ τὸν ὀλοσχερῶς ἐξ Ἑλλήνων ἐμπορικῶν οἰκιῶν συνοικισμὸν της, διὰ τὸ ἀρειμάνιον τῶν κατοίκων ἰσχυσάντων, ἴσως καὶ ὡς ἐκ τῆς θέσεως τῆς χώρας, καθ' ἰκανῶν σισιῶν κακούργων, τὰ ὁποῖα κατὰ καιροῦς ἐφόρμησαν κατ' αὐτῆς διὰ νὰ τὴν λεηλατήσωσι. Πάντοτε ἀνεδείξε τέκνα διαπρέψαντα ἐν τε τῷ ἐμπορικῷ καὶ φιλολογικῷ κλάδῳ καὶ εἰς τὴν *Φιλικὴν* ἐπιτηρίαν ἀκόμη. Ἐκ τῶν τελευταίων ὑπῆρξαν ὁ καὶ ἀνωτέρω μνημονευθεὶς *Ἀργύριος Π. Ρίζου*, ὁ αἰδιδίμος *Θ. Μανούσος* καὶ ὁ *Δούκας*, εἰς τῶν τριῶν ἐπιστηθίων συνεταίρων τοῦ πρωτομάρτυρος *Φερραίου*. Ἡ δ' ἐποχὴ τοῦ 1821 ἠμαύρωσεν ἀληθῶς τὴν *Σιά-*

τισταν ἀλλ' ἔχει καὶ εἰς βαθμὸν, ὥστε κατὰ τὸ αἰσθημα νὰ μὴν ὑπερέχη καὶ πάλιν πολλῶν τῶν πέριξ κωμοπόλεων.

Ἡ μητρόπολις ἔχει ὑπὸ τὴν ἐκκλησιαστικὴν αὐτῆς δικαιοδοσίαν τέσσαρα ὀθωμανικὰ χωρία κατοικούμενα ὑπὸ *Κονιάρων* (ἀποίκων Ἰκονίου), τὴν *Κλεισοῦραν* καὶ τὰ *Καραγιάννια* κλούμενα. Ὀλίγον μεσημβρινώτερον χριστιανικόν τι χωρίον τοῦ *Στέμματος* (*Ἰμλιάς*), τὴν *Δραβουνάνισταν* ἐκ 35 οἰκογενειῶν Ἑλληνικῶν, *Θετταλῶν* βεβαίως, ὡς ἐκ τῆς προφορᾶς τῶν εἰκάζεται, συνιστάμενον· ἀμέσως δὲ δυτικώτερον ὑπὸ τὰς ὑπὸ *Βεργίας* τῶν τριῶν μαστῶν τοῦ *Βερμίου* ἄλλο χωρίον ἐκ 50 σχεδὸν οἰκογενειῶν ὀθωμανῶν καὶ Ἑλλήνων, τὴν *Γιάνκοβην* ὀλίγον τι πρὸς ἄρκτον τούτου καὶ εὐθυγράμμως πρὸς τὴν *Σιάτισταν* εἰς τὰς ὑπὸ *Βεργίας* τοῦ ὄρους τὸ *Τορίσσινον* (*Τσιροσίον*) ἄλλο ἑλλ. χωρίον πιθανῶς προάστειόν ποτε ἢ χωρίον τῆς ἀρχαίας ἀποτελοῦν *Τυρίσσης*· καὶ ἐτι ἀρκτικώτερον τὰ *Βρόγγιστα*, ἐπὶ δύο ἀληθῶς κείμενα βρόγγων, τοῦ μὲν ἀλικαμωναίου, τοῦ δὲ προκύπτοντος ἀπὸ τῶν *Μυρίχων*, καὶ πλείττα ἄλλα ἅπαντα ἑλληνικὰ χωρία.

Ἄπας δὲ ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐν αὐτῇ καὶ περὶ αὐτὴν κατοίκων ἀναβαίνει εἰς 26—27 χιλ. ψυχῶν Ἑλλήνων καὶ ὀθωμανῶν 2—2500. Πέρα δὲ τῆς *Σιατίστης* μέχρι *Καστορίας* ἄρχονται *Βουλγαρικὰ* χωρία, τῶν ὁποίων ὁ πληθυσμὸς ὅλος ὅλος ἀναβαίνει εἰς 700 οἰκίας καὶ 4700 ὀθωμανικάς.

Ἡ *Σιάτιστα* ἔχει ἀξιόλογον ἑλλ. σχολεῖον μετ' ἐπίσημον βιβλιοθήκην, ἥτις ἐπλουτίσθη διὰ τῆς τοῦ μακαρίτου *Μανούσου*, τοῦ σοφοῦ καὶ μελιρρύτου ἐκείνου καθηγητοῦ τῆς ἱστορίας ἐν τῷ ἐθνικῷ *Πανεπιστημίῳ*, τὴν ὁποῖαν μετὰ θάνατον ἐδώρησεν εἰς τὴν πατρίδα τοῦ *Σιατίστη*. Ὁ ἀείμνηστος *Μανούσος* διὰ διαθήκης πρὸς τούτους διέθεσε καὶ χρήματα, ἐκ τοῦ τόκου τῶν ὁποίων ὑπότροφοι νέοι ἐκ τῆς πατρίδος τοῦ ἀνέτως ἐκπαιδεύονται ἐν Ἀθήναις.

43. Ἡ *Κλεισοῦρα* ἀξιόλογος ἐμπορικὴ πόλις ὠκοδομημένη ἐπὶ τῶν πλευρῶν δεινροφύτου καὶ τερπνοῦ γηλόφου οὐχὶ μακρὰν τοῦ *Βερμίου* ὄρους, τοῦ ὁποίου καὶ τὸ ὄνομα διασώζεται παρὰ τὴν *Σιάτισταν* καὶ *Γεράνεια*, *Μπουρνας* βαρβαρικώτερον ἐπικληθέντος, καὶ ἔχουσα πολλὰ καὶ ψυχρὰ ὕδατα παριστάνει σταυροῦ σχῆμα, τοῦ ὁποίου ἡ μὲν μία χεὶρ ἐκτείνεται πρὸς *Βορρᾶν* καὶ τὴν εἰς *Καστορίαν* ἄγουσαν, ἡ δ' ἑτέρα πρὸς τὸν *Πρόυγον* καὶ τὸν *Προφήτην* Ἠλίαν, ἡ δὲ κεφαλὴ πρὸς:

τὸν ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ γηλόφου Ἄγιον Ἰθα-
νάσιον καὶ οἱ πόδες πρὸς ἀνατολὰς καὶ τὴν πε-
διάδα. Ἡ τοποθεσία τῆς εἶναι ὑψηλὴ καὶ βλέπει
πρὸς ἀνατολὰς εἰς ἀχανῆ πεδιάδα πρὸς τὴν Ἔδεσ-
σαν καὶ τὴν Θεσσαλονίκην καὶ ἐπ' αὐτῆς δύο με-
γάλας λίμνας τὴν τοῦ Ὀστρόβου καὶ τὴν τῆς
Ράπτων ἐγγυφίως καλουμένην καὶ πρὸς τὰ ἐκεῖσε
ὄρη. Ἡ ἐποψὶς αὕτη εἶναι ὠραία καὶ μαγευτικὴ
καὶ ἀπὸ μὲν τοῦ προφ. Ἡλίου καταφαίνεται πρὸς
N. A. ὁ γερὰς Ὀλυμπος, ἀπὸ δὲ τοῦ ἀγ. Ἰθα-
νάσιου βλέπει ὁ θεατὴς πρὸς τὴν Λίμνην τῆς
Καστορίας καὶ τὴν παρὰ ταύτην πεδιάδα μετὰ
τῶν πρὸς Δυσμὰς ὑπερκειμένων ὄρεων. Πρὸς Βορ-
ρᾶν δὲ κλείεται ἡ πόλις ὑπὸ ὄρους καλουμένου
Σιούμπρετη, πρὸς δὲ μεσημβρίαν ὑπὸ τοῦ κατὰ
τὸ Μπλάτσι βουνοῦ Μουρίκη, ἔχουσα καὶ ἐξοχὴν
τινα Ροῦγγον καλουμένην καὶ βρύσεις ψυχροῦ
ὕδατος. Τοιαύτη οὕτα ἡ πόλις μάλιστα ἔχει χιλίας
οἰκίας καὶ περὶ τοὺς χιλ. κατοίκους Ἑλλήνων καὶ
Βλάχων.

Ἡ πόλις τῆς Κλεισούρας προήγαγεν ἀξιολόγους
ἄνδρας, οἳ παρὰ πᾶσι γνωστοὶ αὐτάδελφοι
Δαρβάρεις πολλῶν καὶ καλῶν συγγραμμάτων Ἑλ-
ληνικῶν ἐκδόται, ὁ σεβάσιμος καὶ αἰδιμὸς ἀρχι-
μανδριτῆς Σωφρόνιος Μπαρτζούλας, ὁ καθιδρυτὴς
οὕτως εἰπεῖν τῆς Σχολῆς ὡς διαθέσας 30 χιλ.
γροσίων κεφάλαιον πρὸς τοῦτο, πρὸς αἰώνιον τοῦ
ὁποῦ μνημόσυνον ἢ προτομὴ ἐτέθη διαφυλατ-
τομένη ἐν τῇ αἰθούσῃ τῆς βιβλιοθήκης, ὁ υἱὸς αὐ-
τοῦ Μιχαὴλ Στ. Μπαρτζούλας ὅστις ἐξέδωκε Γαλ-
λικὴν Γραμματικὴν, ὁ φιλόμουσος Παπα-Κώστας
Νταούλης, ὅστις διὰ προσφορὰς πολλῶν βιβλίων
ἐν οἷς καὶ τὰ ἅπαντα τοῦ Χρυσοστόμου καὶ Βα-
σιλείου, ἐπλούτισε τὴν βιβλιοθήκην, παραλειπο-
μένων καὶ ἐκ τῶν ἐπιζώντων πολλῶν λογίων καὶ
φιλομοῦσων ἀνδρῶν τῆς.

14 Ἡ Σέλιτσα ἢ Σελάτεια πόλις Ἑλληνικὴ δια-
τηροῦσα Ἑλληνικὸν καὶ ἀλληλοδιδασκτικὸν σχο-
λεῖον μετὰ μαθητῶν 30 εἰς τὸ πρῶτον καὶ 200
εἰς τὸ δεῦτερον καὶ ἐν ἰδιοσυντήρητον ἄλλοτε
ἀλληλοδιδασκτικόν, εἰς τὸ ὁποῖον περὶ τοὺς 70
παῖδας καὶ τινα κοράσια ἐφοίτων. Ἡ Ἑλληνικὴ
σχολὴ διητηρεῖται ὑπὸ τῶν κ. ἀδελφῶν Κοτού-
λα μεγαλεμπόρων ἐν Ἰβραίλα χορηγούντων 6600
γρόσια κατ' ἔτος. Ἡ παλαιὰ Σελάτεια ἔκειτο 20
λεπτά μακρὰν τῆς νῦν Σελίτσας.

Τὸ Βλάτση ἢ Μπλάτσι, κατὰ παραθορὰν ἴσως
τοῦ Βλάστη εἶναι κωμόπολις Ἑλληνικὴ με 500
οἰκίας κειμένη δύο ὥρας νοτιώτερον τῆς Κλεισού-

ρας ἐπὶ μικρᾷ λοφοζώστου λεκάγης, ἀξιωματι-
νευτος ὡς πατὴρ τοῦ βαρῶνος Κωνσταντίνου Βελ-
λίου καταστάτος εὐεργέτου τῆς Μακεδονίας διὰ
τινος κληροδοτήματος, ὅπερ εἰς πολλοὺς αὐτῆς
νέους χορηγεῖ τὰ μέσα τοῦ ἐκπαιδεύεσθαι ἐν Ἀθή-
ναις, καὶ Εὐρώπῃ δαιστικῶς εἰς τὴν φιλολογίαν
πρὸς ὄφελος τῆς ἰδίας αὐτῶν πατρίδος. Τὸ Μπλά-
τσι ἔχει ἀνθοῦν ἀλληλοδιδασκτικὸν σχολεῖον μετὰ
260 περίπου μαθητῶν καὶ Ἑλληνικὸν διατηρού-
μενον συνδρομῇ ἀδελφῶν Δούμπα, Γεράνη καὶ
λοιπῶν Βλατισιωτῶν με ἐπίσημόν τινα βιβλιοθή-
κην. Ὅτι δὲ Βλάστη θὰ ὠνομάζετο ἡ κωμόπολις
αὕτη οὐδεμίαν σχεδὸν δύναται νὰ ὑπάρχη ἀμφιβο-
λία καθόσον περιστοιχεῖται ὑπὸ λειβαθίων, τὰ
ὅποια παρομοιάζουσιν ἐπανθοῦσάν τινα βλάστησιν.

15 Τὸ Σισάριον ἀρχαιότερον Ἀλεξούσα καὶ
ἄλλοτε μητρόπολις ἐν τῇ τοῦ Μουρίκου ποταμοῦ
Λεκάγῃ εἶναι σήμερον χωρίον ἐκ 40 περίπου οἰ-
κογενειῶν ἑλλ. συνιστάμενον, ὃ ἀπὸ τῆς Σιατί-
στης καὶ 4 τῆς Βλάστης ὄραν ἀπέχον.

Τὸ Βουγατσικόν, Βοειανόν κατὰ Θουκυδί-
δην (1) εἶναι πόλις ἐξ 600 οἰκογενειῶν Ἑλλήνων
Βαρδαρίων κατὰ Rouqueville ἐν ὄρχῳ θέσει με
ἀλληλοδιδασκτικὸν καὶ ἑλλ. σχολεῖον. Διέπρεψαν
ἐκ ταύτης ἄνδρες σπουδαῖοι, ὡς ὁ ἐπιζῶν κ. Δρα-
γούμης συντάκτης τοῦ ἀξιολόγου περιοδικοῦ συγ-
γράμματος « ἡ Πανδώρα » καὶ πολλῶν ἄλλων
συγγραφέων καὶ ὁ κ. Ἰθανάσιος Ρουσόπουλος κα-
θηγητὴς τῆς Φιλολογίας ἐν τῷ ἐθνικῷ τῆς Ἑλλά-
δος πανεπιστημίῳ καὶ ἄλλοι.

16 Τὰ Γρεβενὰ πόλις ἑλλ. ἀξιόλογος με 7 χιλ.
κατοίκους ἐξ ἐξωμοτῶν Ἑλλήνων — Βαλαδῶν —
συνισταμένους με ἀλληλοδιδασκτικὸν καὶ ἑλλ. σχο-
λεῖον. εἶναι περίφημος διὰ τὰ κλέφτικα βουνα-
τῆς καὶ διότι οἱ κάτοικοι αὐτῆς καὶ οἱ περὶ αὐ-
τὴν τὸ 1854 ὕψωσαν πρῶτοι καὶ μόνοι τὴν ση-
μαίαν τῆς ἐπαναστάσεως, ἥτις ὅμως κατὰ δυστυ-
χίαν οὐδὲν ἀποτέλεσμα ἔσχεν ὡς ἦτο ἐπόμενον
ἐκεκα τῆς ἀπερισκέψιας τῶν ὑποκινησάντων αὐ-
τὴν.

17 Ἡ Κοζάνη νεώτερα πόλις Ἑλληνικὴ παρὰ
τὸν Ἀλιάκμωνα ποταμὸν 4 ὥρας πρὸς ἀνατολὰς
τῆς Σιατίστης κειμένη καὶ πενταχόθεν ὑπὸ Ἑλλη-
νικῶν καὶ Ὀθωμανικῶν μικρῶν χωρίων περικυκλου-
μένη πλὴν τοῦ πρὸς Βορρᾶν αὐτῆς μέρους, κατοι-
κουμένη ὑπὸ Βουλγάρων, ἔχει ἑλλ. καὶ ἀλληλο-
διδασκτικὸν σχολεῖον ἀξιόλογα ἀμρότερα με βι-

(1) Β. 61. Δ'. § 428.

βλιοθήκην καλὴν καὶ κατοίκους περὶ τὰς 8 χιλ.
Ἑλλήνας ὄλους. Πατὴρ τοῦ κ. Νικοκλέους σοφοῦ
καθηγητοῦ ἐν τῷ β'. ἐν Ἀθήναις γυμνασίῳ καὶ
ἄλλων πολλῶν.

Ἀνεκδοτὸν τι ὑπάρχει περὶ τῆς ἐπισκοπῆς τῆς
Κοζάνης ὅτι Μελέτιος τις ἐκ Θεσσαλονίκης
προκάλυψε τὴν σύστασιν αὐτῆς ὡς ἀκολουθῆσαι.
Οὗτος διετέλει ἄλλοτε ἱερεὺς παρὰ τῷ Ἄγιῳ Θεσ-
σαλονίκης. Συγχισθεὶς δὲ μετ' αὐτοῦ, ἀγνωστον
διὰ τίνος λόγους μετέβη εἰς Ρώμην, ἐνθα καὶ
ἀσπασθεὶς τὸ δυτικὸν δόγμα ἐχειροτονήθη κατ'
ἀρχὰς πρωτόπαπας Ρώμης κατόπι δὲ καὶ Καρδι-
νάλιος ὡς πεπαιδευμένος καὶ ἐγκρατὴς τῆς Λατι-
νικῆς γλώσσης. Ὑστερον δὲ κολακεύσας αὐτὸν ἡ
Μεγάλῃ ἐκκλησία τὸν ἐπανήγαγεν εἰς τὸ Ἀνατο-
λικὸν θρησκευμα χειροτονήσασα αὐτὸν καὶ μητρο-
πολίτην Κοζάνης. Ἐντεῦθεν προκύπτει ἡ γέννησις
τῆς ἐπισκοπῆς. Ὁ δὲ Μελέτιος ἐξηκολούθει πάν-
τοτε νὰ φέρῃ κατὰ τὸ δυτικὸν ἔθος δακτύλιον
ἀπέθανε δ' ἐνταῦθα τὸ 1750, ὁ τάφος τοῦ ὁποῦ
σώζεται καὶ τὴν σήμερον ἐν τῷ νάρθηκι τῆς ἐκ-
κλησίας.

18. Τὰ Σέρβια πόλις ἀρχαία ἀπέχουσα τρεῖς πε-
ρίπου ὥρας τῆς Κοζάνης μεσημβρινῶς ὑφ' Ἑλλήνων
κατοικουμένη με σχολεῖον ἑλλ. καὶ ἀλληλοδιδασ-
κτικόν.

Ἡ Βελβερθός κωμόπολις ἀπέναντι τῆς Σα-
ριγκιῶν ἐπαρχίας συνισταμένης ἐκ κωμῶν Ἑλλη-
νικῶν ἔχουσα ὡσαύτως ἑλλ. σχολεῖον καὶ ἀλλη-
λοδιδασκτικόν. (*)

Δ'. Χῶραι ἐνδότεραι πρὸς τὰ Βορειο-Δυτικά.

1. Ἰστίπ, οἱ ἀρχαῖοι Στόβοι, πατὴρ τοῦ
Ἰωάννου Στοβαίου, συγγραφέως ἀκμάσαντος περὶ
τὴν δ'. μ. X. ἐκκτονταετηρίδα, εἶναι ἡ πρωτεύ-
ουσα τῆς Παιονίας καὶ ἀποικία Ρωμαίων. Σήμε-
ρον εἶναι κωμόπολις ἐκ Βουλγάρων καὶ Τούρκων
συγκεκριτημένη, κοινῶς καὶ Σαρακίνο καλουμένη.
2-3 Κρηστάρια ἢ πάλαι Κρηστῶν, πόλις καὶ

(*) Παρελείψαμεν καὶ πολλὰς ἄλλας κωμοπόλεις τὰς
μὲν Βουλγαρικὰς τὰς δὲ Ἑλληνικὰς, τὰς δὲ Τουρκικὰς ὡς
ὅπως ἀσημάντους ἐνεκὰ τοῦ μικροῦ πληθυσμοῦ τῶν. Καὶ
ἐκ τῶν ἐν τῷ Τμήματι δὲ τούτῳ ἐκτεθέντων εὐκολον νὰ
συμπεράνῃ τις κατὰ πόσον οἱ ἰσχυρισμοὶ τῶν Βουλγάρων
καὶ Σλάβων δὲν στηρίζονται ἐπ' αὐτοῦ τούτου τοῦ ἰσχυ-
ρισμοῦ τῶν καὶ κατὰ πόσον διὰ τοῦτο αἱ ἀξιώσεις τῶν δύ-
νανται νὰ ἔχῃσι σημασίαν! . . Ὑπολείπεται ἡμῖν καὶ τὸ
τελευταῖον ἀκόμη τμήμα, ὅπου τέλος ἐλπίζεται νὰ εὐρω-
μεν τὰς ἀκτίνας τοῦ Φωτοδόλου Βουλγαρισμοῦ! . . Προ-
βαίνομεν.

αὕτη ἄλλοτε τῆς Παιονίας, σήμερον δὲ κωμόπο-
λις κατοικουμένη ὑπὸ Βουλγάρων καὶ ὀλίγων
Τούρκων. — Τὸ Τεκρέσε χωρίον Βουλγαρικὸν κεί-
μενον ἐν τῇ θέσει πιθανῶς τῆς ἀρχαίας Ἀρτιγο-
νείας παρὰ τὸν Ἀξίον.

4. Τὰ Βελεσσά παρὰ Τούρκους Κιουπρουλί,
εἶναι πόλις περιέχουσα κατοίκων 10—14 χιλ.
καὶ κατοικουμένη ὑπὸ τῶν φανατικωτέρων Βουλ-
γάρων καὶ Τούρκων. Ἐνταῦθα ὑπάρχει καὶ Βουλ-
γαρικὸν σχολεῖον πρὸς θρίαμβον τῆς κλασσικῆς
Βουλγαρικῆς γλώσσης ἰδρυθὲν καὶ συντηρούμε-
νον διὰ πάσης θυσίας.

5. Τὸ Πρίλλιατορ ἢ Περλεπές καὶ Δεμίρ-
καπὶ (Σιδηρᾶ-Πόρτα) κλούμενον εἶναι πολί-
χνιον οἰκούμενον καὶ τοῦτο ὑπὸ Βουλγάρων, με-
ταξὺ τῶν ὁποίων ὄχι ὀλίγοι οἱ ἑλληνομάχοι, καὶ
Τούρκων, κκοούργων τῶν πλείστων, με ἑλλ. σχο-
λεῖον καὶ ἀλληλοδιδασκτικόν. Διδάσκονται δὲ καὶ
ἐνταῦθα στοιχεῖα Βουλγαρικῆς γλώσσης καὶ κα-
τόπι θὰ ἔμβουν εἰς ἐνέργειαν οἱ Ὀμηροί, Πίνδα-
ροι, Θουκυδίδαι, Ξενοφῶντες, Πλάτωνες κ.λ. κλα-
σικοὶ Βούλγαροι πεζοὶ τε καὶ ποιηταὶ καὶ φιλόσο-
φοι (sic) διὰ νὰ προκόψουσι καὶ προοδεύσουσι
καὶ οἱ φτωχοὶ χριστιανοὶ οὗτοι. Εἶνε γνωστὴ διὰ
τὴν κατ' ἔτος περὶ μεσοῦντα αὐγούστον γινομέ-
νην ἀξιόλογον ἐμπορικὴν πανήγυριν.

(Ἐπεται ἡ συνέχεια.)

Ο Κ. ΣΕΒΑΣΤΙΑΝΩΦ

ΚΑΙ ΤΑ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΑ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΟΡΟΥΣ.

Κατὰ τὸ 1843 ἔτος ὁ κ. Μινωίδης Μηνᾶς ἀνε-
κάλυψεν ἐν τῷ Ἀθωνί συλλογὴν ἀπολόγων, φέρου-
σαν τοῦ Γαβρούου τὸ ὄνομα. Τούτου τοῦ συγγρα-
φέως, ὃν διὰ τὸ καθαρὸν καὶ χάριεν τῆς φράσεως
παραβάλλουσι πρὸς τὸν Βίωνα καὶ τὸν Μόσχον,
ἐγινώσκοντο ποιητικὰ τινα τεμάχια, τὰ ὅποια ὁ
λεξικογράφος Σουίδας διέσωσεν ἀπομνημονεύσας
αὐτὰ ὡς μαρτυρίας. Ἦτον δὴλον ὅτι τοὺς μύθους
τοῦ Αἰσώπου ἐποίησεν ὁ Γαβρούας εἰς χοριαμβι-
κὸν μέτρον ἄλλ' ἢ ἀπόλεια τοῦ πονήματος αὐτοῦ
ἐγένετο πρόξενος ἐπαισητῆς λύπης. Διὰ τοῦτο τὰ
πανεπιστήμια καὶ οἱ θαυμασταὶ τῆς ἀρχαιότητος
συνεκινήθησαν σφόδρα, ὅτε αἱ ἐφημερίδες ἀνήγ-
γειλαν ὅτι τὸ πόνημα, ὃ ὁ ἔρασμος ἐπεσκεψθῆ
τῷ 1506 ἐν Βονωνίᾳ, καὶ ὁ ματαίως ἐζητεῖτο
ἐν ταῖς δημοσίαις καὶ ἡγεμονικαῖς βιβλιοθήκαις,
ἀνεκαλύφθη ἤδη ἐντὸς τῶν σκητῶν τοῦ Ἄγιου

Όρους. Δυστυχώς όμως το υπό του κυρίου Μινωΐδου εὑρεθὲν δὲν εἶναι τὸ πρωτότυπον τοῦ Γάβρου, ἀλλὰ περίληψις πῶς αὐτοῦ ξηρά, ἄχαρις, καὶ ἄμοιρος τῆς πρωτοτύπου ποιητικῆς ιδέας. Καλόγηρός τις τοῦ μεσαιωνοῦ οὕτω κακῶς ὑπερέττησε τὸν χοριαμβικὸν ποιητὴν, ὅπως ὁ ἐκ Νικομηδείας διάκονος Πλανούδης τὸν Αἴσωπον.

Εἶναι γνωστὸν ὅτι ὁ συλλέκτης οὗτος ἀφῆκεν ἐκ τοῦ μυθογράφου Φρυγὸς πεζογραφημένην ἐπιτομήν, καὶ ὅτι ἐνησχολήθη μόνον ἵνα συναθροίσῃ τοὺς παραλόγους πεζοὺς τε καὶ ἐμμέτρους μύθους τῆς ἐποχῆς του, ὅπως συνθέσῃ βιογραφίαν τοῦ δούλου τοῦ Ξάνθου, παιδαριωδῶς διασκεδάζουσας.

Καίτοι ἡ ἀπάτη ὑπῆρξε μεγάλη, ἐλλυκεν ὁμοῦ τῶν ἑλληνιστῶν τὴν προσοχὴν πρὸς τὰ ἀρχαιοφυλακτεῖα τοῦ Ἁγ. Όρους. Διὸ πολλοὶ παλαιογράφοι θηρύνοντες σπανιότητα ἐπλευσαν εἰς τὸν κόλπον τῆς Κοντέσσης, ἀλλ' αἱ ἔρευναί των ὑπῆρξαν ἀνωφελεῖς.

Ὁ Παπετής, ὁ λάτρης τοῦ ἰδανικοῦ ὃν ἡ Γαλλία προώρως ἐστερήθη, εἰς τὰς ἐν τῇ Ἀνατολῇ περιηγήσεις αὐτοῦ, παρατήρησεν ὅτι οἱ τύποι τῆς λατινικῆς εἰκονογραφίας παρήγοντο δι' ἀνεξαλείπτων παραδειγμάτων (patrons indélébiles), δικτυωτῶν σκιαγραφιῶν (Silhouettes à grilles) καὶ ἀναλλοιώτων στικτογραφιῶν (roucis invariables), καὶ ὅτι πάντες οἱ κάτοχοι τούτων τῶν ἐκτυπωμάτων ἀγιογράφοι κατήγοντο ἐκ τοῦ Ἄθωνος. Πορευθὺς εἰς τὸν Ἄθωνα συνέλεξε δι' ἀντιγραφῆς πολύτιμον συλλογὴν εἰκόνων, καὶ συνάμα ἐσπούδασε τοὺς τρόπους τῆς ἐφαρμογῆς καὶ τὰ ὀλίγον προχωρημένα τεχνικὰ μυστήρια τῶν τεχνιτῶν τῆς ἰσρατικῆς τοιχογραφίας.

Ὁ λίαν δηκτικὸς Παῦλος Λουδοβίκος Κουρίσρος εἶχε φήμην Εὐρωπαϊκὴν. Εἶναι γνωστὸν ὅτι οὗτος ὁ λοιδορογράφος, εἰς τῶν μᾶλλον διακεκριμένων ἀξιωματικῶν τοῦ πυροβολικοῦ, εὔρε κατά τὰ πνευματικὰ τῆς αυτοκρατορικῆς ἐποχῆς, τὸ μέσον τοῦ νὰ ὑπερβῇ τὸν Φρόβενον καὶ Ἄδ. Κοραῆν, τοὺς σοφωτάτους ἑλληνιστάς. Διῶρθως τὰ πονήματα τοῦ Ξενοφῶντος, τὸν χρυσοῦν ὄνον τοῦ Λουκίου Πατρέως, συνεπλήρωσε τὴν ἐπίχαριν ἐκλογὴν τοῦ Λόγγου, Δάφνιν καὶ Χλόην, καὶ οὐδεὶς ἤρισε πρὸς αὐτὸν περὶ τοῦ τολμηροῦ οἴστρου καὶ τοῦ ἀμέμπτου ἀττικού ὕφους. Ὡς πρὸς τὴν τηλεσίπωνον πολυμαθειαν καὶ τὴν δύναμιν τοῦ πνεύματος τολμῶ νὰ παραβάλλω πρὸς αὐτὸν τὸν ἐσχάτως (α) διὰ Κωνσταντινουπόλεως

(α) Κατ' ἀρχὰς Ἀπριλίου 1838.

διελθόντα κύριον δὲ Σεβαστιανῶφ, τανῦν σύμβουλον τῆς ἐπικρατείας τοῦ Αυτοκράτορος τῆς Ῥωσίας. Οὗτος, ὡς ὁ Κουρίσρος, ἀπὸ ἀνδρείου μαχητοῦ κατὰ τὸν Καύκασον, ἐτρέπη εἰς τὸν σχολιαστὴν, τὸν σοφὸν ἀρχαιολόγον καὶ ἀκάματον ἐραστὴν παντὸς δυναμένου νὰ διαχύσῃ φῶς εἰς τὸ σκότος τοῦ παρελθόντος.

Ἐδιδάχθη προηγουμένως τὴν φωτογραφίαν εἰς τὰ χεῖρ τῆς Γαλλίας ἐπρομηθεύθη ἀξιόλογον ἐπιστημονικὸν ὕλικόν, καὶ πεντακοσίαις δάλοισ με κολλόδιον, καὶ πρὸς τούτοις παρέλαβε καὶ τὸν Γερμανὸν Ζωγράφον Κ. Ίάνσενον ἵνα ἀντιγράψῃ τοὺς χρωματισμούς. Ὁ κ. δὲ Σεβαστιανῶφ οὐ φειδόμενος οὔτε χρόνου, οὔτε πλοῦτου, ἀπῆλθεν εἰς τὸν Ἄθωνα, διατεθειμένος ἵν' ἀναζητήσῃ τὴν διαθήκην τῶν αἰώνων ἔχι πρὸς προσωπικὴν καὶ ἀγῶνον εὐχαρίστησιν· ἀλλ' ὅπως ἐξορύξας τοὺς ἀρχαιολογικοὺς θησαυροὺς, μεταδώσῃ αὐτοὺς ἀνεπάφους εἰς τὴν πατρίδα αὐτοῦ καὶ τὴν λοιπὴν Εὐρώπην.

Ἐξ ἀπλῆς ἐπινοήσεως ὡς πᾶσαι αἱ καλαὶ ἐπινοήσεις, ἐλάμβανεν ὡς κύριον βοήθημα τῶν ἐρευνῶν του τὸ δαχεροτύπον, καὶ διὰ τῆς μεγεθυντικῆς ὕλης καὶ τῆς ἐταστικῆς ἐστίας ἔφερον εἰς φῶς χειρόγραφα, ἃ θέλουσ φωτίσει πολὺ τὸ σκότος τοῦ τε μεσαιωνοῦ καὶ τῆς ἀρχαιότητος. Τὰ ἐπιτυχηθέντα ἀποτελέσματα ἔγιναν λαμπρὰ διότι μόνος αὐτὸς ἠδύνατο νὰ τὰ ἐπιτύχῃ, καθὼ γινώσκων ὅλα τὰ ἰδιώματα φινικὰ τε καὶ βουνικά, καὶ ὅλας τὰς σλαβικὰς διαλέκτους. Θεωρεῖ τις εὐσεβᾶτως τὰ λευκώματα του (album) εἰς ἃ φαίνονται μυστηριώδη ὡς τὰ γνωμικοφόρα φυλακτῆρια, τὰ ὅποια οἱ Φαρισαιοὶ προσέβραβον εἰς τὸ ἄκρον τῆς ἐσθῆτος· αὐτῶν, οἱ ἐκ μεμβράνης κιτρινώδεις κύλινδροι, ἐφ' ὧν εἰκονίζονται εὐαναγνώστως οἱ μικροσκοπικώτατοι χαρακτῆρες, αἱ ἐξηγήσεις τῶν ἡθικῶν Θεολόγων, αἱ σημειώσεις, αἱ παρατηρήσεις, τὰ δάκρυα τῶν ἀναγνωστῶν, αἱ κηλίδες τῶν ὑγρῶν δακτύλων, αἱ σταγόνες τῶν κερῶν λαμπάδων, οἱ λειψῆνες καὶ οἱ σφάγνοι τοῦ εὐρώτος, ὅλα αἱ βυτιδες τοῦ χρόνου ὅλα τὰ οὐτιδανά σημεῖα τοῦ ὄνυχος, ἔτι δὲ καὶ αὐτὰ τὰ ἔργα τῶν σιφῶν καὶ τῶν σκολήκων τοῦ τάφου, οἵτινες ἐνασχολοῦνται εἰς τὰ ἐγκαταλειφθέντα νοερά ἔργα τοῦ ἀνθρώπου, ὅπως εἰς τὸ νεκρὸν σῶμά του. Ὁ Κ. δὲ Σεβαστιανῶφ, φυλάτταν τ' ἀρνητικὰ, δύναται νὰ προστυπώσῃ δι' αὐτῶν ἅπειρα νέα πρόστυπα, ἐξ ὧν θέλουσ ἐφοδιασθῆ ὅλα τῆς Εὐρώπης αἱ βιβλιοθήκαι· ἐλπίζει δὲ

ὅτι, γενικευθέντος τοῦ συστήματος του, τὰ χειρόγραφα καὶ τ' αὐτόγραφα τῶν κατὰ τόπους συλλογῶν θέλουσ κοσμήσει δι' ἀντάλλαγων ὅλας τὰς ἐπιστημονικὰς ἐστίας.

Ἐν βραχυλογίᾳ οἱ βιβλιογραφικοὶ θησαυροὶ του εἶναι οὔτοι. Ἐν βουλγαρικῶν εὐαγγελίων τοῦ δεκάτου πέμπτου αἰῶνος, φέρον ἐν τῇ ἐπιγραφῇ κεφαλῆν τοῦ Ἁγίου Ἀνδρέου, τῆς ὁποίας ἐξοχότεραι δὲν ἤθελον φαῖν αἱ δημοσιευθεῖσαι παρὰ τοῦ ἐκδότου Κουρμέρου εἰκονογραφίαι εἰς τὸ πολυτελεῖς λευτουργικὸν βιβλίον αὐτοῦ. Ὁ ἀκτινοειδὴς στέφανος τοῦ Ἀποστόλου εἶναι εἰργασμένος με χάριν, ὃν ὁ Κελλίνης ἤθελεν ἐποφθαλμιᾶσαι ὡς χρυσουργικόν τι κόσμημα. Ἐν ἑλληνικῶν εὐαγγελίων τοῦ δωδεκάτου αἰῶνος με μικροὺς χαρακτῆρας, γραφέντας μετὰ γραφικῶν ἐμβλημάτων ὑπὸ τοῦ πρωτοπαπᾶ Ἰω. Κουσκίκου. Ἐν βιβλίον ἀρχαιότερον τῆς ὑπὸ Κυρίλλου καὶ Μεθοδίου εἰσαγωγῆς τῆς ἑλληνικῆς γραφῆς, με γράμματα γλαυολιτικά (ἀλφάβητον σκαπτῶν ὡς τὸ τῆς σανσκριτῆς, τῆς ζένδης καὶ τῆς πελχούσης), τὸ μόνον φιλολογικὸν ἶχνος γλώσσης οὐ λαλουμένης πλέον εἰ μὴ ἐπὶ τινῶν βράχων τῆς τε Δαλματίας καὶ τῶν Καθάρων (Callaro). Μία σκυτάλη ἐκ μεμβράνης, περιέχουσα μετάφρασιν τῆς λειτουργίας τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου. Δύο χρυσόβουλλα γεγραμμένα ἑλληνιστὶ μετ' ἐμφαντικῶν φράσεων, ἀξίῶν τῆς Ἄννας Κομνηνῆς. ἐξ ὧν τὸ μὲν φέρει ὑπογραφὴν Ἀνδρόνικος ὁ πρεσβύτερος, τὸ δὲ Ἰω. Παλαιολόγος. Ἐξ ἄλλων σλαβιστὶ γεγραμμένα διατάγματα παραχωροῦντα κτήματα, δέκατα καὶ προνόμια. Ταῦτα εὑρέθησαν εἰς τὸ μοναστήριον τοῦ Ζωγράφου, καὶ φέρουν ὑπογραφὴν Λέων, Τζάρος Βουλγαρίας, Ἰω. Καλλιμάχης, Ἀνδρόνικος ὁ πρεσβύτερος, Βασίλειος Βοϊτόδας Μολδαβίτης, Ἀλέξανδρος ὁ Δικὸρος Τζάρος Βουλγαρίας.

Ἡ Δύσις θρησκευτικῶς ἐκυπτε προσεκτικὴ πέντε αἰῶνας εἰς τὸ συναξάριον τοῦ Δομινικάνου Ἰακώβου τοῦ Βορογόνου· ἀλλὰ καὶ ἡ Ἀνατολὴ ἔχει τὸ συναξάριόν της, εὔρεται βυζαντινὴ ἐπινοία, ἐν ἣ οἱ ἐβδομήκοντα, τὸ ταλοῦθ καὶ ἡ νέα διαθήκη ἀνετίσσονται μετὰ τῶν γραφικῶν ἐμβλημάτων (vignelles) ἀγροίκων, ἀπλῶν, πάλαι δὲ ἀκτινοβολούντων ἐκ κοβαλτίου, ἀμμίου καὶ χρυσοῦ. Ὅλα ταῦτα τὰ λείψανα τοῦ μοναστικοῦ βίου ἐνημαίνουσι τὴν θυμωσάν χάριν τῶν διηγήσεων, δι' ὧν αἱ αὐχηματὶ τοῦ τιμαριωτισμοῦ φαντασάται ἐνέμοντο. Ἐπὶ τῶν εἰκόνων τούτων, ἴσων θηλυ-

κωτηρίῳ ψαλτηρίῳ, νομίζει τις ὅτι βλέπει τὸν κόσμον, διασαφηνιζόμενον ἐκ τοῦ χάους. Τροπώδη πλάσματα εἰκονίζονται ἔρποντα ἐπὶ τῶν πέλων τοῦ κατακλυσμοῦ· ὡς ὁ Βεσμουθ τινάσσων τὴν χαιτὴν αὐτοῦ καθ' ὅλους τοὺς ῥυμοὺς (rhumbs) τοῦ κατακορύφου, καὶ τρώγων τὸν βλαστάνοντὰ χόρτον ἐκ τῶν κατακλυσμών ὁ Λεβιαθὸν συρόμενος ἐπὶ τῶν σειρῶν τῶν ὀρέων, ἃ δὲν συνεπάγησαν ἔτι ὡς μάρμαρον ἢ ὡς γρανίτης· τὸ Ὄρνεον (Vinateyna) ἐπωάζον τὴν σφαῖραν ἡμῶν, ὡς κέλυφος· ὡὐ ἐτοίμου νὰ ἐκκολλάψῃ. Οἱ Ἐφιάλται καὶ οἱ Μαντιχώραι (6) τῆς Ἀποκαλύψεως περιστρέφονται σκομβρίζοντες (γ) ἐνώπιον

(6) Ὁ Μαντιχώρας ἢ καὶ Μαρτιχώρας εἶναι ζῶον μυθώδες, ἔχον πρόσωπον ἀνθρώπου καὶ σῶμα λέοντος. Σ. Μ.

(γ) Ἐν Κύπρῳ τὸ σκομβρίζω λέγουσι σκουμπρῶ, — ἄς, ὁ ἐνίοτε εἶναι ἐν χερσὶ καὶ ἀντὶ τοῦ γογγύζω, ὁ γογγῶ, — ἄς προφέρουσι. Συνήθως ὁμοῦ τὸ μὲν σκουμπρῶ λέγεται ἐπὶ ἡθικοῦ πάθους ἢ ἀγῆους, ὡς « εἰντά χεις τσαὶ σκουμπρῆς ὅταν μου καλῆς; » = τῷ παρ' ἄλλοις δημογενεῖσι λεγομένῳ, « τί ἔχεις καὶ μου κάμνεις σκουνοῦφλας, ἢ μου μιλάς σκουνοῦφλασιμένα; » Τοῦτος ὁ ἀνθρώπος ποὺ τὸ πολὺ γομᾶρι ἐσκουμπρῆσεν ἢ ἐσκουμπρα=ἐσκουμπρῶσε. « Τὸ κτηνὸν (κτῆνος) ἢ τ' ἄλλοον (ἄλογον) ἐνὶ πολὺ φορτωμένον, γιὰτι ὅλον σκουμπρᾶ. » Οἱ Κύπριοι λέγοντες κτηνὸν ἢ ἄλλοον ἐνοοῦσι κυρίως· μὲν ἢ ἵππον, ὃν ἄππαρον λέγουσιν. ἢ ἡμίονον, ὃν θηλυκὸν ὄντα μοῦλαν λέγουσι, ἀρσενικὸν δὲ βόρρον (vordos), ἐκ τοῦ ὄρευς, ἢ ὄνον, ὃν γάρον, γάδαρον καὶ βονικὸν (τὸ) ὀνομάζουσι, τὴν δὲ θηλυκὴν γάδαρον, γαδάραν καὶ βονιστῆν (ἰταλ. vonicini), ἐν γένει δὲ καὶ πᾶν ἄλλο ζῶον. Διὰ τοῦτο παρὰ Κυπρίους νομίζεται πολὺ βαρεῖα ὕβρις, ἐάν τις εἴπῃ με περιφρόνησιν εἰς τινα τὸ « ζῶον ἄλλον » ἢ, εἶσαι ἐνα ἄλλοον (ἄλογον). « Ἐπότισές τ' ἄλλοα ἢ τὰ κτηνά; Τὸ δὲ γογγῶ κυρίως λέγεται ἐπὶ σωματικοῦ πάθους· ὡς τοῦτος ὁ ἀρσενος (ἀντὶ ἀρσενος) διότι οἱ κύπριοι προφέρουσι διακεκριμένως τὰ ἐπάλληλα ὅμοια σύμφορα, ὡς ὁ ἰταλὸς προφέρει τὸ canno, bello, canna, assai, ammaccato, cappa) ὅλην τὴν νύκταν ἐκόγγα, ἀντὶ ταῦ ἐκογγῶσεν, ὃν σχηματισμὸν πολὺ σπανίως μεταχειρίζονται. Εἰντά ἕχεις τ' ἐκόντιγες (econtigises) ἔσαι;

Τὸ ἔσαι πιθανὸν νὰ ἐσηματίσθῃ ἐκ τοῦ τῆ=οὔτω, τροπῆ τοῦ τ εἰς κ, καὶ τούτου εἰς τσ πρὸ τῶν φωνῶν ε καὶ ι, προσθέσει δὲ τοῦ ε, ἢ ἐκ τοῦ τῆδε μεταθέσει τοῦ μὲν εἰς τὴν ἀρχὴν, τοῦ δὲ ὁ μετὰ τὸ τ τραπέντος εἰς ζ. Τοιαῦτα διαφθοραὶ λέξιων παρατηροῦνται καὶ ἐν ἄλλαις ὡς εἰς τὸ ἀναθῆκα=νάθηξ (φυτόν τι), ἀροδάνην=ροδοδάφηνη, περικλοκάδιν=περδικλοκάδι, κιστάρη=κιστάρη, ὁ καὶ κιστάρη λέγουσιν ἐν ἄλλαις ἐπαρχίαις τῆς νήσου, σκουρομάθι=κυρβείσια (crite de coq), τσαίρα=καθῆρα, παρακτιωρην=παρέκτρομα πλέον ἢ ἐκτρομα, σπληνητρούνα=σαλαμάνδρα, κολόσταυρος ὁ ἐν ἀγροῖς, ὁ δὲ ἐν ὀμιματίαις ἐνίοτε ἀπαντώμενος μυστὰρς ἰδίως ὀνομάζεται ἐν Κύπρῳ, ὃν οἱ ἀρχαῖοι ἀσκαλαβὸν καὶ ἀσκαλαβώτην, οἱ δὲ ἄλλοι

των δώδεκα χιλιάδων δικαίων. Ἡ Παρθένος νύπτουσα τὸ παιδίον Ἰησοῦν μετὰ τὸ γάλα τῆς ὄπως εἰς τὰς ἐκτάσεις τοῦ ἁγ. Ἰω. Βοναθεντούρα, ἢ εἰς τὰ τρίπτυχα τοῦ Φρά. Ἀγγέλου ἐκ Φερσούλων (Fiesoli), τὰ δὲ γερούδια ρυθμίζοντα τοὺς στίχους τοῦ Δαυὶδ ἐπὶ τῆς κιθάρας καὶ τῆς κινθράς. Ὁ Στυλιτῆς κηρύσσει καὶ νηστεύων ἐπὶ τοῦ στόλου του. Ὁ ἅγιος Γεώργιος φονεύων τὸν δράκοντα, καὶ οἱ Μάρτυρες ἀμβλύουντες τὴν βρομφαίν των θηρίων ἐπὶ τοῦ κατεσκληνότητος σωματός των ἐν κελύφῃ ἀγλαυγίας. Ὅλα ταῦτα εἶναι πλήρη διαπύρου πίστεως καὶ βαθείας φρίκης (δ).

Ἡ φωτομογενεὶς σαμίδι καὶ σακμαίδι λέγουσι. Ἐν Κύπρῳ προφέρουσι ἐν πολλαῖς λέξεσι τὸ τ, τραπὲν εἰς κ, ὡς οἱ Ἰταλοὶ τὸ ce, ci, ze, zi. Ὁ παιδίσιος (παιδίσιος=νεός) γιὰ τὴν μαργουζιάν (margucian ἐκ τοῦ μαργότης) ἐφόρα τῆς κορύτης (κρύσιος). Παροιμία ἐπὶ τῆς ἐνότητος, ἥτις διὰ τὴν ἐνδύεται χαριέντως καταφρονεῖ τὸ ψῦχος. Τσιλλαργὰ ἀντὶ τσιλλαργὰ (zillarga)=τὴν, τὴν μακρὰ, κόπρος πτηνοῦ.

Τεράσι=χαρουπί (terazi), κεράτιον. τερασιὰ (tera zia), κερατία, χαρουπία. Πιτσικλίω καὶ πιτσικλώ (pizicliò),=πιτσικίω (éclabousser,) ἢ οἱ ἄλλοι ὁμογενεῖς πιτσικίω λέγουσι. Ὅθεν φρονῶ ὅτι τὸ μετὰ ἰ γραφόμενον ἔτσι πρέπει νὰ γράφηται ἔτσι, δηλαδή διὰ τὴν μετὰ ὑπογεγραμμένου ι. Τὸ δὲ μαζὴ ἢ μαζὶ πιθανὸν νὰ ἔλαβε τὴν γένεσιν του ἐκ τοῦ ὑμαδὸν ἢ ἐκ τοῦ ὑμαδι, σχηματισμοῦ οὐκ ἀπαγορευμένου ἐν λέξικοῖς.

Τὸ ἔτσι παρὰ Κυπρίους λέγεται πολλάκις καὶ τὰ (za ital.) ὡς τὰ κάμε το, τὰ κόψε το, τὰ θέλω νὰ τὸ κάμη, νὰ τὸ πῆ. Ὅποτε ἀντὶ τὸ ἔτσι καὶ στὰ ἔγινεν ἐκ διαφορῆς τοῦ τῆ, φρίνεται περίεργος ἢ τροπὴ τοῦ τ εἰς τς πρὸ τοῦ α διότι ἐν Κύπρῳ τὸ κ ἢ τὸ τ τραπὲν εἰς κ μόνον πρὸ των φωνῶν ε καὶ ἰ τρέπεται εἰς τς, καθ' ὅσον ἠδυνήθη νὰ ἀνιχνεύσῃ διὰ τοῦτο. Ὁ μεταφραστικὸς

(δ) Τὸ γαλλικὸν κείμενον, συνταχθὲν ὡς φαίνεται ὑπὸ θρησκ. παπιστοῦ, ἱστοροῦν ὅλα τ' ἀνω εἰρημένα ἄκνει ἐπὶ τέλους, ἐπιέγον ὅτι ταῦτα ὄζουσι μακροχρόνιου καὶ σολακτηρίου. Τινὲς τῶν λατινῶν γράροντες, ὅσκις τύχη νὰ ἀναφέρωσι τι περὶ τῆς Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας, εἶναι ἀδύνατον νὰ διέλθωσι χωρὶς νὰ τῆ προσάψωσι μομφὴν τινα θεωροῦντες αὐτὴν σχισματικὴν. Τὸ κατ' ἐμὲ οὔτε πᾶν σχίσμα ὑπὸ θρησκομανίας, οὔτε πολεμὸν νὰ μέμφωμαι ὡς θρησκ. σκοῖ τὴν ἐκκλησίαν χριστιανῶν ἑτεροδοξούντων, οὐς πᾶς ἀληθὲς χριστιανὸς ὀφείλει ὡς μαθητῆς τοῦ Χριστοῦ ν' ἀγαπᾷ, ἀλλ' οὔτε θεολόγος εἶμαι ὅπως θεόντως ἀπορακθῶ ὑπὲς τῆς πατρίου μου Ἐκκλησίας. Τοῦτο μόνον ἀρκεῖται νὰ εἶπω, ὅπερ καίτι· ἐναργέστατον πρὸ των ὀφθαλμῶν παντὸς ἀδεκάτου νοήματος κριτοῦ. Ὅλων των χριστιανικῶν κῶν ἢ κατασκευῆ, ὅσοι ὀμοδομήθησαν πρὸ τοῦ χωρισμοῦ των ἐκκλησιῶν καὶ ὑπάρχουσιν ἄχρι σήμερον καὶ αὐτῶν των ἱερῶν βημάτων μετὰ των θυελαστηρίων των, εἶναι σχεδὸν διόλου ἀσύμφωνος μετὰ τὴν κατασκευὴν των ναῶν, οὐς ἢ λατινικὴ ἐκκλησία μετὰ τὸν χωρισμὸν ὀμοδομήθησαν, ὡς εἶναι ἐπίσης ἀσύμφωνος μετ' αὐτῆς αἰ ἱερατ

γραφία τὰ ἐξοικονίζει μετὰ δραστηρικῆς δξύτητος, ἥτις ἀναμνήσκει τὰ διὰ τοῦ νιτρικοῦ ὄξους ἐκτυπώματα τοῦ Γεμβράνδου, καὶ τὰς χάλκογραφίας τοῦ Δε-Λακροῦ.

Τὸ μᾶλλον πολῦτιμον εὔρημα μεταξὺ ὄλων εἶναι τὸ τοῦ ἄτλαντος, ὅστις περιλαμβάνει μέγαν ἀριθμὸν γεωγραφικῶν πινάκων τοῦ Πτολεμαίου, τοῦ Στράβωνος καὶ τοῦ περίπλου τοῦ Εὐζείνου ὑπὸ τοῦ Ἀρρίνου. Αἱ διαγραφαὶ αὗται δὲν στεροῦνται τοσαύτης ἀκριβείας ὅσην ἠδύνκτο τις νὰ εἰκάσῃ, θίσιτι περιστάσιν ἀρκούντως ἐκτεταμένης γεωγραφικῆς γνώσεως. Διὰ τὰς δημοσιεύσεις τὰς γενομένης ὑπὸ τοῦ Χαρτῶνος καὶ τοῦ Αλχευαρδιέρου ἢ περὶ τοῦ ἀρχαίου περιηγητῆς σπουδῆ ἔλαβε πρό τινων ἐτῶν ἐν Γαλλίᾳ τιμὴν ἐξαιρετοῦ καὶ τούτου ἕνεκα ὁ γενικὸς θαυμασμὸς προσηλώθη εἰς τὸν ἄτλαντα τοῦ Κ. δὲ Σεβαστιανῶφ. Ἡ Ἀκαδημία των ἐπιστημῶν ἐχειροκρότησε τὸ περὶ τῆς ὑποθέσεως ταύτης ἀναγνωστὴν ὑπόμνημα παρὰ τοῦ Κ. Μομμερκουῖ ἐν τούτῃ δὲ τῇ περιστάσει εἶναι ἄξιον μνησίας τὸ ἐπόμενον γεγονός, ὡς εἰκονίζον τὸν ἐνθουσιασμὸν των σοφῶν. Διδάκτωρ, ἔλεγεν εἰς τινα φίλον ὁ Κ. Ιομάροδος, προτείνων αὐτῷ τὴν χεῖρα, ἀφ' ὅτου ὁ Πτολεμαῖος οὗτος ἐτέθη ἐπὶ τῆς τραπέζης, ὁ σφυγμὸς μου σφύζει ταχύτερον.

Ἐπὶ των σκαίως κεχρωματισμένων τούτων γεωγραφικῶν πινάκων, τὰ ὀνόματα των πόλεων καὶ των ἐθνῶν εἶναι ἐγγεγραμμένα ἐν τετραγώνοις κοσμημάσι. Εἶναι γνωστὸν ὅτι αἱ διαγραφόμεναι σχεδιογραφίαι μέχρι τῆς ἐποχῆς τοῦ Στράβωνος, ἦσαν ἀπλᾶ χωρογραφικαὶ διαγραφαί, αἱ ὁποῖαι ἐγίνοντο, συναρμολογούμενων ἀπειροκάτως των ὀδομετρικῶν γραμμῶν καὶ τῆς σχετικῆς διαθέσεως των ἀκτῶν των διαφόρων τόπων ὑπὸ κλίμακα. Ἄνευ τῆς εἰς μοίρας γεωνομικῆς διαμέσεως, ἢ ἐπενόησεν ὕστερον ἢ Ἀλεξανδρινὴ σχολή. Λέγεται ὅτι ὁ Κκλλιτέχνης Ἀγαθοδαίμων, ὅστις ὑπᾶρξε τρεῖς αἰῶνας μετὰ των Πτολεμαίων, ἐπενόησε τὸ ὕλικὸν σχεδῖον των μέχρις ἡμῶν ἐλθόντων γεωγραφικῶν πινάκων. Ὅθεν εἰς αὐτὸν πρέπει ν' ἀποτελεται, τὰ ἱερὰ ἀμφοῖ, τὸ σχῆμα των ἱερῶν τῆς φιλοχριστοῦ Ρωσσίας, ἥτις ἠσπάσθη τὸν χριστιανισμὸν ἐνα σχεδὸν αἰῶνα πρὸ τοῦ χωρισμοῦ των ἐκκλησιῶν. Ἄρα ἢ Ἑλληνικὴ Ἐκκλησία δὲν εἶναι σχισματικὴ, διότι ὅπως φαίνεται οὐ κακωτομήσασα εἰς τὰ ἡρατὰ, οὕτως ἐμεινε σταθερὰ καὶ εἰς τὰ πνευματικὰ δόγματα, καὶ διότι εἰ μὲν ἦτο ταύτη ἠθέλει εἶναι ἤδη κεχωρισμένη καὶ τῆς φιλοθρησκ. Ρωσσίας, ὡς συμφωνοῦσε μᾶλλον μετὰ τῆς Λατινικῆς ἐκκλησίας.

δοθῶσι τὰ σημεῖα τοῦ πλάτους τὰ ὁποῖα ὁ μοναχὸς τοῦ ἄτλαντος ἀντέγραψε, χωρὶς νὰ τὰ καταλαμβάνη, καὶ τὰ μετέδωκεν ὅπως ἠδυνήθη, στερούμενος ὁ δυστυχῆς καὶ κανόνος ἐκ κοινῆς ἐξουσίας εἰς ἤδη ἀνηγγέλην, ὁ κ. δὲ Σεβαστιανῶφ ἐπανήλθεν (1858) εἰς τὸν Ἄθωνα, ἐνθα ἐμελλε νὰ ἐξακολουθήσῃ τὸ σταδίον των ἐξιχνυέσεών του. Εἰ μὲν τρίμηνοι ἐρευνᾷ τῷ ἐπέτρεψαν νὰ συλλέξῃ τοσαύτην θαυμασίαν συλλογὴν αὐθεντικῶν πονημάτων, πόσα ἄλλα ἐλπίζει τις ἀπὸ των ὄψιδερκῶν καὶ ὑπομνητικῶν ἐξερευνητέων αὐτοῦ; Ἀπάντων των σοφῶν αἱ εὐχαὶ των συνώδουσιν εἰς τοῦτο τὸ ἱερὸν ἔργον.

ΟΠΟΙΑ ΤΙΣ ΕΙΝΑΙ Η ΑΜΕΡΙΚΗ ΠΕΡΙΗΓΗΣΙΣ ΤΟΥ ΜΑΡΚΕΛΛΟΥ ΜΠΙΟΝΔ (1)

Καὶ οἱ μὲν ἐνωτικοὶ μετὰ πυρετώδους ἐνθουσιασμοῦ οὕτως ἐξοπλίζοντο, οἱ δ' ἀθηνωτικοὶ κατ' οὐδὲν ὑπολειπόμενοι, ἵνα ἐκκαύσωσι τὸν ζήλον των ὑπερμάχων τῆς δουλείας συνεκρότουσιν συμπόσια καὶ λόγους αὐτοσχεδίου ἐξεφώνου. Ἐν ἄλλοις δὲ ὁ ἀντιπρόεδρος των ἀθηνωτικῶν Στέφνης ἀπήγγειλε τὰ ἐξῆς λόγια ἐν τινι δηγηρί.

« Οἱ Νότιοι δύνανται ἐν βίπῃ ὀφθαλμοῦ νὰ ἐξοπλίσωσιν ἐν ἑκατομμύριον ἀνδρῶν. Ἐὰν δὲ οἱ ἑκατοντάκις μύριοι οὗτοι μαχηταὶ πέσωσι, δύνανται νὰ ἐξοπλίσωσιν ἰσαριθμοὺς ἀνδρας, καὶ τούτους πάλιν φονευθέντας ν' ἀστικαταστήσωσι διὰ τρίτου ἑκατομμυρίου, μέχρις οὐ καὶ ὁ ἔσχατος πολεμιστῆς μαχόμενος κυλισθῇ εἰς ποταμοὺς αἵματος. Ναι, μυρικήκις προτιμοτέρα ἢ μέχρις ἐνός ἐξόντωσις των Νοτιῶν ἀμερικανῶν, τοῦ ὕβριστικοῦ θριάμβου των Βορείων καὶ τῆς μισητῆς αὐτῶν δικτατωρίας διὰ τῆς ὁποίας μᾶς ἐπαπειλοῦσιν! Ἄνδρες τοῦ Βορῆ, ἀδιάλλακτο: ἡμῶν ἐχθροὶ, ἀσπονδος πόλεμος ἔστω ἀνὰ μέσον ὑμῶν καὶ των Νοτιῶν λαῶν! »

Ἐνῶ δὲ ἡ περὶ τὴν δυνάμιν κατηρτίζετο καὶ ἐγυμνάζετο, οἱ βόρειοι Ἀμερικανοὶ ἐξώπλιζον ἐπὶ τὸ πολεμικώτερον ὅλα τὰ διαπλέοντα τὸν ἰσπανὸν ἀτμόπλοια καὶ ἐπισκευάζον ἅπαντα τὰ πολεμικὰ αὐτῶν πλοῖα τὰ ἀπὸ πολλῶν ἐνιαυτῶν καθυδόντα ἐν τοῖς νεαροῖς, ὡς τὰ ἐν τοῖς μουσειοῖς ὑποδείγματα. Ἐνεκα δὲ τῆς καλῆς διευ-

θύνσεως των ναυτικῶν ἐγένετο μετὰ θαυμασίας ταχύτητος μετατροπὴ τοῦ ἐμπορικοῦ ναυτικοῦ εἰς πολεμικὸν στόλον, ὥστε ἐν διαστήματι ὀλίγων μηνῶν οἱ ἐνωτικοὶ ἀντιπαρέταξαν κατὰ τοῦ ἐχθροῦ στόλου σχετικῶς ἀξιολόγον. Ἐν τούτοις καὶ οἱ ἐφευρεταὶ ἠργάζοντο ἀόκως εἰς ἀμφοτέρω τὰ ἐχθρικά γρατόπεδα, καὶ μετ' οὐ πολὺ ἐφερον εἰς τὸ μέσον τοιαῦτα πλοῖα ἢ μᾶλλον τοιαῦτα πλωτὰ φρούρια, ὥστε ἐπῆλθε βίβλικὴ ἀνατροπὴ εἰς τὸ πολεμικὸν ναυτικὸν καὶ ἐπομένως εἰς τὸν τρόπον τοῦ κατὰ θάλασσαν πολέμου. Ἐν ἐκ των διαβολικῶν τούτων πλοίων ὀλίγου δεῖν κατέστρεφον ὄλοσχερῶς σύμπαντα τὸν ὠραῖον ἐκείνον στόλον των Βορείων, ἀλλ' εὐτυχῶς τὸ θηρίον δὲν ἐγεννήθη μοναδικόν, ἐφάμιλλος ἀντίπαλος ἐπαρουσιάσθη, καὶ αἱ δύο αὗται πολεμικαὶ μηχαναὶ συνκνηθεῖσαι εἰς τὰ ὕδατα τοῦ New-Port-News ἤλθον εἰς μονομαχίαν πρωτοφανῆ, ἐκπληκτικὴν, γιγάντιον, ἀνήκουστον τέλος πάντων εἰς τὰ χρονικά τῆς ναυτιλίας.

Πρὶν ὁμῶς περιγράψωμεν τὴν μάχην, ἐπιτραπέτω ἡμῖν ν' ἀναδράμωμεν μέχρι τῆς γεννήσεως τοῦ πρωταθλητοῦ τῆς ἀπαρμύλλου ταύτης μονομαχίας.

Ὁ Ἰωάννης Ἐριζῶν μηχανικὸς Σουηδὸς πρὸ πολλοῦ ἀποκαταστημένος ἐν Ἀμερικῇ καὶ γνωστὸς γενόμενος διὰ πολλῶν ἐπιτυχῶν ἐφευρέσεων, ἐμφανισθεὶς ἐνώπιον τῆς Ἀμερικανικῆς συνόδου προέτεινε νὰ ναυπηγήσῃ πολεμικὸν ἀτμόπλοιον ἔχον δύο μόνον τηλεβόλα καὶ ἱκανὸν νὰ καταναμαχῆσῃ καὶ καταποντήσῃ ὀλόκληρον στόλον. Ἐζήτησε δὲ πρὸς ἐφαρμογὴν τοῦ σχεδίου του 1 800, 000 φράγκα καὶ ἑκατὸ ἡμερῶν προθεσίαν. Ἡ σύνοδος ὁμῶς ἀπέβριψεν ἐπὶ τέλους τὰς προτάσεις τοῦ μηχανικοῦ, θεωρήσασα ὡς μὴ φρόνιμον νὰ δαπανήσῃ εἰς ἀπλοῦν, οὕτως εἶπειν, πείραμα τόσω μεγάλα χρηματικὰ ποσά.

Ἄλλ' ἐπειδὴ αἱ ἰδέαι ἀγοράζονται ἐν Ἀμερικῇ, ὁ Ἐριζῶν εὗρεν ἀλλαχθὲν τὰ ἀναγκαῖα πρὸς τὸν σκοπὸν χρηματικὰ κεφάλαια, καὶ ἐπρότεινεν εἰς τὴν σύνοδον νὰ προκαταβάλῃ μὲν αὐτὸς τὴν δαπάνην τῆς κατασκευῆς τοῦ πλοίου του, αὕτη δὲ νὰ τὸν ἀποζημιώσῃ ἐὰν ἢ ἐφεύρεσις του ἐπιτύχῃ, ὡς ὑπέσχετο. Παραδεχθεῖσης δὲ τῆς συνόδου τὴν τελευταίαν ταύτην πρότασιν, ὑπεγράφη τὸ συμφωνητικὸν καὶ μετὰ παρέλευσιν ἑκατὸ ἡμερῶν ὁ φοβερὸς Μονύτωρ ἐξεληθὼν τοῦ ναυπηγείου Bushnell et Cie κατέσχευεν ὡς ἄλλοι Ποσειδῶν τὸ κράτος τῆς θαλάσσης, τρόμον ἐμποίων

(1) Συνέχεια ἀπὸ φυλλαδίου 94.

εις τα ξύλινα πλοία, τα όποια από της ώρας εκείνης διεγράμψαν από του καταλόγου των ζώντων.

Εντούτοις πολλοί εισέτι αμφίβαλλον περί της ικανότητας του Μονύτωρος και έπεθύμουν δι' έργων να πεισθώσιν, εάν τρώντι ο διπλοῦς αὐτοῦ σιδηρούς θώραξ ἦτον ἀπόροβλητος ὑπὸ τῶν σφαιρῶν, εάν ἦτον ἀπόροβητος, και εάν τὸ μέγα αὐτοῦ βάρος και τὸ ἀβαθεῖς τοῦ σκάρους δὲν θὰ καθίστων αὐτὸ ἀργὸν και δυσκυβέρνητον ἐν πελάγει.

Ἡ προσδοκωμένη δοκιμασία ἐγένετο σύντομος μὲν, ἀλλ' ἐπίσημος και τελειωτική. Τὴν 8 Μαρτίου 1862 περί μεσημβρίαν ἀπὸ τῆς σκοπιᾶς τοῦ Μονύτωρος ἐσημάνθη εἰς τὰς δύο ἐνωτικὰς φρεγάδας Minnesota και Roanoke ὅτι θάλασσιόν τι τέρας βραδέως πλέον κατηθύνετο πρὸς τὸ New-Port-News, συνοδευόμενον ὑπὸ δύο κανονοφόρων. Τὸ θαλάσσιον τοῦτο τέρας ἦτο τὸ θωρακισμένον πλοῖον Μερνιμάκ εἰς τὸ ὅποιον οἱ ἀντίρρην ἀθηνωτικοὶ εἶχον ἀναθέσει ἀπάσας αὐτῶν τὰς ἐλπίδας. Ὁ Μερνιμάκ λοιπὸν καταπλεύσας εἰς New-Port-News κατευθύνθη εὐθὺς ἐπὶ τὰ δύο πολεμικὰ πλοία Congress και Cumberland τὰ ὅποια ἔτυχον ἀγκυροβολημένα ἐκεῖ που πλησίον. Αἱ δὲ φρεγάται Minnesota και Roanoke ἰδοῦσαι τὸν κίνδυνον ἔδραμον εἰς βοήθειαν· ἀλλὰ δυστυχῶς μόνον τὰ ἐν ἐκ τῶν πλοίων τούτων εὗρεθη ἐπὶ ἀτμοῦ, και ἐπομένως ἠναγκάσθη νὰ βυμουκλήσῃ και τὸ ἕτερον, ὥστε ἀμφότερα ἐφθασαν ὅτε πλέον ὁ ἀγὼν εἶχεν ἀρχίσει μεταξὺ τοῦ Μερνιμάκ δορυφορουμένου ὑπὸ τῶν δύο κανονοφόρων και τῶν Cumberland και Congress.

Ὁ Μερνιμάκ διὰ νὰ πλησιάσῃ τὰ δύο ταῦτα ἐχθρικὰ πλοία ἠναγκάσθη νὰ πλεύσῃ ἐντὸς τῆς βολῆς τῶν τηλεβόλων τοῦ φρουρίου τὰ ὅποια ἤρξαντο σφαιροβαλοῦντα· τὸ θαλάσσιον ὅμως τέρας οὐδ' ἠξίωσεν αὐτὰ ἀπενιήσεως, ἀλλὰ προχωρήσας ἐφθασεν ἐν μέσῳ τῶν δύο ἐχθρικῶν δικρότων, τὰ ὅποια τότε ἐκένωσαν κατ' αὐτοῦ διὰ μιᾶς ὅλας αὐτῶν τὰς κανονοστιχίας εἰς ἀπόστασιν ἐκατὸ μέτρον· ἀλλ' αἱ σφαῖραι βαλλόμεναι κατὰ τοῦ σιδηροῦ θώρακος ἀνεπήδων ὡς ἡ χάλιζα ἐπὶ τῶν κεραμιδῶν.

Ὁ Μερνιμάκ, ὡς ἀθλητὴς συναισθανόμενος τὴν ἰσχὺν του και οὐδὲως προὔμενος ὑπὸ κενῶν ἀπειλῶν, ἀφροῦ ἐπ' ὀλίγον ἐσκέφθη ποῦ ἐπρεπε κατὰ προτίμησιν νὰ βίβη, ἐπέπεσε τέλος κατὰ τοῦ Cumberland, και ἐφορμήσας μετ' ὄλην τὴν δύναμιν τοῦ ἀτμοῦ τοῦ ἐνέπηξεν εἰς τὰ πλευρὰ τὰς

δύο αὐτοῦ τεραστίας περόνας, δι' ὧν ἡ πρῶρα αὐτοῦ ἦν ὠπλισμένη, μετ' ὃ ἀποχωρήσας μικρὸν ἐκानονοβόλησεν αὐτὸ φονικώτατα, και εὐθὺς πάλιν ἐπιτεθείς κατὰ τοῦ θύματός του τῷ κατέφερε πληγὰς νέας διὰ τῶν περονῶν. Οὕτω ὁ δυστυχῆς Cumberland αὐτανδρὸς ἐθυσίσθη· ἐν τῷ μεταξὺ δὲ τούτῳ τὸ ἕτερον δικρότον Congress ἀνδρείως ἐμάχετο κατὰ τῶν δύο κανονοφόρων, ἀλλ' ὅτε εἶδε τὸν ὄλεθρον τοῦ Cumberland και τὸ ἀδύνατον τῆς ἀντιστάσεως κατὰ τῶν ὀβελῶν τοῦ Μερνιμάκ, κατεβίβασε τὴν σημαίαν εἰς σημεῖον ὑποταγῆς. Τότε μία τῶν κανονοφόρων παρέλαθε τοὺς παραδοθέντας ἀξιοματικούς· ἀφροῦ δὲ τὸ ἄλλο πλήρωμα ἐσώθη ἐντὸς τῶν λέμβων ὁ Μερνιμάκ και οἱ δύο αὐτοῦ σιδηρόφρακτοι ὑπασπισταὶ πυροπολήσαντες τὸ αἰχμηλάτωσθαι πλοῖον προσέβαλλον τὰς κανονοστοιχίας τοῦ New-Port-News, ἐκείνους δὲ γενναίως ἀναπακοκρίθηντων, ἡ μάχη διήρκεσε μέχρι νυκτός.

Ἐπελθούσης δὲ τῆς νυκτός, ὁ Μερνιμάκ ἀνεπαύθη ἐπὶ τῶν δαφνῶν του, ἀναμμένων τὴν ἔλευσιν τῆς ἡμέρας ἵνα ἐξακολουθήσῃ τὰ ἄθλα του· ἀλλ' ἡ ὄλιω ἀπόροβητος ἔλευσις τοῦ Μονύτωρος περί τὴν δεκάτην ὥραν ἐνέπλησεν ἀγαλλιᾶσεως τοὺς ἐνωτικούς, οἵτινες ἐθεώρησαν τὸ γεγονός τούτο ἔργον θείας προνοίας. Τρώντι ὁ Μονύτωρ ἐκπλεύσας ἀπὸ Νεοβοράκου ἐφθασε κατὰ τύχην περίεργον εἰς New-Port-News, ἅμα δ' ἐλθὼν προσκευάσθη εἰς ναυμαχίαν.

Τὴν ἐπαύριον ἀπὸ πρωῒς, ἐνάτη Μαρτίου και ἡμέρᾳ κυριακῇ, ὁ Μερνιμάκ και οἱ δαφνοστεφεῖς ὑπασπισταὶ του παρετάχθησαν ὡς εἰς ναυμαχίαν ἀπέναντι τοῦ ἀρωτηρίου Sewall. Και τὸ κατ' ἀρχὰς μὲν πυκνὴ ὀμίχλη ἐμπόδιζε τὰς κινήσεις τῶν πλοίων, μετ' οὐ πολὺ ὅμως, διασκεδάσθεισης αὐτῆς, ὁ Μονύτωρ καραδοκῶν νὰ ἐπαληθεύσῃ τὰς περί αὐτοῦ προσδοκίας και πνέων ἐκδικησιν κατὰ τῶν ἐχθρῶν, ἀντεπεξήλασε και παρετάχθη ἐπὶ κεφαλῆς τῶν ἐνωτικῶν δικρότων Minnesota και Saint-Laurent και τῶν κανονοφόρων, αἵτινες, διχρούσης τῆς νυκτός, προσήλθον εἰς βοήθειαν κατόπιν τῶν δύο δικρότων.

Περί τὴν ὀγδόην ὥραν ὁ Μερνιμάκ περιφρονῶν τὸν Μονύτωρα, τοῦ ὅποιον ἡ τρώντι ἠγνοεῖ, ἡ προσεποιεῖται ὅτι ἄγνοεῖ τὴν ἰσχὺν, προσεπέλασε πρὸς τὸν Minnesota. Ὁ δὲ Μονύτωρ, ἀφροῦ ὁ ἀντίπαλός του ἐφθασεν εἰς μιλίου ἀπόστασιν ἀπ' αὐτοῦ, μιμούμενος τοὺς φοβεροὺς ἐκείνους πυγμαχου; οἵτινες καταφέροντες κατὰ τοῦ ἀντιπάλου

αὐτῶν πυγμὴν ἱκανὴν και βουὴν νὰ καταβάλῃ, τοὺς θεωροῦσιν ὕστερον προαμειδιῶντες ὡς ἂν ἔλεγον, μετ' ἠγωνίζεις; διεύθυνε κατὰ τοῦ Μερνιμάκ μίαν σφαῖραν, ἡ σφοδρότης τῆς ὁποίας ἀνέστειλε τὸν δρόμον αὐτοῦ. Οὗτος δὲ, ὠπλισμένος ὦν διὰ δύο τηλεβόλων 100 λιτρῶν ὀλκῆς και ὀκτώ ἄλλων ἑνδεκα δακτύλων διαμέτρου, ἀνέμεινεν ἀταράχως τὸν ἀνταγωνιστὴν του, παραιτηθεὶς πρὸς ὥραν τῆς ἐπιθυμίας του νὰ καταβυθίσῃ τὰς δύο ξυλίνας φρεγάτας.

Ὅτε τὰ δύο σιδηρόφρακτα κήτη ἐπλησίασαν ὥστε δὲν ἀπέχον ἀλλήλων πλέον τετάρτου μιλίου, ἐσφαιροβολήθησαν μετὰ μεγίστης ἀγαλλιᾶσεως.

Ὁ Μερνιμάκ ἐκानονοβόλει τετρακίς πρὸς ἕνα κανονοβολισμὸν τοῦ Μονύτωρος. — Ἀλλὰ τί πρὸς τοῦτο! Ὁ Κ. Ἐριζῶν μὴ γὰρ δὲν εἶπεν ὅτι τὸ τέκνον του εἶναι ἄτροπον και φοβερόν; Αἱ ἐλπίδες τοῦ Σουηδοῦ μηχανικοῦ ἐπαληθέασαν. Ὁ Μερνιμάκ ἐνόησας ὅτι τὰ τηλεβόλα του ἦσαν ἀνίσχυρα κατὰ τοῦ ἀντιπάλου του ἀπεφάσισε νὰ δοκιμάσῃ και τὴν ἰσχὺν τῶν κρατεῶν περονῶν του. Ὅθεν μικρὸν ἀποστάς, ἐφορμήσας μανιωδῶς μετ' ὄλην τοῦ ἀτμοῦ τὴν δύναμιν κατὰ τοῦ Μονύτωρος, ἐλπίζων ἢ νὰ τὸν σουβλίσῃ ἢ τοῦλάχιστον νὰ τὸν καταποντίσῃ. Ἡ σύγκρουσις ἀντήχησε φοικαλέα ὡς κεραυνός. Ἀλλ' αἱ περόναι τοῦ Μερνιμάκ ἠμβλύθησαν ἐπὶ τοῦ σώματος τοῦ Μονύτωρος, ὅστις παρ' ἐλπίδα δὲν κατεποντίσθη.

Ἀνευφημίαι φρενητιῶδεις ἠκούσθησαν, και ὁ τέως νικητὴς νικηθεὶς τῶρα, ἐτάπη εἰς φυγὴν· ὁ δὲ Μονύτωρ οὐδὲως παθὼν ἐκ τῆς συγκρούσεως κατεδίωξεν αὐτὸν κανονοβόλων ἐνταυτῷ. Ἀλλ' ὁ Μερνιμάκ ἐτάπη μὲν εἰς φυγὴν, ἀλλ' ἐπραξε τοῦτο ἵνα ἀναπαυθῇ στιγμιαίως, και τρώντι ἐφορμήσεν αὔθις κατὰ τοῦ ἀντιπάλου του, και ὁ ἀγὼν ἐπανελήθη πεισματώδης.

Ἐπὶ μίαν ὥραν ἐκानονοβολοῦντο ἀμοιβαίως ἀλλ' ἄνευ τινος ἐπισημητῆς βλάβης· περί τὴν ἐνδεκάτην φόβοι ἠγέρθησαν περί τοῦ Μονύτωρος, διότι και αὐτὸς τότε ὑποχωρήσας ἐτοπαθετήθη ὅπισθεν τῆς φρεγάτας Minnesota· τότε δὲ ἡ λύσσα τοῦ Μερνιμάκ ἐξερράγη κατὰ τοῦ ἀτυχοῦς δικρότου, τὸ ὅποιον κατετρυπήθη ὑπὸ σφαιρῶν και ὀβελῶν και ἐπὶ τοῦ καταστρώματος αὐτοῦ ἔπεσαν πολλοὶ φανευμένοι και πληγωμένοι.

Ἀλλὰ μετ' ὀλίγον ὁ Μονύτωρ, ὅστις εὐτυχῶς ἀπεχώρησε προσκαίρως διὰ νὰ ψυχανθῶσι τὰ τηλεβόλα του, ἀνεφάνη εἰς τὸ στάδιον τοῦ ἀγῶνος

ὅστις προοιωνίζετο ἀποφασιστικός. Μετὰ ἡμισείας ὥρας κανονοβολισμὸν ὁ Μονύτωρ κρίνας μεγάλην τὴν διαχωρίζουσαν αὐτοὺς ἀπόστασιν ἐπλησίασε τοσοῦτον, ὥστε τὰ στόμια τῶν τηλεβόλων ἐκατέρων τῶν μαχητῶν σχεδὸν ἐψάφοντο.

Θέμα μοναδικὸν εἰς τὰ χρονικά τῶν ναυμαχιῶν παρέστη τότε! τὰ δύο θηρία ἐκानονοβολοῦντο στῆθος πρὸς στῆθος, παποιοῦτα εἰς τὸ πανσθενές τοῦ θώρακος των.

Ἄλλ' ὅστις δῆποτε θώραξ ἔχει και τὸ τρωτὸν αὐτοῦ μέρος.

Ὁ Μερνιμάκ ἦτο ἐξάκις μεγαλύτερος τοῦ Μονύτωρος· ἀλλ' οὗτος ἐν ἄλλοις ὑπερείχε τοῦ ἀντιπάλου του και κατὰ τὸ εὐκίνητον. Ὅθεν ἰδὼν τὸ τρωτὸν μέρος τοῦ Μερνιμάκ διευθύνθη μετὰ ταχύτητος πρὸς τὰ νῶπα αὐτοῦ και σκοπεύσας κατεσύντριψε διὰ σφαῖρας τὸν ἑλικὰ του.

Τοῦτο ἦτο και τὸ τέλος τοῦ ἀγῶνος· διότι τὸ θηρίον θανασίμως τρωθὲν μόλις ἠδυνήθη νὰ καταφύγῃ πρὸς τὴν νῆσον Craney, ὅπου και ἀπέδωκε τὴν ἐσχάτην τοῦ ἀτμοῦ αὐτοῦ πνοήν.

Ἐν οὕρρα ἐνθουσιῶδες ἐκκραγὲν ἀπὸ τῶν ὀχυρωμάτων τῆς παραλίας ἐχαίρετρε τὴν περιφανῆ ταύτην νίκην.

Ὁ Μονύτωρ δὲν κατεδίωξε τὸν ἠττηθέντα· φαίνεται ὅτι τὰ τηλεβόλα αὐτοῦ εἶχον πολὺ θερμανθῆ.

Ὅλα τὰ πλοία τῶν δουλοφρόνων ἀθηνωτικῶν περιεκύκλωσαν τότε τὸν ταλαίπωρον Μερνιμάκ, ὅστις ἄνευ τῆς συνδρομῆς των παρ' ὀλίγον ἐβυθίζετο ἐκ τοῦ εἰσρέοντος ἐν αὐτῷ ὕδατος, διὰ νὰ τῷ ἐκφράσωσιν ἴσως τὰ συλλυπητήριά των, μετ' ὃ ἀμοιβαίως βυμουκούμενα και κινῶς ἔχοντα ἐγένοντο βαθμηδὸν ἀφαντα ἀπὸ τοῦ ὀρίζοντος, ἀφέντα τὸν Μονύτωρα σῶον και ἀβλαβῆ.

Ἄλλ' ἦτο πεπρωμένον ὁ τροπαιοφόρος οὗτος ἀθλητὴς νὰ καταβληθῇ ὄχι ὑπὸ τῶν ἐχθρικῶν τηλεβόλων, ἀλλ' ὑπὸ τῆς ἀγριότητος τῶν κυμάτων· διότι κατεποντίσθη ἐπὶ τέλους ὑπὸ φοβερᾶς τρικυμίας αὐτανδρὸς, καταλιπὼν πένθος μέγα εἰς τὸ ναυτικόν, ὄχι ὅμως και ἀποθάρρυνσιν εἰς τὸν Κ. Ἐριζῶνα, ὅστις ἰδὼν τὰ ἐλαττώματα τοῦ Μονύτωρος ἐτελειοποίησε κατόπιν τὴν ἐφεύρεσιν του εἰς βαθμὸν ὥστε, οἱ διάδοχοι τοῦ Μονύτωρος δὲν θὰ δαμασθῶσι βεβαίως οὐδὲ ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων, οὐδὲ ὑπὸ τῶν στοιχείων τῆς φύσεως.

(Ἐπειτα τὸ τέλος.)

ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΛΕΞΜΑΤΑ.

ΜΟΙΡΟΛΟΓΙΑ. (1)

Όταν ό νεκρός εύρίσκεται εις την έκκλησίαν.

Καρδί πρωτοταξείδιο βγαίνει να ταξιδεύη (δις)
Κ' ε' την πύμην του χριστή την πλώρη του άσημενια
Και τα κουπιά του διμησιακά και ναύτας άνδρειωμένους.
Γυρεύει άπάνεμο να βρη λιμάνια για ν' άραξη
Και πήγε και περίκατσε της έκκλησίας στη θύρα.
Έκει που πάν οι νηοί κ' οι νηαίς, που πάν τα πάληκάρια
Που πάν οι νηοί οι άνύπανδροι κ' οι άραβωνιασμένοι
Που πάν παιδιά μονάκριθα των αδερφών τ' αδέρφια,
Που πάν οι άνδρες, οι καλοί οι χαλασοσητάδες
Όσοι χαλούν τα σπήτιά τους κ' αφήνουν τα παιδιά τους
Παντέρημα κ' όλόρφανα για να καταφρονηώνται.

Όταν ό νεκρός κείται εν τώ μνήματι.

• Παιδί μου τι μου πόνεσε να ιδώ το πρόσωπό σου (δις) •
— « Μάνα μου και αν σου πόνεσε να ιδής το πρόσωπό μου
Έσ' το δρόμο ξεύρεις τον, την έκκλησιά γνωρίζεις,
Κίνα νάλθης στο μνήμά μου και στην ξαπλωταριά μου.
Κάμε τα νύχια σου τ'αχπι, την άπαλάμη φτιάρι,
Βάλε το χώμα σε μεριά και το λιθάρι σ' άκρη.
Σήκωσε το σεντόνι μου και ιδές το πρόσωπό μου.
Κ' αν ήμια μαύρος απ' τη γη, άσχημος απ' το χώμα,
Γύρισε το σεντόνι μου και πάλαι σκέπασέ με. »
Κ' εκείνη τ' απεκρίθηκε. Με χεϊλι πικραμένο
— « Εγώ μορφόνε θέλω σε κ' άσχημον άγαπώ σε
Κάνω λουτρό και λούζεσαι φορέματα σ' άλλάζω »

Όμοίως.

Ένας άητός εξέβγαινε από τον κάτω κόσμο.
Είχε τα νύχια κόκκινα και τα φτερά βραμμένα
Από των νηών τα αίματα από των νηών τα νηάτα.
Μήδε σε δένδρο εκάθισε μήδε σ' έληα; κλονάρι
Έπηγε κ' επερίκατσε στης έκκλησίας τη θύρα
Και τρέχουν μάνες για να ιδούν αδέρφια για να μάθουν,
Γυναίκες των καλών άντρών να πάρουν την αλήθειαν.
Η μάνες πάν τη ζάχαρι, τ' αδέρφια πάν το μύσκο
Γυναίκες των καλών άντρών μ' άμάρντο στα χέρια
— Φάγε πουλί μου άμάρντο και χόρτασε το μύσκο
Και πές μες και μολόγησε τί φέρνεις απ' τον άδη;
Κ' εκείνος αποκρίθηκε κ' ό άητός τους λέγει·
— Τ' είδα μωραίς κακότυχαις και να σ'α; μολογήσω·
Μανάδες μην παντέχετε, δέρφια μην καρτερέιτε.
Γυναίκες των καλών άντρών το δρόμο μη τηράτε
Γιατί όσοι πάν στη λησιμονιά, αλητιμονούν τον κόσμο.

(1) Τα δημοσιευόμενα, ως και τα προεκδοθέντα δημοτικά μοιρολόγια, αποσπώμενα εκ της ανεκδότου συλλογής των Λευκαδικών άσμάτων, ήν εδωρήσατο ήμιν ό εθνικός ποιητής Κ. Βαλκωρίτης, περί ής λόγον ποιησόμεθα εν τοις επομένοις.

Όταν οι συγγενείς πέμπουσι την λειτουργίαν.

Αφέντη σήκου να γερτής, άδειπνε να δειπνήσης
Και διαψασμένη για νερό να πής να σε όροσίση.
— Ακούτε ταίς βρυούμυραις τί παίς πλαναίει ό νεός τους;
Έδω νερό δ' αν βρίσκειται, έδω νερό δ' αν είναι.
Κ' αν εύρεθή και πουθενά είναι μικρό φαρμάκι.
Από των νηών τα αίματα, από των νηών τα νηάτα.
Από καλαίς νοικοκυραίς και καλοκουθεντιάστραις
Από τους νηούς τε' άνύπανδρους με τα μονά στεφάνια
Από μικρούτσικα παιδιά, κορίτσια από δασκάλα.

Όταν επιστρέφουσιν εκ της έκκλησίας την Λαμπάδα.

Άνοιξε χεϊλι κρίνε μου και στόμα μίλησέ μου
Και γλώσσά μου παραγλυκαί, γλυκά κουβέντιασέ μου.
Και πές μου πως έπέρασε αυτό στον κάτω κόσμο.
Κ' εκείνος αποκρίθηκε με χεϊλι πικραμένο.
— Μη δαύρα νηούς και γέροντες και νηαίς να καμαρώνουν
Μη δαύρα την πρωτομαϊά ψηλά να τραγουδήσω;
Έδωρα νηούς ξαρκάτσιτους και νηαίς ξεστολιμέναις,
Έδωρα και νοικοκυραίς σα θύραις γαρμυρισμέναις
Έδωρα πλούσιους και άρχοντες σα δένδρα κουρωμένα
Έδωρα κ' βαρυάρβυστους σα μ'ηλα μαραμένα.
Ηύρα μικρά τρανά παιδιά να κλαίνε για την μάνα.

Όμοίως.

— Αφέντη, τί έπολυάργησε, στην ώρα σου δεν ήλθε;
Μη τα ποτάμια σε κρατούν μη τα βουνά με χιόνια;
Μη και τα δέντρα έπέσανε και σ' άφραξαν το δρόμο;
— Στάμπα μου ήύρηκα άνοιχτό και σταύδια μου κλεισμένο
Κ' εκείνος πύχει τα κλειδιά πάγει μακρά στα ξένα.
Πάει στην Πόλι γι' άλογο, στην Βενετία για σέλλα
Κ' όστε να πάη κ' όστε νάλθη και πίσω να γυρίση
Έπιασα μούγλα από την γη ραχνάδα από το χώμα,
Έθελησα να σηκωθώ κ' εκόπηκα στη μέση.
Χωρίσε το κεφάλι μου χώρα από το χορμί μου,
Χωρίσανε τα χέρια μου απ' ταίς όργαναίς και κάτω,
Χωρίσαν τα ποδάρια μου από τα γονατά μου.
• Μήδε Ποτάμια με κρατούν μήδε βουνά με χιόνια
• Ό Χάρος έχει τα κλειδιά κ' ό υίός του τ' άντικλειδιά,
Κ' ή σκύλλα ή Χαρόντισσα στέκει κρατεί την θύρα.

Ο ΕΠΙ ΤΗΣ ΟΧΗΣ ΝΑΟΣ ΤΟΥ ΔΙΟΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΗΡΑΣ.

Ό άρχαιότατος των εντός της Ελλάδος σωζομένων ναών κείται επί της άκρας της Όχης, είτε του νύν Αγίου Ηλία καλουμένου ύρους, υπεράνω της Καρύστου, έμεινε δε μέχρι τουδε σχεδόν άγνωστος. Μεταβάς πρό τινων εδομαδίων εις την

Εύβοιαν, και αναβάς επί του ύρους, εξέτασα άκριβώς το εκεί περίεργον οικόδομημα, και νομίζω χρέος μου να εκθέσω εν συντόμω τας ανακαλύψεις μου.

Η Όχη είναι το ύψηλότατον όρος της νοτίου Εύβοιας, ή δε κορυφή απέχει της Καρύστου τρεΐς περίπου ώρας. Πλησίον της κορυφής ύπάρχει μικρά τις έκκλησία του Αγίου Ηλία, απ' ου έλαβεν όλον το όρος το σημερινόν όνομα. Οί δε περίεξ κάτοικοι έπιτελούν εκεί κατ' έτος έορτήν εις τιμήν του Αγίου. Υπεράνω της έκκλησίας ύψούνται τινες απόκρημοι και δύσβατοι βράχοι. Υπερβάς και τούτους, έμβαινει εις μικρόν τι επίπεδον, περικεκλεισμένον πρός βορράν και νότον από κρημνούς, και παρέχον πρός ανατολάς μόνον άποψιν προς την θάλασσαν. Πρός δε δυσμάς άποφράττεται δια τείχους ύψηλου, κτισμένου με λογάδας λίθους (κατά τον τρόπον τον κοινώς ξερολιθιά καλούμενον). Ο δε ναός, κτισμένος κατά τον Κυκλώπειον τρόπον, ίστιαται εντός του μικρού τούτου τεμένους παρά τον πρός βορράν κρημόν, και εκτείνεται κατά το μήκος από δυσμών προς ανατολάς, ή δε θύρα αυτού εύρίσκειται εις το μέσον της νοτίου πλευράς, πράγμα ίσυνεπιθιτόν εις τους ναούς των ιστορικων χρόνων. Όλον το οικόδομημα είναι μικρόν και χαμηλόν, άνευ κίωνων και πάσης άλλης αρχιτεκτονικής διακοσμήσεως· προξενει όμως εκπληξιν δια το γιγαντιαιον μέγεθος των λίθων και το έντεχνον της κατασκευής. Το μήκος του ναού είναι 40 ποδών, τήδε πλάτος 25 ποδών, το δε ύψος 15 μόνον. Οί τοίχοι είναι σχεδόν πέντε ποδών το πάχος, και σύγκεινται από μεγάλους ήμιέργου λίθους, συνηρμοσμένους άνευ άσβεστου ή σιδήρου. Το δε περιεργότατον είναι ή στέγη, ήτις ώσαύτως σώζεται σχεδόν άκέραιος, και σχηματίζεται από τέσσαρα στρώματα μεγάλων πλακών, των οποίων εκάστη όχι μόνον σκεπαζει έντελώς την κάτωθεν αυτής κειμένην πλάκα, αλλά και εξέχει ως δύο πόδας προς τα ένδον τοιουτοτρόπως, ώστε εκάστη των τεσσάρων πλευρών της όροφης από τα ένδον θεωρουμένη δμοιαζει με αναβάθραν άνεστραμμένην. Το δε θυματώτατόν είναι, ότι αι δύο μεγαλύτεραι πλευράι της στέγης δεν ανακλινονται άμοιότροθεν εις άλλήλας, αλλά άφίνουσιν εις το μέσον στενόν τι ύπαιθρον 20 ποδών το μήκος και ήμισεως ποδός το πλάτος, δι' ου εισέρχεται το φώς εις τον ναόν. Ο μέγιστος λίθος κείται εις το μέσον της στέγης άνωθεν της θύρας, και είναι 14 ποδών το μήκος,

και έπτά ποδών το πλάτος, και ως δύο ποδών το πάχος. Όλη δε ή κατασκευή της στέγης δεικνυει ακριβή γνώσιν της ίσορροπίας του βάρους, και μοιλονότι οι μεγάλοι λίθοι αυτής φαίνονται ώσαν κοσμημένοι και έπαπειλούντες να πέσωσι, μ' όλον τούτο έμειναν σχεδόν ακίνητοι δια τώσων αίωνων. Ένδον του ναού εξέχει εκ του δυτικού τοίχου τετράγωνος πλάξ εις σχήμα τραπέζης, ήτις πιθανώς εβάσταζε το πάλαι τα άγάλματα των λατρουμένων θεών, ή άλλα αναθήματα. — Τόσον περί της κατασκευής του ναού. Μένει δε τώρα να εξετάσωμεν, πότε και από τίνα εκτίσθη, και εις τιμήν τίνων θεών.

Τα άρχαιότερα της Ελλάδος οικόδομηματα, τα τείχη της Τίρουθος, των Μυκηνών, και του Αργους, οι περίφημοι θησαυροί και άλλα τοιαύτα, άποδίδονται κατά μὲν την μυθολογίαν εις τους Κύκλωπας, παρά δε των νεωτέρων αρχαιολόγων με πλειοτέραν πιθανότητα εις τους Πελασγούς. Μία φυλή των Πελασγών, οι Δρύοπες, εκβληθέντες παρά του Ηρακλέους εκ της περι την Οίτην και τον Σπερχειόν κατοικίας αυτών, μετέβησαν μέρος μὲν εις την Αργολίδα, όπου εκτίσαν την Ερμιόνην, μέρος δε εις την Εύβοιαν, όπου εκτίσαν την Καρύστον. Οί Πελασγοί ελάτρευον κατ' εξαχην την Ηραν, την όποιαν εθεώρουν ως θεμελιώτριαν του γάμου και της πρώτης του άνθρωπίνου γένους πολιτεύσεως, και δνδμαζον αυτην Ηραν Τελειαν, Ζυγίαν, είτε Γαμηλίαν. Η εις τιμήν ταύτης έτήσιος έορτή ελέγετο ίερός γάμος, και ήτο μιμική τις είτε θεατρική παράστασις του πρωτοτύπου γάμου των άνωτάτων θεών. Στέφανος ο Βυζάντιος λέγει, ότι ή Όχη της Καρυστίας έχει το όνομα από της όχθιας, είτε του γάμου του Διός και της Ηρας, ώστε είναι πιθανόν, ότι και ό επί του ύρους τούτου ναός είναι των θεών τούτων. Την πιθανότητα της εικασίας μου ταύτης αυξάνει έτι ή διήγησις του Παιυσανίου και του σχολιαστού του Θεοκρίτου, ότι και οι εν Ερμιόνη Δρύοπες, οι σύμφυλοι των Καρυστίων, ελάτρευον τον Δία και την Ηραν επί της κορυφής του Κοκκυγίου ύρους πλησίον της Ερμιόνης. Και εις άλλους της Ελλάδος τόπους εωρτάζετο ή του ίερού γάμου τελετή επί κορυφής ύρους, καθώς διηγούνται περι των Πλαταιών ο Πλούταρχος εις τα περι Δικιδάλων, και ο Παιυσανίος εις τα Βοιωτικά. Εκ των τεκμηρίων τούτων συμπεραίνω, ότι το σωζόμενον επί της Όχης οικόδομημα ανήκει εις τον Δία και την Τελειαν Ηραν, και εκτίσθη από τους

Πελαγονίους ἤδη πρὸ τῶν Τρωϊκῶν, συγχρόνως περιπίπτει μετὰ τὰ τεύχη καὶ τοὺς θησαυροὺς τῶν Μυκηνῶν, καὶ μετὰ ἄλλα τῆς αὐτῆς γιγαντιαίας ἀρχιτεκτονικῆς ἐρείπια. Οἱ φωνηκοὶ ὀνομάζουσι αὐτὸ τοῦ Δρακόνος τὸ Σπίτι, νομίζοντες, ὅτι οὐδεὶς εἰμὴ ἀνδρειωμένος τις ἢ γίγας ἦτον εἰς κατάστασιν νὰ σηκώσῃ τοιοῦτου βάρους πέτρας. Ἡ δὲ μεμονωμένη καὶ δύσβατος θέσις διέσωσε τὸ μοναδικὸν τοῦτο οικοδόμημα ἀπὸ τῶν γενικῶν τῶν πλείστων ἀρχαιοτήτων ἀφανισμόν. Δὲν δύναμαι ὅμως νὰ ἀποσιωπήσω, ὅτι ἤκουσα παρὰ κατοίκων τινῶν τῆς Κερύστου τὴν γνώμην, ὅτι ἤθελεν εἶσθαι κἀλὸν νὰ μεταβληθῇ ὁ Ἐθνικὸς ναὸς εἰς ἐκκλησίαν Προφήτου. Φανερόν ἐστίν, ὅποιον βλάβη ἤθελε προκύψει ἐκ τῆς τοιαύτης μετασκευῆς ὅθεν καὶ ἐλπίζομεν, ὅτι τὸ θαυμαστὸν τοῦτο τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων λείψανον, ἀφοῦ διεπέρασεν εὐτυχῶς τὴν καταστροφικὴν τῶν αἰώνων δύναμιν, θέλει μένειν ἀκέραιον καὶ ἀθικτον καὶ εἰς τὰς σημερινὰς ἡμέρας, καθ' ἃς μάλιστα αὐξάνει πανταχοῦ τῆς Ἑλλάδος ἡ φροντίς διὰ τὴν διατήρησιν τῶν ἀρχαιοτήτων.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 6 Νοεμβρίου, 1842.

ΕΡ. ΟΥΛΕΡΙΧΟΣ.

(Ἐκ τῆς Ἀποθήκης τῶν ὠρελίων γνώσεων)

ΠΟΙΚΙΛΑ.

Μῦθος Σιαμικός. Ἐξῆ ποτὲ εἰς Βαθαράθ ἰσχυρὸς τις βασιλεὺς κηλούμενος Χουμαγιόμ, τοῦ ὁποῦ ἡ δόξα, ἡ μεγαλοπρέπεια καὶ ἡ εὐδαιμονία εἶχον φθάσει εἰς τὸν ὕψιστον βαθμόν. Πορευόμενος μίᾳ τῶν ἡμερῶν ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ στρατοῦ τοῦ κατελήθη ὑπὸ σφοδρότατης δίψης ἐνεκα τῆς ὁποίας ἠναγκάσθη νὰ τρέξῃ ἐνθεν κακεῖθεν πρὸς εὐρεσιν ὕδατος, διότι ὁ τόπος ἐκεῖνος ἐστερεῖτο. Τέλος μετὰ πολλὰς ἐρεῦνας ὁ Χουμαγιόμ ἐφθασεν εἰς κήπον πλήρη ροιῶν, καὶ καλέσας τὸν κηπουρὸν, τὸν ἠρώτησεν ἂν ἔχη ὕδωρ. « Ὁχι, ἀπήνησεν ἐκεῖνος, ἀλλ' ἔχω ἀφθονα ρόδια καὶ δι' αὐτῶν ἀναπληρῶ τὴν ἔλλειψιν τοῦ ὕδατος. Εἰσελθε πρὸς κἀλῶ εἰς τὴν καλύβην καὶ ἐγὼ θέλω σοὶ ἐτοιμάσει ποτὸν λαμπρὸν διὰ νὰ δροσίσῃ τὴν δίψαν σου. »

Εἰσελθόντος τοῦ βασιλέως ὁ κηπουρὸς ἔλαβεν ἓν ρόδιον, τὸ ἐθλίψε καὶ θέσας τὸν ζαχαρώδη καὶ ψυχρὸν ζωμόν του εἰς ποτήριον προσέφερεν αὐτὸ εἰς τὸν ξένον τοῦ ὁ βασιλεὺς εὐρὼν τὸ ποτὸν θαυμάσιον « Φίλε μου, τῷ εἶπε, πληρώνεις φόρον διὰ τὰ ρόδια σου; — Ὁχι, ἀπεκρίθη ἐκεῖνος, ἀλλ' ἐδῶ πλησίον ὑπάρχουσιν ἕτεροι κτηματῆται ἧττον εὐτυχεῖς οἱ ὅποιοι πληρώνουσιν. » Ὁ Χουμαγιόμ ἠρώτησε τότε ποῖαν πρόσδοον φέρει ὁ ὠραίος ἐκεῖνος κήπος, εἰπόντος δὲ τοῦ κηπουροῦ ὅτι κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος εἰσέπραξε τριακόσια σαλοῦγγ (χρυσὰ νομίσματα) καὶ ὅτι τῷ ἔμμενον καὶ ἰκανὰ ρόδια διὰ νὰ φάγῃ « Καλὰ,

ἐσκέφθη καθ' ἑαυτὸν ὁ βασιλεὺς, αὐτὸς ὁ κήπος εἶναι πρώτης τάξεως, ὥστε δύναμαι νὰ τῷ ἐπιβάλλω φόρον καὶ νὰ ὠφεληθῶ ἀρκετὰ καὶ ἐγώ. » Ταῦτα διανοηθεὶς ἐζήτησε παρὰ τοῦ κηπουροῦ καὶ ἕτερον ποτήριον ζωμοῦ. Ἐκεῖνος δὲ λαβὼν ῥόδιον ἐπίεσεν αὐτὸ, ἀλλ' ὦ τοῦ θαύματος! δὲν ἐξέθαλε ζωμόν, καὶ μόλις διὰ δέκα ῥοδιῶν ἠδυνήθη νὰ πληρώσῃ τὸ ποτήριον, ὅπερ δι' ἑνὸς τὴν πρώτην φοράν ἐγέμισε.

« Παράδοξον πρᾶγμα, εἶπεν ὁ βασιλεὺς, πρὸ ὀλίγου τὰ ρόδια εἶχον τόσον ζωμόν, καὶ τώρα βλέπω ὅτι διὰ μιᾶς ἐξηράνθησαν. » Ὁ κηπουρὸς σείσας τὴν κεφαλὴν ἀπεκρίθη.

« Ἐνωῶ τί συμβαίνει; ὁ πολυχρονωμένος μας βασιλεὺς ἀπεφάσισε φαίνεται νὰ ἐπιβάλλῃ φόρον εἰς τὰ ρόδια μου καὶ δι' αὐτὰ ἐξηράνθησαν καὶ δὲν παράγουσι πλέον ὅτι πρότερον παρήγον. » ὁ βασιλεὺς ἀπορήσας διὰ τοῦτο ἀνεκάλεσε καθ' ἑαυτὸν τὴν περὶ ἐπιβολῆς φόρου ἀπόφασίν του, καὶ ἐζήτησεν, ὅπως ἴδῃ τὸ ἀποθησόμενον, τρίτον ποτήριον ζωμοῦ. Ὁ κηπουρὸς ὑπήκουσε καὶ δι' ἑνὸς καὶ μόνο ῥοδίου ἐπλήρωσε πάλιν τὸ ποτήριον λέγων— Ἴδού, ὁ πολυχρονωμένος βασιλεὺς μετέβαλε τὴν ἀπόφασίν του νὰ ἐπιβάλλῃ φόρον εἰς τὰ δυστυχῆ δένδρα μου. Ἦκουσα πάντοτε τοὺς γέροντας, οἱ ὅποιοι τὸ παρέλαβον παρὰ τῶν γεννητοτέρων των, νὰ λέγωσιν ὅτι ἅμα ὁ βασιλεὺς ἐπιβάλλῃ φόρον ἐπὶ τῶν καρποφόρων δένδρων, ἔσον καὶ ἂν ἦναι πρὶν καρποφόρα καὶ καλὰ, φθειρονται καὶ ξηραίνονται, οἱ καρποὶ των χάνουσι τὴν γλυκύτητα καὶ εὐωδίαν των, τὰ δένδρα μαραινόνται πρὸ τοῦ καιροῦ των καὶ οἱ κήποι μεταβάλλονται εἰς ἐρημίαν ὁ ἀπαιτῶν πολλὰ λαμβάνει ὀλίγα καὶ ὁ ζητῶν ὀλίγα λαμβάνει πολλά. »

Ὁ Χουμαγιόμ ἐνόησεν ὅτι ὁ γέρον κηπουρὸς εἶχε δίκαιον. Ἐν τῷ μεταξὺ οἱ αὐλικοὶ ἀπολέσαντες τὸν βασιλέα ἐτραζαν εἰς ἀναζήτησίν του καὶ τὸν εὐρον καθήμενον εἰς τὴν καλύβην τοῦ κηπουροῦ. Οὗτος δὲ ἐνοήσας τότε ὅτι ὁ μεθ' οὐ ὠμίλει ἦτο ὁ βασιλεὺς ὠχρίσας, ροδούμενος μὴ αὐστηρῶς τιμωρηθῆ διὰ τὰς οἰκονομικὰς του θεωρίας, ἀλλ' ὁ βασιλεὺς ἐθαῖρξεν αὐτὸν, τῷ ἔδωκε μέγιστα δῶρα, τὸν ἀπέλαξε παντὸς φόρου καὶ τὸν διώρισε διοικητὴν τῆς ἐπαρχίας, ἐν ᾗ εἶχε τὸν κήπον του.

Ἐπανελθὼν εἰς τὴν πρωτεύουσάν του ὁ Χουμαγιόμ ἐξέδωκε τὸ ἐπόμενον διάταγμα· « Ὅλα τὰ εἶδη ὅσα μέχρι τοῦδε δὲν ὑπέγοντο εἰς φορολογίαν, θέλουσι καὶ εἰς τὸ ἐξῆς μένει ἀφορολόγητα, ὅλοι δὲ οἱ ὑπάρχοντες φόροι θέλουσιν ἀναλόγως ἐλαττωθῆ. Τοιαύτη εἶναι ἡ ἀπόφασίς μου τὴν ὁποίαν οἱ ὑπουργοὶ καὶ ὑπηρεταὶ μου ὀφείλουσι νὰ ἐκτελέσωσιν. »

Ἐκτοτε αἱ πρόσδοοι τοῦ κράτους ἠξήσαν καὶ ὁ λαὸς ὑπῆρξεν εὐδαιμόν καὶ εὐχαριστημένος, εὐλογῶν τὸν βασιλέα του.

ΤΟ ΔΙΑΒΟΛΟΧΩΡΙΟΝ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ

Γ' ΠΟ

ΕΥΓΕΝΙΟΥ ΣΥΗ (1)

— Ἀφοῦ δὲν εἶσαι ζηλότυπος, σὲ συγχωρῶ. Πρόσφερε μοι ἀπ' αὐτὸ τὸ ὅποιον ἔχεις ἔμπροσθέν σου. Τί εἶνε Μιρέττα;

— Κρέας ὀνάγρου τηγανισμένον εἰς πάχος σου.

— Ἦθελεν ὅμως καὶ ὀλίγον λεμόνιον διὰ νὰ γεῖναι καλλίτερον, εἶπεν ὁ Ἀνεμοστρόβιλος.

— Βλέπεις τὸν γαστρίμαργον... Καὶ ὁ μελλόνυμφός μου, τὸν ἐλησμόνησα, δός μοι νὰ πῶ, Μιρέττα.

Ὁ Καταδρομεὺς, καίτοι πειρατὴς ὢν, προέλαβε τὴν ὑπηρετρίαν καὶ ἔχυσεν οἶνον τοῦ Ἑρῆς παγωμένον εἰς τὸ ποτήριον τῆς Ἀγγελικῆς.

— Πρέπει νὰ σὲ ἀγαπῶ πολὺ διὰ νὰ πίνω τὸν οἶνον τοῦτον, ἐγὼ ἦτις προτιμῶ τοὺς γαλλικοὺς οἶνους.

Καὶ ἡ Λάμια ἐπεὶ λίαν ἀποφασιστικῶς τρεῖς δακτύλους οἶνου τοῦ Ἑρῆς, ὅστις ἔδωκε νέαν λάμπην εἰς τὰ ρόδια χεῖλη της, εἰς τοὺς κυανοὺς ὀφθαλμούς της καὶ ἔκφρασεν πλείονα εἰς τὰς θελητικὰς παρὰ τῆς.

— Λοιπὸν! ὁ μελλόνυμφός μου, ὁ μελλόνυμφός μου πῶς εἶνε; ὑπέλαβεν. Εἶνε κομψός; εἶνε ἄξιος νὰ ὑπάγῃ νὰ εὐρῃ τοὺς ἄλλους;

Ἡ Μιρέττα, καίτοι μηχανικῶς ὑποταταγμένη, δὲν ἠδυνήθη νὰ μὴ φρικιάσῃ ἀκούουσα τὴν κυρίαν της ὀμιλοῦσαν οὕτω, μ' ὅλον ὅτι ἡ δυστυχὴς ὑπηρετρία ἦτο βεβαίως συνειδημένη εἰς τοὺς ἀποτροπαίους αὐτοὺς ἀστεϊσμοὺς καὶ ἰσως καὶ εἰς πολὺ μεγαλύτερα πράγματα ἀκόμη.

— Τί ἔχεις, Μιρέττα;

— Τίποτε, κυρία.

— Ἄν ἔχῃς τί...

— Ὁχι, κυρία.

— Θὰ λυπηθῆς ἰσως ἂν μὲ ἴδῃς νυμφευομένην πάλιν... Δὲν θὰ ἦμαι διὰ πολὺν καιρὸν, ἡσύχασε. Καὶ στραφεῖσα πρὸς τὸν Ἀνεμοστρόβιλον, εἶπε.

— Καὶ ὁ ἰπότης, ὁ ἰπότης... πῶς εἶπες τὸ ὄνομά του;

(1) Συνέχεια ἀπὸ φυλλαδίου 94.

— Ὁ ἰπότης Κρουστιλλάκ.

— Τὸν εἶδες;

— Ὁχι, ἀλλὰ γνωρίζω τὰ σχέδιά του καὶ ὅτι διὰ παντὸς τρόπου, καὶ ἐναντίον τῶν παρεκλεύσεων τοῦ σεβασμίου πάτερ Γριφῶν ἤθελε νὰ ἔλθῃ ἐδῶ, παρεκάλεσα τὸν Γιουμαλάην Καραϊβὴν νὰ τοῦ στείλῃ μίαν μικρὰν προειδοποίησιν διὰ νὰ τὸν ὑποχρέωσῃ νὰ παραιτηθῇ τοῦ σκοποῦ του.

— Καὶ ἔδωσες αὐτὴν τὴν διαταγὴν χωρὶς νὰ με εἰδοποιήσῃς; Καὶ ἂν ἤθελον ἐγὼ νὰ μὴ ἀποβρίψω αὐτὸν τὸν μνηστῆρα, διότι αὐτὸς ὁ Κρουστιλλάκ θὰ ἦνε βεβαίως Γασκόνας, καὶ με Γασκόνας ἀκόμη δὲν ἐνυμφεύθη!

— Ἦ, εἶνε ὁ περιφημότερος Γασκόνας ἀπὸ ὅσους ποτὲ ἐγέννησεν ἡ Γασκονία, καὶ ἔχει μορφήν τὴν ὁποίαν δὲν φαντάζεσαι, πεποίθησιν μεγίστην καὶ γενναϊότητα ὅχι εὐκαταφρόνητον.

— Καὶ ἡ προειδοποίησις τοῦ Γιουμαλάην; ἠρώτησεν ἡ Ἀγγελικὴ.

— Ἐμείνεν ἀνευ ἀποτελέσματος ὠλίσθησεν εἰς τὴν ψυχὴν αὐτοῦ τοῦ ἰπότητος ὡς σφαῖρα ἐπὶ τῶν λεπίων ἑνὸς κροκοδείλου. Ἀνεχώρησε σήμερον τὸ πρῶτ' πρῶτ' τολμηρῶς διὰ τοῦ δάσους μετὰ τὰς ἐρυθρὰς μεταξίνας περικνημίδας του, τὴν σπάθην του εἰς τὴν πλευρὰν καὶ με μίαν βάρβδον διὰ νὰ διώκῃ τοὺς ὄφεις. Ἴσως τὴν ὥραν ταύτην περιπλανᾶται, διότι ὅλοι δὲν γνωρίζουσι τὴν ὁδὸν τοῦ Διαβολοχωρίου.

Ἰάκωβε, μίᾳ ἰδέᾳ, ἀνέκραξεν ἡ χήρα περιχάρης, ἃς τὸν ἀφήσωμεν νὰ ἔλθῃ ἐδῶ διὰ νὰ διασκεδάσωμεν, διὰ νὰ τὸν βρασανίσωμεν. Ἄ, εἰν' ἐρωτευμένος μετὰ τὴν πλοῦτην μου καὶ ὅχι μ' ἐμέ... ἄ! θέλει νὰ νυμφευθῇ ὁ καλὸς αὐτὸς περιπλανώμενος ἰπότης. Θὰ τὸν ἴδωμεν... Μὴ γελάσῃς διὰ τὸ σχέδιόν μου... Ἀλλὰ τί ἔχεις Ἰάκωβε; Ἐν πρώτοις γνωρίζεις ὅτι δὲν ἀγαπῶ τὰς ἀντιρρήσεις, καὶ θέλω νὰ ἔλθῃ ἐδῶ ὁ Γασκόνας μου, καὶ ἂν δὲν τὸν φάγουν οἱ ὄφεις ἢ οἱ ἀγριογάτοι, τὸν θέλω αὖριον ἐδῶ... Αὖριον θὰ ἐπιβίβασθῃς εἰς τὸ πλοῖόν σου καὶ νὰ εἰπῇς εἰς τὸν Καραϊβὴν ἢ εἰς τὸν Ψυχαρπάχτην νὰ μοῦ τὸν φέρῃ.

Ὁ Ἀνεμοστρόβιλος ἀντὶ νὰ συμμερισθῇ τὴν φαιδρότητα τῆς Λαμίας κατὰ τὴν συνήθειάν του, ἦτο σοβαρὸς, σκυθρωπὸς καὶ ἐφαίνετο σκεπτόμενος βαθέως.

— Ἰάκωβε! Ἰάκωβε!... δὲν με ἀκούεις, ἀνέκραξεν ἡ Ἀγγελικὴ μετ' ἀνυπομονησίας, κτυπῶσα τὸν πόδα. Θέλω τὸν Γασκόνον μου, ἐνωσεῖς; τὸν θέλω.

Ὁ μουλάτρος δὲν ἀπεκρίθη, ἀλλὰ διέγραψε μὲ τὸν λυχνὸν τῆς δεξιᾶς χειρὸς τοῦ κύκλον κάτωθεν τῆς κεφαλῆς του καὶ προσέβλεψε τὴν νέαν γυναῖκα μὲ ἦθος ἐμφαντικόν, ἐκείνη δὲ ἐνόησε τὸ μυστηριώδες αὐτὸ σημεῖον.

Τὸ πρόσωπόν της ἀπεικόνισεν αἰφνης τὴν κατῆφειαν καὶ τὸν φόβον· ἠγέρθη λοιπὸν ἀποτόμως, ἔτρεξε πρὸς τὸν μουλάτρον, ἐγονυπέτησε πρὸ αὐτοῦ καὶ ἀνέκραξε μετὰ φωνῆς συμπαθητικῆς,

— Ἐχεις δίκαιον, Θεέ μου, ἔχεις δίκαιον, εἶμαι ἀνόητος τοιαύτης ἰδέας λαμβάνουσα, τὸ ἐνωῶ.

— Ἐγέρθητι, πραῦνθητι, Ἀγγελικὴ, εἶπεν ὁ μουλάτρος. Δὲν πιστεύω αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος νὰ ᾖ ἐπικίνδυνος· ἀλλ' ὅπως ἂν εἴνε ξένος, ἴσως ἔρχεται ἐκ τῆς Ἀγγλίας ἢ τῆς Γαλλίας καί... .

— Σοῦ λέγω ὅτι ἤμην ἀνόητος... ὅτι ἤστει εὐόμην, καλέ μου Ἰάκωβε... Ἐλησμόνησα ὅτι δὲν ἔπρεπε ποτὲ νὰ λησμονήσω... εἶναι φρικτὸν.

Καὶ οἱ ὠραῖοι ὀφθαλμοὶ τῆς νέας γυναικὸς ἐπλημμύρησαν δακρύων. Ἐνευσε λοιπὸν τὴν κεφαλὴν, ἔλαβεν ἐκ τῆς χειρὸς τὸν μουλάτρον καὶ ἐπίτινας στιγμὰς ἐξηκολούθει κλαίουσα σιωπηλῶς.

Ὁ Ἀνεμοστρόβιλος ἠσπάσθη τρυφερῶς τὴν κεφαλὴν καὶ τὴν κόμην τῆς Ἀγγελικῆς καὶ τῆ εἶπε περιπαθῶς,

— Λυποῦμαι πολὺ διότι σοῦ διήγειρον τὰς σκληρὰς ταύτας ἀναμνήσεις, ὄφειλον νὰ μὴ εἶπω τίποτε καὶ νὰ βεβαιωθῶ ὅτι οὐδεὶς ἐπίκειται κίνδυνος ἐκ τῆς ἐλευσεως τοῦ γελοίου αὐτοῦ ἀνθρώπου... τότε δέ...

— Ἰάκωβε, φίλε μου, ἀγαπητέ μου, ἀνέκραξε θλιβερῶς ἡ Ἀγγελικὴ διακόπτουσα τὸν μουλάτρον, τί λέγεις! ἐξ ἰδιοτροπίας ἀπλῶς, νὰ ἐκθέσω ὅτι ἔχω προσφιλέστερον εἰς τὸν κόσμον;

— Ἄς ἰδωμεν, ἄς ἰδωμεν, ἠσύχασε, εἶπεν ὁ μουλάτρος ἀνεγείρων καὶ καθίζων αὐτὴν πλησίον του, μὴ φοβῆσαι. Ὁ πᾶτερ Γριφὸν ἐπληροφόρηθη περὶ αὐτοῦ τοῦ Γασκόνου, ὅτι εἶναι γελοῖος, ἀλλ' ὅμως πρὸς περισσότεραν ἀσφάλειαν... Θὰ ὑπάγω αὐριον νὰ τοῦ οὐκίωσω εἰς Μικρούβαν καὶ εἶπαιτα θὰ εἶπω εἰς τὸν Ψυχραπάτην, ὁ ὁποῖος θὰ κυνηγᾷ βεβαίως πρὸς αὐτὸ τὸ μέρος, νὰ προσπαθῆσθαι νὰ ἀνεύρη τὸν πτωχὸν αὐτὸν διάβολον, ὁ ὁποῖος θ' ἀπεπλανήθη βεβαίως. Ἄν ᾖνε κινδυνώδης, εἶπεν ὁ μουλάτρος κάμων ἐν σημεῖον εἰς τὴν Ἀγγελικὴν, διότι αἱ ὑπηρετρίαι ἦσαν πάντες ἐκεῖ, περιμένονσαι τὸ τέλος τοῦ δείπνου, ὁ κυνηγὸς τῶν ἀγρίων βῶν θὰ μᾶς ἀπκλάξῃ αὐτοῦ

καὶ θὰ ἰατρεύσῃ καὶ ἐκείνον ἀπὸ τὴν μανίαν τὴν ὁποῖαν ἔχει νὰ σὲ γνωρίσῃ· ἄλλως, ἐπειδὴ δὲν ἔχεις διασκέδασιν ἐδῶ θὰ σοῦ τὸν φέρῃ.

— Ὦχι! ὄχι δὲν θέλω, εἶπεν ἡ Ἀγγελικὴ... Ὀλαι αἱ ἰδέαι αἱ ὁποῖαι μοῦ ἔρχονται τώρα εἰς τὸν νοῦν, εἶνε θανατηφόροις πένθιμοι· αἱ ἀνησυχίαι μου ἀναγεννῶνται.

Ἡ Ἀγγελικὴ βλέπουσα ὅτι ὁ μουλάτρος δὲν ἔτρωγε πλέον ἠγέρθη· ὁ καταδρομεὺς τὴν ἐμίμηθη καὶ τῆ εἶπεν,

— Ἡσύχασε, Ἀγγελικὴ μου, δὲν ἔχεις τίποτε νὰ φοβῆσαι... Ἐλθὲ εἰς τὸν κῆπον, ἡ νύξ εἶνε ὠραία, ἡ σελήνη λαμπρά... Εἶπε εἰς τὴν Μιρέτταν νὰ φέρῃ τὴν κιθάραν μου. Διὰ νὰ σὲ κάμω νὰ λησμονήσῃς τὰς ἀνιαρὰς ταύτας ἰδέας, θὰ τραγωδήσω τὰς Σκωτικὰς ἐκείνας ὠδὰς τὰς ὁποῖας ἀγαπᾷς τόσον.

Ταῦτα λέγων, περιέβαλε μὲ τὸν ἑνα τῶν βραχιόνων του τὸ σῶμα τῆς Ἀγγελικῆς καὶ κρατῶν αὐτὴν οὕτως ἐνηγκαλισμένην κατέβη τὰς βαθμίδας αἵτινες ἔφερον πρὸς τὸν κῆπον.

Καθ' ἣν στιγμὴν ἐξήρχοντο τοῦ δωματίου, ἡ Λάμια εἶπε πρὸς τὴν ὑπηρετρίαν της.

— Μιρέττα, φέρε τὴν κιθάραν εἰς τὸν κῆπον καὶ ἀναψὲ τὴν λυχνίαν τοῦ κοιτῶνός μου· ἀποσύρητι διότι δὲν σὲ χρειάζομαι πλέον... Μὴ λησμονήσῃς νὰ εἶπῃς εἰς τὴν Κόραν καὶ τὰς δύο ὑπηρετρίαις ὅτι αὐριον εἶνε ἡ ἡμέρα τῆς ὑπηρεσίας των... Καὶ ἐξῆλθε ζηριζομένη ἐπὶ τοῦ βραχίονος τοῦ μουλάτρον.

Ἡ τελευταία αὕτη σύστασις τῆς Ἀγγελικῆς προήρχετο ἐκ τοῦ ὅτι ἐσυνείθιζεν ἀπὸ τῆς τελευταίας χρῆσεως της νὰ ἀλλάσῃ καθ' ἐκάστην τριημερίαν τὴν ὑπηρεσίαν τῶν γυναικῶν της.

Ἡ Μιρέττα ἔφερον εἰς τὸν κῆπον πολυτελῆ κιθάραν ἐξ ἐβένου χρυσοῦ καὶ ἐλεφαντίνῳ ἐξειργασμένην μετὰ τινὰς δὲ στιγμὰς ἠκούσθη ὁ καταδρομεὺς ψάλλον μετὰ χάριτος ἀμμιήτου τὰς Σκωτικὰς ὠδὰς, αἱ οἱ βασιλικοὶ ἐψάλλον κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς δικτατορίας τοῦ Κρόμβελ.

Ἡ φωνὴ τοῦ μουλάτρον ἦτο ταῦτοχρόνως γλυκεῖα, ἠχέσσα καὶ μελαγχολικὴ. Ἡ Μιρέττα καὶ αἱ δύο δούλαι τὸν ἠκούσαν ἐπὶ τινὰς στιγμὰς μετὰ κατανώσεως.

Εἰς τὰς τελευταίας στροφὰς τῆς φωνῆς τοῦ καταδρομεῖος, οὗτος συνεικινήθη καὶ δάκρυά τινὰ ἐξέβρυσαν ἀπὸ τοὺς ὀφθαλμούς του... ἔπειτα τὰ ἄσματα ἔπικσαν.

Ἡ Μιρέττα εἰσῆλθεν εἰς τὸ δωμάτιον τῆς Λά-

μιας διὰ ν' ἀνάψῃ τὴν λυχνίαν, ἥτις ἔβριψεν ἐπὶ ὄλων τῶν ἀντικειμένων φῶς γλυκὺ καὶ σκιῶδες.

Τὸ δωμάτιον τοῦτο ἦτο λαμπρῶς κεκοσμημένον ἐξ ὑφάσματος ἰνδικοῦ λευκοτάτου, ἐξυφασμένου δι' ἀνθέων, ὑφασμα δὲ ἀραχνώδους λεπτότητος ἐκάλυπτε μεγάλην κλίνην ἐκ ξύλου ἐπιχρῶσου.

Ἀφοῦ ἐξετέλεσε τὰς διαταγὰς τῆς κυρίας της, ἡ Μιρέττα ἀπεσύρηθη σιγαλὰ καὶ εἶπεν εἰς τὰς δύο ἄλλας ὑπηρετρίαις μετὰ πονηροῦ μειδιάματος,

— Ἡ Μιρέττα ἀνάπτει τὴν λυχνίαν διὰ τὸν πλοίαρχον... ἡ Κόρα διὰ τὸν κυνηγόν... καὶ ἡ Νουὸν διὰ τὸν Καραῖθην...

Αἱ δύο γραιὶ ὑπηρετρίαι ἔσεισαν τὴν κεφαλὴν μὲ ὕφος σαρκαστικὸν καὶ ἐπομένως ἐξῆλθον καὶ αἱ τρεῖς ἀφοῦ ἐπιμελῶς ἐκλείσαν τὰς θύρας, αἵτινες ἔφερον ἐκ τῶν ἐξωτερικῶν κτιρίων εἰς τὴν ἰδιαιτέραν τῆς Λάμιας κατοικίαν.

Θ'.

Ἡ νύξ.

Ἀφήσαμεν τὸν ἰππότην Κρουστιλλὰν καθ' ἣν στιγμὴν εἰσῆρχετο εἰς τὸ δάσος ἐν τῷ μέσῳ τῶν κραυγῶν ὄλων τῶν ἐν αὐτῷ οἰκούντων ζώων.

Ἐκπλαγίς ἐκ τῆς ἐξᾴλου ταύτης μελωδίας προσώραν ὁ Γασκόνος ἐξηκολούθησε κατόπιν τολμηρῶς τὸν δρόμον του, κατευθυνόμενος πάντοτε πρὸς βορρᾶν, τοῦλάχιστον καθόσον ἠδύνατο νὰ ὀδηγηθῆ ἐκ τῶν ὀλίγων ἀστρονομικῶν γνώσεών του.

Καθὼς ὁ πᾶτερ Γριφὸν τὸν εἰδοποίησεν, οὐδεμία ὠρισμένη ὁδὸς ἠύρισκετο διὰ μέσου τοῦ δάσους· θάμνοι ποικίλοι, φυτὰ πυκνὰ, κλάδοι πεπρωκότες καὶ στελέχη δένδρων, βᾶτοι καὶ ἄλλα τοιαῦτα διεκώλυον τὸ ἔδαφος. Τὰ δένδρα ἦσαν τοσοῦτον πυκνὰ, ὥστε ὁ ἀήρ, τὸ φῶς καὶ ὁ ἥλιος δυσκόλως εἰσέδουον εἰς τὸν ἐκ φύλλων ἐκείνον θόλον, ἐνθα ἐβασίλευε θερμὴ ὑγρασία, σχεδὸν πνιγρὰ, προσερχομένη ἀπὸ τὴν φυτικὴν ἰκμάδα ἥτις ἀνεδίδετο ἀπὸ τῆς γῆς εἰς μεγάλην ποσότητα. Αἱ δυναταὶ ὀσμαι τῶν τροπικῶν ἀνθέων ἐπηύξον τὴν πνιγρὰν ταύτην ἀτμοσφαιραν, ὥστε ὁ ἰππότης ἠσθάνετο εἶδος μέθης, κρητάριας. Ἐβάδιζε μὲ βῆμα νωθρὸν, εἶχε τὴν κεφαλὴν βαρεῖαν, τὰ ἐξωτερικὰ ἀντικείμενα τῷ ἦσαν σχεδὸν ἀδιάφορα, δὲν ἐθαύμαζε πλέον τὰ ἐκ φύλλων στηλώματα, ἄτινα ἐξετείνοντο πανταχοῦ τοῦ δάσους. Ἐβριπιπε βλέμμα ἀδιάφορον ἐπὶ τῶν στιλβόντων πε-

ρῶν τῶν ψιτακῶν, τῶν κολυβρίων καὶ τῶν ἄλλων πολυποικίλων πτηνῶν, τὰ ὅποια ἐξέπεμπον μυρίας περιχαρεῖς κραυγὰς, ἤρπαζον διὰ τῶν βραμῶν των τὰ χρυσοπτέρυγα ἔντομα ἢ συνέτριβον μετὰξὺ αὐτῶν τοὺς ἀρωματικούς κόκκους τῶν ἰνδικῶν δένδρων.

Αἱ κινήσεις τῶν πιθήκων, οἵτινες ἐκάθηντο ἐπὶ τῶν κλάδων τῶν χλωρανθέμων ἢ ἐπὶ τῶν ἀπὸ δένδρου εἰς δένδρον μόλις τοῦ ἀπέσπων ἐν μειδιάματι. Ὀλως ἀφρημένος, δὲν εἶχε κατὰ νοῦν, εἰμὴ πῶς νὰ φθάσῃ εἰς τὸ τέρμα τοῦ κινδυνώδους ταξιδίου του· μόνον ἀντικείμενον ὕπερ τὸν ἀπησχόλει ἦτον ἡ Λάμια καὶ οἱ θησαυροὶ της.

Μετὰ τινῶν ὠρῶν πορείαν ἤρξατο παρατηρῶν ὅτι αἱ μετὰξινι κνημίδες ἦσαν ὄλως ἀκατάλληλος ὑπόδησις διὰ νὰ διέλθῃ τις ἐν δάσος, καθόσον κλάδος τις χαμαὶ κεκείμενος στελέχους εἶχεν ἀνοίξει μεγάλην ὀπήν εἰς αὐτάς· ἀλλὰ καὶ τὰ σανδάλια του δὲν ἦσαν κατάλληλα, διότι πολυλάκις περιπλεκόμενα εἰς τοὺς θάμνους, τὸν ἐμπόδιζον νὰ προβῇ ταχέως.

Εἶτε ἐκ τύχης, εἶτε ἕνεκα τῶν συνεχῶν κτύπων τῆς βάρδου του, δι' ἧς ὁ ἰππότης ἐκτύπα ἀδιακόπως τὰ δενδρύλλια, ἔσχε τὴν εὐτυχίαν νὰ μὴ ἀπαντήσῃ κἀνενα ὄφιν ὑπὸ τὰ βῆματά του.

Περὶ τὴν μεσημβρίαν, κεκμηκὸς ἐκ τοῦ κόπου, ἐστάθη διὰ νὰ συλλέξῃ ὀλίγους καρπούς βανανέας, καὶ ἀνέβη ἐπὶ δένδρου ὀλίγον ὑψηλοῦ διὰ νὰ προγευματίσῃ ἐκεῖ ἐν ἀνέσει· εὗρε δὲ πρὸς μεγίστην του εὐχαρίστησιν ὅτι τὰ φύλλα τοῦ δένδρου τοῦτου συνεσταλμένα κυλινδροειδῶς περιείχον ὕδωρ διαυγὲς ψυχρὸν καὶ γλυκὺ τὴν γεῦσιν. Ὁ ἰππότης ἔπιεν ἐκ τοῦ ὕδατος ἐκείνου, ἔθηκεν εἰς τὸ θηλάκιόν του τοὺς περισσεύσαντας καρπούς καὶ ἐξηκολούθησε τὴν πορείαν του.

Κατὰ τὴν καταμέτρησίν του, ἔπρεπε νὰ διήλθε τέσσαρας λεύγας καὶ τότε δὲν θὰ εὕρισκετο μακρὰν τοῦ Διαβολοχωρίου· ἀλλὰ δυστυχῶς ἡ ἐκτίμησις τοῦ ἰππότητος δὲν ἦτο πολὺ ἀκριβής, τοῦλάχιστον ὡς πρὸς τὴν διεύθυνσιν τὴν ὁποῖαν εἶχε λάβει, διότι ὡς πρὸς τὸν δρόμον, ὅν διήνυσεν, ἐμέτρα καλῶς. Εὕρισκετο λοιπὸν πρὸς μεσημβρίαν ὀλίγον μακρύτερον τοῦ Διαβολοχωρίου, ἀπὸ τὸ ὅποιον εἶχεν ἀπομακρυνθῆ περιπλανηθεὶς εἰς τὸ δάσος.

Διὰ νὰ μὴ χάσῃ τὸν ἥλιον ἀπὸ τοὺς ὀφθαλμούς του, ὅστις μόλις διεκρίνετο διὰ μέσου τῆς πυκνότητος τῶν φύλλων, ἦτον ἠναγκασμένος νὰ ἔχῃ πάντοτε σχεδὸν τοὺς ὀφθαλμούς διηνεκῶς

έστραμμένους πρὸς τὸν οὐρανόν. Ἀφ' ἑτέρου ἡ ἑδὸς ἦτο δυσδιάβατος καὶ ἔπρεπε νὰ φυλάττανται καὶ ἀπὸ τοὺς ὄφεις· ὥστε διαμερισμένη μετὰ τὸ οὐρανὸν καὶ γῆς ἡ προσοχὴ τοῦ ἵππότου, εἴχεν ὀλίγον λαυθασιθῆ.

Ἐν τούτοις, ἐπειδὴ τῷ ἦτον ἀδύνατον νὰ πιστεύσῃ ὅτι ἐν τούτοις δευτερόλεπτον ἔσφαλεν εἰς τοὺς ὑπολογισμούς του, ἀνέλαθε θάρσος, βεβήσιος σχεδὸν ὅτι ἔφθασεν εἰς τὸ τέρμα τῆς πορείας του.

Περὶ τὴν τρίτην ὥραν τῆς ἑσπέρας ἤρξατο ὑποπτεύων ὅτι ὄσω αὐτὸς ἐπλησίαζε, τὸ διαβολοχώριον ἐμακρύνετο. Ὁ Κρουστιλλάκ ἦτο κερμηκῶς, ἀλλ' ὁ φόβος τοῦ νὰ κοιμηθῆ τὴν νύκτα εἰς τὸ δάσος τῷ ἔδιδε δυνάμεις. Βαδίζων πάντοτε ἔφθασε τέλος εἰς εἰδὸς τι σχίσματος ἀκούοντως ἐσκαμμένου μετὰ δύο βράχων. Ὁ ἵππότης ἀνέπνευσε.

— Δόξα τῷ θεῷ, ἀνέκραζεν, ἰδοὺ τέλος ἔφθασα εἰς τὸ Διαβολοχώριον. Μοῦ φαίνεται ὅτι τὸ γνωρίζω, ἂν καὶ οὐδέποτε ἦλθον· ἄλλως τε δὲν ἦτο δυνατόν νὰ περιπλανηθῶ, διότι εἶχον τὸν ἔρωτα ὡς πυξίδα, καὶ δι' αὐτοῦ δύναται τις μέχοι τῶν ἀντιπόδων νὰ ὑπάγῃ ἀσφαλῶς. Αὐτὸ εἶνε ἀπλούστατον, ἡ καρδιά μου στρέφεται πρὸς τὸ χρυσίον καὶ τὴν καλλονὴν, ὅπως ὁ μαγνήτης πρὸς τὸν πόλον, διότι ἂν ἡ Λάμια ἦνε πλουσία πρέπει νὰ ἦνε καὶ ὠραία... Ἐπειτα μία γυνή, ἠὲτις ἀπαλλάσσεται τόσον εὐκόλως τριῶν συζύγων, πρέπει ν' ἀγαπᾷ τὰς ἀλλαγὰς, ὥστε θὰ ἦμαι νέον φρούτο δι' αὐτήν... Καὶ τί φρούτον! Οἱ τρεῖς ἀποθανόντες ἔπαθον ὅτι ἦσαν ἄξιοι, ἀφοῦ μοῦ ἔκαμαν τόπον... Ὅ,τι μ' ἐθαβρύνει διὰ τὴν φυσικὴν ἐποψίν τῆς Λάμιας, εἶνε ὅτι μόνον μία ὠραία γυνὴ δύναται νὰ παραδεχθῆ τὰς ἀνωμαλίας, τοὺς τρόπους τούτους, αἱ ὁποῖοι εἶνε ὀλίγον ἵπποτικοί... νὰ λῆθῃ δηλαδὴ οὕτω τοὺς συζυγικούς δεσμούς... Ἐν τούτοις θὰ τὴν ἴδω, θὰ τῆς ἀρέσω, θὰ τὴν θέλῃ· δυστυχῆς γυνὴ ἀγνοεῖ ὅτι ὁ κύριός της εἶνε πρὸ τῶν θυρῶν της ὄχι, ὄχι!... στοιχηματίζω ὅτι ἡ μικρὰ καρδιά της πάλαι δυνάτῃ τὴν στιγμὴν ταύτην. Μὲ προσκαλεῖ... μὲ μαντεύει... ἢ προσδοκίᾳ της δὲν ἔ' ἀποβῆ ματαία... θὰ μείνῃ καταγοητευμένη... ἢ εὐτυχία ὑπάρχει πρὸς αὐτὴν ἐπὶ πτωρῶν ἔρωτος...

Ταῦτα εἰπὼν ὁ ἵππότης ἔβριψεν ἐν βλέμμα ἐπὶ τῆς στολῆς του, καὶ δὲν ἐδυνήθη νὰ κρύψῃ ὅτι δὲν ἦτον τόσον λαμπρὰ. Αἱ κνημίδες του, τὸ πρῶτον πορφυρόχρους, καὶ ἔπειτα χρώματος βό-

δου ἀνοικτοῦ κατάντησασαι, εἶχον ποικιλθῆ ὑπὸ τῆς χλόης καὶ σχισθῆ ὑπὸ τῶν θάμνων· τὸ ἱμάτιόν του δὲν διετέλει εἰς καλλιτέραν κατάστασιν· ἀλλ' ὁ Γασκόνος ἔκαμε τὴν σκέψιν ταύτην, ἠὲτις ἂν δὲν ἦτο μετριόφρων, ἦτον ὅμως παραγορητικῆ.

— Μπα! μήπως ὅταν ἡ Ἀφροδίτη ἀνέδυσεν ἀπὸ τὸ κύμα εἶχεν ἐνδύματα ὠραία; ἢ μήπως ἡ Ἀλήθεια ὅταν ἐξῆλθε τοῦ φρέατος δὲν ἦτο καὶ αὐτὴ γυμνή; ἀφοῦ λοιπὸν ἡ ὠραϊότης καὶ ἡ ἀλήθεια διακλάμπουν πάντοτε ἂν καὶ γυμναί... διατί καὶ ὁ ἔρωτος...

Ἄλλως τε ἡ Λάμια δὲν ἀποβλέπει εἰς ἱμάτια... θὰ μέ...

Ἐνθαβρύνεις καθ' ὀλοκληρίαν ὁ ἵππότης ἔσπευσε τὸ βῆμα, εἰσῆλθεν εἰς τὴν σχισμὰδαν καὶ εὐρέθη εἰς μέρος τοῦ δάσους πολὺ σκοτεινότερον, καὶ πολὺ μᾶλλον πεπυκνωμένον ἐκεῖνου τὸ ὁποῖον εἶχεν ἀφήσει. Ἄν ἦτον ἕτερος εἰς τὴν θέσιν του ἦθελε φοβηθῆ, ἀλλ' ὁ Κρουστιλλάκ ἀνέκραζε τούναντίον.

— Μωρὲ τεχνίτρια ποῦ εἶνε! νὰ κρύψῃ τὸν οἶκον της εἰς τὸ πυκνότερον τοῦ δάσους;... Γυναίκα μὲ μυαλὸν εἶνε! Ὅσω προβαίνω, τόσω πλησιάζω εἰς τὴν οἰκίαν... νομίζω ὅτι ἔφθισα... Λάμια, χρυσή μου Λάμια, τέλος πάντων σὲ κρατῶ!...

Ὁ ἵππότης διετήρησε τὴν πολύτιμον ταύτην πλάνην ἐφόσω διέκρινε τὸ φῶς, τὸ ὁποῖον ὑπῆρξε βραχὺ· ἀλλὰ μετ' ὀλίγον εἶδε μετ' ἐκπλήξεως τὰς σπανίας λάμπεις αἰτίνες διὰ τῆς κορυφῆς τῶν δένδρων εἰσεδύον, βαθμηδὸν σβεννουμένους καὶ διδούσας τοιοῦτοτρόπως μεγάλην φαντασιογραφίαν εἰς τὰ ἀντικείμενα τοῦ δάσους. Ἐπί τινος στιγμῆς ἔμεινεν εἰς σκοτίαν, τοῦ δάσους τῆδε κάκεισε μόνον φωτιζομένου ἀπὸ τοὺς ἀνταυγασμούς τοῦ ἡλίου, ὅστις ἦτον ἐρυθρὸς ὡς κλίθωνος, διότι ἐκοιμᾶτο εἰς τὸν ἄρμενον, καθὼς λέγουσιν ἐν Ἀντίλλαις.

Πρὸς στιγμὴν ἡ πρασινοχρὸς ἐκείνη φύσις κατέστη σκιώδης καὶ ὁ ἵππότης ἐνόμισεν ὅτι βλέπει τὰ πρὸ αὐτοῦ ἀντικείμενα δι' ἐρυθρὰς ὑέλου, καθότι καὶ ὁ οὐρανὸς ἐφαίνετο ὡς λάβα ἐκχυνομένην.

— Τῷ ὄντι! ἐκράυγασεν ὁ ἵππότης, καλὰ τὸ ἐκατάλαβα ὅτι εἶμαι πλησίον τοῦ καταχθονίου αὐτοῦ χωρίου, ὁ ἀνταυγασμὸς αὐτὸς μοὶ τὸ δείχνει. Φαίνεται ὅτι ὁ Ἐωσφόρος ἐπισκέπτεται τὴν Λάμιαν, ἢ ὁποῖα διὰ τὸν τιμῆσιν, διέταξε ν' ἀνάψωσιν ὅλα τὰ φρουρέλα τοῦ μαγειρείου τῆς-

ὀλίγον κατ' ὀλίγον ὁ οὐρανὸς ἐσκίωθη ὀλοσχερῶς, καὶ τὰ διάφορα ἀντικείμενα κατέστησαν ὠχρὰ, πρασινοχρῶσα, ἐπὶ τέλους μαῦρα.

Ἄμα τὸ σκότος κατέλαβε τὸ δάσος, κραυγαὶ ἀπαίσιου νυκτικοράκων, ὑπολαϊδῶν καὶ ἑτέρων νυκτοδιαίτων πτηνῶν ἐπανεγύρισαν τὴν ἔλευσιν τῆς νυκτός. Ἡ αὔρα τῆς θαλάσσης ἦτις ὑψοῦται πάντοτε μετὰ τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου, διήλθεν ὡς γιγάντιος πνοὴ τὴν κορυφὴν τῶν ὄρεων· ὅλα τὰ φύλλα ἐφρικίασαν.

Οἱ μυρία αὐτοὶ ὑπόκωφοι, μακρονοὶ καὶ ἀκατονόμαστοι ἦχοι, τοὺς ὁποίους δὲν ἀκούει τις εἰμὴ τὴν νύκτα, ἤρξαντο πανταχόθεν διαδιδόμενοι.

— Αὐτὸ εἶνε νὰ χάσῃ κἀνεὶς τὸ μυαλὸ του! φαντάσου, μωρὲ ἀδελφε, νὰ ἦται ἕκατὸν μόλις βήματα μακρὰν τοῦ Διαβολοχωρίου, καὶ ν' ἀναγκασθῆς νὰ κοιμηθῆς εἰς τὸ ὑπαιθρον!

Ὁ Κρουστιλλάκ, φοβούμενος τοὺς ὄφεις, διευθύνθη πρὸς ἐν ὑψηλὸν δένδρον, τὸ ὁποῖον εἶχε παρατηρήσει· διὰ τῶν παρασίτων δὲ φυτῶν, ἐδυνήθη νὰ φθάσῃ εἰς εἰδὸς τι ἀνακλίντρου σχηματιζομένου ἀπὸ δύο κλώνους. Ἐκεῖ ἐκάθησεν ἀρκετὰ ἀναπαυτικὰ, ἔφερε τὸ ξίφος του μετὰ τῶν γονάτων του καὶ ἤρξατο νὰ τρώγῃ τὰς βιανανέας, αἷ εἶχεν εὐτυχῶς φυλάξει εἰς τὰ θυλάκιά του.

Οὐδένα ἠσθάνετο φόβον ἐν τῇ τοσοῦτον κρισίμῳ ταύτῃ θέσει, ὅπως ἦθελον ἄλλοι αἰσθανθῆ ἄλλως τε εἰς τοιαύτας στιγμῆς ὁ ἵππότης εἶχε προχείρους παντὸς εἶδος παρηγορίας καὶ ἔλεγεν,

— Ὡς τόσον δά! ἡ τύχη ἐλύσσαζε κατ' ἐμοῦ... ἀλλὰ μὴ τὴν μέλλη... καλὰ ἐπέτυχεν!... ἀντί ν' ἀπευθυνθῆ εἰς κἀνέναν δειλὸν, κἀνέναν παληάνθρωπον, τί ἔκαμεν; ἦλθεν εἰς τὸν ἵππότην Κρουστιλλάκ καὶ λέγει. Ἰδοὺ ὁ ἀνθρωπὸς μου, ὅστις εἶνε ἄξιος νὰ παλαίσῃ μαζὴ μου.

Ἐπὶ τοῦ προκειμένου ὁ ἵππότης εἶδεν ἄλλον τυχαῖον συνδυασμὸν, ὄχι ὀλιγώτερον κολακευτικὸν δι' αὐτόν.

— Τώρα ἡ εὐτυχία μου εἶνε βεβαία, καὶ οἱ θεοσσυροὶ τῆς Λάμιας ἀνήκουν εἰς ἐμέ. Ἀλλὰ θέλει καὶ τελευταίαν φορὰν ἡ διαβολοτύχη νὰ μὲ δοκιμάσῃ... ὁ ἔρωτευμένος ὅμως ἄνθρωπος δὲν πρέπει ποτὲ νὰ παραπονῆται, διότι ἄλλως δὲν θὰ ἦτον ἄξιος τῆς εὐτυχίας.

Ἐν μέσῳ τῶν σκέψεων τούτων ὁ ἵππότης κατεπόλεμε τὸν ὕπνον, διότι ἐφοβεῖτο μὴ κυριεύμενος ὑπ' αὐτοῦ ἐπιπτεν ἐκ τοῦ δένδρου. Ἰπέμεινε λοιπὸν, πεποηθὸς ὅτι ἡ Λάμια ἤθελε τῷ χρωστέῃ χάριν δι' ὅσα ἔπασχεν, εὐαίσθητος ὄ-

σα εἰς τὴν ἀφροσύνην του. Ἐν μόνον ἐλυπεῖτο ὁ ἵππότης, ὅτι δὲν εὗρεν ἕως τότε σπουδαῖον ἐχθρὸν νὰ καταπολεμήσῃ, ἀλλ' ἠγωνίσθη μόνον κατὰ θάμνων, ἀκανθῶν καὶ κορμῶν δένδρων. Τὴν στιγμὴν ἐκείνην θόρυβος ἐξαλλος προσέιλκυσε τὴν προσοχὴν τοῦ τυχοδιώκτου. Ἐτέντωσε λοιπὸν τὸ οὖς καὶ εἶπε,

— Τί διάβολοι εἶνε αὐτοί; ὡσὰν νὰ φωνάζουν γάται... φαίνεται ὡς ἐκ τούτου ὅτι δὲν εἶμαι μακρὰν τῆς οἰκίας τῆς κυρίας των...

Ὁ Κρουστιλλάκ ἠπατάτο, διότι αἱ περὶ ὧν ὁ λόγος γαλαὶ δὲν ἦσαν οἰκίδειοι, ἀλλ' ἄγρια καὶ ἐξηκολούθουν φρικωδῶς οὐρλιζουσαι.

Διὰ νὰ τὰ κάμῃ λοιπὸν νὰ παύσωσιν, ὁ ἵππότης ἔλαβε τὴν βάρβαν αὐτοῦ καὶ ἤρξατο κτυπῶν τὸ δένδρον· ἀλλ' ἐκεῖναι, ἀντί νὰ φύγωσιν ἐπλησίασαν μετὰ διπλασίων οὐρλισμῶν καὶ μανίας.

Ἀπό τινος τὸ δάσος ἦτο πλήρες τῶν τοιούτων ζώων, ἅτινα εἶχον ἕκτακτον μέγεθος, καὶ κατεβρόχιζον μικρὰς δορκαδάς καὶ μέχρι μικρῶν δαμάλεων. Ὅπως ἐξηγήσωμεν δ' εἰς τὸν ἀναγνώστην τὰς ἐχθρικές προθέσεις τῶν σαρκοβόρων τούτων ζώων, τὰ ὁποῖα διὰ τῆς ὁσμῆς εἶχον ἐννοήσει τοῦ ἵππότου τὴν παρουσίαν, πρέπει νὰ ἐπιστρέψωμεν πρὸς τὸ σπηλαῖον, εἰς τὸ ὁποῖον ἔμεινεν ὁ συνταγματάρχης Ρούτλερ.

Εἶπομεν ὅτι τὸ πτώμα τοῦ Ζὸν θανόντος ἐκ δηγμάτων ὄφεις, ἔκλειεν ὀλοσχερῶς τὴν ὑπόγειον δίοδον, δι' ἧς ἠδύνατό τις μόνον νὰ ἐξέλθῃ τοῦ σπηλαίου. Οἱ ἀγριόγατοι κατελθόντες εἰς τὸ βάραθρον, κατεβρόχιθσαν τὸ πτώμα, ὁ δὲ συνταγματάρχης, ὅστις τοὺς ἤκουεν ἠγνῶναι τί νὰ ὑποθέσῃ διὰ τὰς ἀγρίας ἐκεῖνας κραυγὰς. Ἐν τούτοις χάρις εἰς τὴν ὄρεξιν τῶν ζώων αὐτῶν, τὸ ἐμπόδιον, ὅπερ ἐμπόδιζε τὸν Ρούτλερ νὰ ἐξέλθῃ εἶχε σχεδὸν καθ' ὀλοκληρίαν ἐκλίψει, καὶ ἐκ τοῦ σώματος τοῦ Ζὸν δὲν ἔμεινεν πλέον, εἰμὴ τὰ ὅσα του, τὰ ὁποῖα ὁ συνταγματάρχης ἠδύνατο εὐκόλως νὰ μετακινήσῃ.

Μετὰ τὴν καταβρόχισιν ταύτην οἱ ἀγριόγατοι νοστιμευθέντες ἀλλ' οὐχὶ καὶ κορεσθέντες ἐκ τῆς νέας δι' αὐτοὺς τροφῆς ταύτης, ἠσθάνθησαν ὄρεξιν σαρκὸς ἀνθρωπίνης. Κατέλιπον ὅθεν τὸ βάθος τοῦ σπηλαίου, ἀνῆλθον εἰς τὸ δάσος, ἐνέτυχον τὸν ἵππότην καὶ τὸ σαρκοβόρον αὐτῶν ἤρεθίσθη.

Ἐπὶ τινος χρόνον ὁ φόβος τοὺς συνεῖχεν, ἀλλ' ἐνθαβρύνθέντες ἐκ τῆς ἀκινήσιος τοῦ Κρουστιλλάκ,

εἰς τῶν τολμηροτέρων καὶ πειναλωτέρων ἐξ αὐτῶν, ἀνέβη βραδέως ἐπὶ τοῦ δένδρου, καὶ ὁ Γασκό- νος εἶδεν αἴφνης πλησίον αὐτοῦ δύο μεγάλους λάμποντας καὶ πρασινοχρόους ὀφθαλμούς, οἵτινες ἠκτινοβόλουν ἐν μέσῳ τοῦ σκότους. Ταυτοχρόνως ἠσθάνθη δῆγμα εἰς τὴν πτέρναν· καὶ ἀπέσυρε μὲν ἐκεῖνος ἀμέσως τὴν κνήμην, ἀλλ' ὁ ἀγριογάτος ἐμπήξας τοὺς ὄνυχάς του εἰς τὴν σάρκα, ἐκράτει, ἐκπέμπων ὑπόκωφον οὐρλισμὸν, ὅστις ἦτο τὸ σημεῖον τῆς προσβολῆς. Οἱ προσβάλλοντες ἐπετέθησαν πανταχόθεν, καὶ ὁ ἰππότης εἶδε περίξ του ἀπειρίαν ὀφθαλμῶν ἀκτινοβολούντων καὶ ἠσθάνθη τὰ δῆγματα τῶν ζῶων εἰς πολλὰ μέρη τοῦ σώματός του.

Ἡ προσβολὴ αὕτη ἦτο τοσοῦτον ἀπροσδόκητος, οἱ ἔχθροὶ ἦσαν τοσοῦτον παραδόξου εἶδους, ὥστε ὁ Κρουστιλλάκ, μὲ ὄλην του τὴν γενναϊότητα, ἔμεινεν ἔκθαμβος, ἀλλὰ τὰ δῆγματα τῶν ἀγριογάτων καὶ ἰδίως ἡ ἀγανάκτησίς του νὰ ἀγωνισθῆ πρὸς τοσοῦτον μικροπρεπεῖς ἔχθρους, ἐξείλκυσε τὴν ὀρμὴν του.

Ἐδραξε λοιπὸν τὸν μᾶλλον πειναλέον αὐτῶν, τὸν τῆς πτέρνης, ἀπὸ τὸ δῆγμα τῆς βράχως, καὶ στρέψας αὐτὸν δίκην σφενδόνης, τὸν ἐβρίψε κατὰ τοῦ κορμοῦ ἐνὸς δένδρου καὶ τοῦ συνέτριψε τὰ ὄστα. Ὁ ἀγριογάτος ἐξέπεμψε γοεράς κραυγὰς, ὁ δὲ ἰππότης ἔπραξε τὸ αὐτὸ καὶ εἰς ἕνα ἄλλον ὅστις τοῦ ἐπήδησεν εἰς τὸν ὄμον καὶ ἐπροσπάθει νὰ τοῦ καταβροχθίσῃ τὴν παρεϊάν.

Οἱ ἔχθροὶ τότε ἐδίστασαν· ὁ δὲ ἰππότης σπασάμενος τὸ ξιφὸς του, ἐφόνησε τινὰς ἄλλους καὶ ἔθηκε τέρμα εἰς τὴν νέου εἶδους προσβολῆν ταύτην, κραυγάζων,

— Εἶδες ἐκεῖ! νὰ μάθῃ καὶ ἡ Λάμια ὅτι ὁ ἀτρόμητος Κρουστιλλάκ καταβροχθίσθη ἀπὸ γάτους, ὡσάν ἐν χιλιδόνι!

Τὸ τέλος τῆς νυκτός παρήλθεν ἐν εἰρήνῃ, τοῦ ἰππότου μικρὸν κοιμηθέντος· τὸ δὲ πρωὶ ὁ ἰππότης κατήλθεν ἐκ τοῦ δένδρου καὶ εἶδε κειμένους πρὸ τῶν ποδῶν πέντε τῶν νυκτερινῶν ἔχθρων του. Ἐσπαυσε λοιπὸν νὰ ἀφήσῃ τὸν τόπον ἐκεῖνον, μάρτυρα τῶν κατορθωμάτων ἐφ' οἷς ἠρρυθρία, καὶ πεπεισμένος ὅτι τὸ Διαβολοχώριον δὲν ἀπέγει πολὺ, ἤρχισε τὸν δρόμον του· ἀφοῦ δὲ εἰς μάτην ἐπεριπάτησεν ἐπὶ ὥρας πολλὰς, ἐπέισθη ἐκ τῶν νυχμῶν τοῦ στομάχου του ὅτι θὰ ἦτο σχεδὸν μεσημβρία. Ἄς κρίνῃ δὲ ἕκαστος περὶ τῆς ἀγαλλιᾶσεως του ὅτε ἡ πνοὴ τοῦ ἀέρος τῷ ἔφερεν εὐαρεστοτάτην ὀσμὴν ψητοῦ, ἀλλὰ τόσον γλυκεῖαν,

τόσον ὀρεκτικὴν, ὥστε ὁ ἰππότης ἤρξατο ἀναμασῶν.

Ἐδιπλασίασε τὸ βῆμα, μὴ ἀμφιβάλλων πλέον ὅτι ἔφθασε τέλος τὸ τέρμα τῶν δοκιμασιῶν του. Ἐν τούτοις οὐδὲν ἔχνος κατοικίας ἔβλεπε, καὶ ἠγνόει πῶς νὰ συμβιβάσῃ τὴν φαινομένην ταύτην μοναξίαν μὲ τὴν τόσῃ σφοδρᾶν τοῦ ψητοῦ εὐωδίαν. Βαδίζων λοιπὸν ἀκροποδητεῖ ἔφθασεν ἀπαρτήρητος καὶ χωρὶς νὰ τὸν περιμένωσιν εἰς ἄδενδρὸν τι μέρος τοῦ δάσους, ἐνθα ἐστάθη πρὸς στιγμὴν τὸ θέαμα ὕπερ πρὸ ὀφθαλμῶν εἶχεν ἦτο ἄξιον τῆς προσοχῆς του.

Γ.

Ἡ κυνηγετικὴ καλύβη.

Ἐν τῷ μέσῳ πυκνοῦ χώρου, ἐφαίνετο εὐρὺ διάστημα ἀπηλλαγμένον δένδρων, σχήματος τετραγώνου ἐπιμήκους· εἰς τὴν μίαν δὲ τῶν ἄκρων αὐτοῦ ἐξετείνετο ἀκούπα τις, δηλονότι εἶδος καλύβης ἐκ κλάδων δένδρου ἐρειδομένης ἐπὶ κορμοῦ φοίνικος, κεκαλυμμένης ἀπὸ μακρὰ φύλλα βαλιζιέρης καὶ καλιθούης.

Ἰπὸ τὸ καταφύγιον τοῦτο, τὸ ὅποιον ἐδύνατο νὰ ἐξασφαλίσῃ κατὰ τῶν ἀκτίνων τοῦ ἡλίου πάντα ὑπ' αὐτὸ ἀποσυρόμενον, ἔκειτο ἐπὶ φυλλώδους κλίνης ἀνὴρ ἐκτάδην, εἰς δὲ τοὺς πόδας του ἐκοιμᾶντο εἴκοσι περίπου κυνηγετικοὶ κύνες.

Οἱ κύνες οὗτοι θὰ ἦσαν βεβαίως λευκοὶ ἢ κίτρινοχρόοι ἂν τὸ πρώτιστον αὐτοῦ χρῶμα δὲν ἐξηφανίζετο ἀπὸ τὸ αἷμα ὑφ' οὗ ἦσαν κεκαλυμμένοι· ἡ κεφαλὴ των καὶ τὸ στῆθος των ἰδίως ἦσαν ὄλως καθημαγμένα συνεπεῖα πάλης ἐπιπόνου.

Ὁ ἰππότης δὲν ἐδυνήθη νὰ διακρίνῃ εἰμὴ πлагίως τὴν φυσιογνωμίαν τοῦ ἀνθρώπου ὅστις ἐκοίτετο ἐπὶ τῆς κλίνης τῶν δροσερῶν φύλλων.

Οὐχι μακρὰν τῆς ἀζούπας ἦναπτε πῦρ ἄνωθεν τοῦ ὁποίου ἐψήνετο βραδέως μικρὰς ἡλικίας δορκάς. Ἡ δορκὰς αὕτη κεκαλυμμένη μὲ τὸ δῆγμα τῆς ἔκειτο ἐπὶ τῆς βράχης, μὲ ἀνοιχτὴν καὶ κενὴν κοιλίαν· σπάρτα δὲ δεδεμένα εἰς τοὺς τέσσαρας πόδας τῆς, τὴν ἐκράτουν εἰς αὐτὴν τὴν θέσιν, τὴν ὁποίαν ἡ σφοδρότης τοῦ πυρός ἐδύνατο νὰ παραλλάξῃ.

Τὸ παμμέγεθες αὐτὸ ζῶον εἶχε σχεδὸν καθ' ὀλοκληρίαν ψηθῆ· τὸ δῆμά του ἤρχισε σχάζον καὶ ἀναλύον, ὅ,τι δ' ἐφαίνετο ἐκ τῆς σαρκός του ἦτο βροδοχρῶν εἰς τὸν ὑψίστον βαθμὸν. Τέλος δωδεκάς μεγάλων πτηνῶν κεκαρυκευμένων ἐψήνοντο

κάτωθεν αὐτοῦ, ἐκπέμποντα κνίσσων ὀρεκτικωτάτην.

Ὁ ἰππότης δὲν ἐκράτειτο πλέον· παραφερόμενος ἐκ τῆς πείνης αὐτοῦ εἰσῆλθεν εἰς τὸ περίφραγμα, θάλασας θάμνους τινὰς. Εἰς δὲ ἡ δύο κύνες ἐγερεθέντες ἔδραμον πρὸς αὐτὸν μὲ ἦθος ἀπειλητικόν.

Ὁ κοιμώμενος ἠγέρθη διὰ μιᾶς, παρετήρησε περίξ αὐτοῦ μὲ ὕψος ἐκπλήξεως, ἐνῶ ὀλοκληρον τὸ σκυλόλογιον ἐξεγερεθὲν ἐδείκνυεν ἐχθρικωτάτας κατὰ τοῦ ἰππότου προθέσεις, βαύζον καὶ δεικνύον ὀδόντας φοβερούς.

Ὁ Κρουστιλλάκ ἐνθυμήθη τὴν ἱστορίαν τοῦ ψυχογιῶ τοῦ Ψυχαρπάχτη, τὸν ὅποιον ἔφαγον οἱ κύνες, ἀλλὰ δὲν ἐφοβήθη. Ἰψωσε τὴν βράβδον τοῦ ἀπειλητικῶς φωνάζων.

— Ἐμένα θὰ φάτε, ἔ! ἐμένα;

Οἱ κομπαστικοὶ οὗτοι λόγοι οὐδεμίαν ἐνεποίησαν ἐντύπωσιν εἰς τοὺς κύνες· ἔλαβον ἐκεῖνοι τοῦναντίον στάσιν ἀπειλητικωτέραν, ὥστε ὁ ἰππότης ἠναγκάσθη νὰ τοῖς καταφέρῃ πληγὰς τινὰς διὰ τῆς βράβδου του.

Οἱ ὀφθαλμοὶ των τότε ἔλαμψαν ἀπὸ ἀγριότητα καὶ ἤθελον ὀρμήσει κατὰ τοῦ Κρουστιλλάκ ἄνευ τῆς μεσολαβήσεως τοῦ κυνηγοῦ, ὅστις ἐξῆλθε τῆς ἀζούπας, κρατῶν εἰς τὰς χεῖρας μακρὸ τουφέκιον καὶ φωνάζων

Ποῖος πειράζει τοὺς σκύλους μου; Ποῖος εἶν' αὐτοῦ;

Ὁ ἰππότης ἔθηκεν ἀμέσως τὴν χεῖρα ἐπὶ τοῦ ξιφούς καὶ ἀπεκρίθη πρὸς τὸν κυνηγόν.

— Οἱ σκύλοι σου θέλουν νὰ μὲ δαγκάσουν, παιδί μου, καὶ τοὺς ἀπομακρύνω... θέλουν νὰ μὲ κομματιάσουν, καθὼς ἐγὼ θὰ ἐκομματιάζω αὐτὸ τὸ ψητὸν, ἂν τὸ εἶχ' ἐμπρός μου, διότι περιεπλανήθη εἰς τὸ δάσος ἀπὸ χθὲς τὸ πρωὶ καὶ ἔγω μίαν πείναν διαβολικὴν.

Ὁ κυνηγὸς ἀντὶ ν' ἀποκριθῆ εἰς τὸν ἰππότην ἔμεινεν ἔκθαμβος διὰ τὴν ἀλλόκοτον στάσιν τοῦ ἀνθρώπου τούτου, ὅστις κρατῶν βράβδον εἰς τὴν χεῖρα περιεδιάβαζε εἰς τὸ δάσος μὲ μεταξίνους κνημίδας, μὲ ἐνδυμα ἐκ ταφιτᾶ καὶ μὲ ἀορτήρα κεχρυσωμένον. Ἀλλὰ καὶ ὁ Κρουστιλλάκ μὲ ὄλην του τὴν πείναν, παρετήρει τὸν κυνηγόν μετ' ὄχι ὀλιγωτέρας περιεργείας.

Ὁ κυνηγὸς οὗτος ἦτο ἀναστήματος μετρίου ἀλλ' εὐκίνητος καὶ βρωμαλέος· ἀντὶ παντός ἱματίου ἔφερεν ἐν ἐσώθρακον βραχὺ καὶ ἐν ὑποκάμισον τὸ ὅποιον ὠμοιάζε μᾶλλον πρὸς βλούζαν.

Τὰ ἐνδύματά του ἦσαν τοσοῦτον βεβρεγμένα εἰς τὸ αἷμα τῶν ταύρων ἢ τῶν συῶν, τοὺς ὁποῖας οἱ κυνηγοὶ ἐκδέρουσι διὰ νὰ πωλήσωσι τὸ δῆγμα των καὶ κάμνωσι καπνιστὰ τὰ κρέατά των, ὥστε τὸ ὑφασμα ἐφαίνετο ὡς μὲ πίσσαν βεβαμμένον, τόσῳ ἦτο μαῦρον καὶ σκληρόν.

Ζώνη ἐκ δερμάτος ταύρου ἐσφιγγε τὸ ὑποκάμισον περὶ τὴν ὀσφύν τοῦ κυνηγοῦ. Ἐκ τῆς ζώνης ταύτης ἐκρέμαντο ἔνθεν μὲν μία θήκη περιέχουσα πέντε ἢ ἕξ μαχαίρια διαφόρου μεγέθους καὶ σχήματος, ἔνθεν δὲ μία ὑδατοθήκη.

Ὁ κυνηγὸς εἶχε τοὺς πόδας γυμνοὺς μέχρι τῶν γονάτων· τὰ ὑποδήματά του ἦσαν ἄβραφα καὶ διὰ μιᾶς βύρσης μόνης κατασκευασμένα. Ὁ κυνηγὸς ὅστις ἐξήταζε περιέργως τὸν Κρουστιλλάκ ἐστηρίζετο ἐπὶ πυροβόλου μεγάλης ὀκλής ἐξ ἐκείνων τὰ ὅποια ὀνομάζονται βουκᾶν καὶ κατασκευάζοντο εἰς Δέππην καὶ Σαινμαλόν.

Τὸ πρόσωπον τοῦ κυνηγοῦ ἦτο χονδροειδὲς καὶ κοινόν· ἔφερε δὲ εἰς τὴν κεφαλὴν κάλυμμα ἐκ δερμάτος ταύρου, ὁ δὲ πώγων του ἦτο μακρὸς καὶ πυκνὸς καὶ τὸ βλέμμα του ἄγριον.

Ὁ Κρουστιλλάκ τῷ εἶπεν ἀποφασιστικῶς,

— Λοιπὸν, συμπέθερε, δὲν θὰ δώσης εἰς ἕνα εὐγενῆ πεινῶντα ὀλίγον ψητὸν;

— Τὸ ψητὸν δὲν εἶνε ἰδικόν μου ἀπεκρίθη ὁ κυνηγός.

— Καὶ τίνος λοιπὸν εἶνε;

— Τοῦ Κυρ Ψυχαρπάχτη, ὅστις ἔχει τὴν ἀποθήκην τῶν δερμάτων καὶ τῶν καπνισμένων κρεάτων εἰς τὴν ἄκραν τῶν Καϊμανῶν.

— Τὸ ψητὸν εἶνε τοῦ Κυρ Ψυχαρπάχτη ἀνεκράξεν ὁ ἰππότης χαίρων διότι ἐκ τύχης ἐπλησίαζεν ἕνα τῶν εὐτυχιστέρων λατρευτῶν τῆς Λάμιας, ἂν τὰ λεγόμενα ἦσαν ἀληθῆ.

— Ναί, ἀπεκρίθη λακωνικῶς ὁ ἄνθρωπος μὲ τὸ μακρὸ πυροβόλον.

Τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἠκούσθη πυροβολισμὸς, ὅστις ἀντήχησεν ἐπὶ πολὺ εἰς τὸ δάσος.

— Εἶνε τὸ ἀφεντικὸν, εἶπεν ὁ κυνηγός.

Οἱ κύνες ἀνεγνώρισαν βεβαίως τὴν προσέγγισιν τοῦ κυρίου των, διότι ἤρξαντο ἐκπέμποντες οὐρλισμοὺς χαρᾶς, καὶ ὤρμησαν ἐκτὸς τῶν θάμνων διὰ νὰ τρέξωσιν εἰς προὔπαντησίν του.

Εἰδοποιηθεὶς περὶ τῆς ἐπιστροφῆς τοῦ κυρίου του ὁ ὑπηρέτης τὸν ὅποιον θὰ ὀνομάσωμεν Πέτρον, ἐξήγαγεν ἐν τῶν μεγαλειτέρων μαχαιρίων του, ἐπλησίασε τὴν δορκάδα καὶ ὅπως ἐπιταχύνῃ τὸ ψήσιμον, ἔκαμε βαθείας τομὰς εἰς τὰς σάρκας

της, χωρὶς ἐν τούτοις; νὰ βλάβῃ τὸ δέρμα· ἐκαστὴ δὲ τῶν τομῶν ἐξέφερε κίτσαν τοσοῦτον ὀρεκτικὴν, ὥστε ὁ ἱππότης πνέων τὴν μαγευτικὴν παύτην ὁσμὴν, ἐλησμόνει σχεδὸν τὴν προσεχῆ ἐμφάνισιν τοῦ Ψυχαρπάχτου.

Τέλος ἐκεῖνος ἐφάνη, ἀκολουθούμενος ἀπὸ τοὺς κύνας του, συσφιγγομένους πέριξ αὐτοῦ.

Ὁ Κύρ Ψυχαρπάχτης ἦτο ὑψηλὸς καὶ γιγαντώσαμος· τὸ δὲ φῶσι λευκὸν χρώμα του εἶχε μεταβληθῆ ὑπὸ τῶν ἀκτίνων τοῦ ἡλίου καὶ τοῦ ἀγρίου βίου, ἢν διῆγεν. Ὁ πυκνὸς μαῦρος πώγων του κατέπιπτεν ἐπὶ τοῦ στήθους του, οἱ δὲ χαρρακτῆρές του ἦσαν ὀμαλοὶ, ἀλλ' ἄγριοι καὶ σκληροί. Τὰ ἐνδύματά του ἦσαν σχεδὸν ὡς καὶ τὰ τοῦ ὑπρέτου του· ὡς ἐκεῖνος, ἔφερον εἰς τὴν ζώνην του θήκην περιέχουσαν πολλὰ μαχαίρια, μόνον αἱ κνημαὶ του ἀντὶ νὰ ἦναι ἡμίγυμνοι, ἦσαν δεδεδεμένοι μέχρι τῶν γονάτων μὲ λωρίδας δέρματος κάπρου προσκεκολλημένας μὲ νεῦρα, καὶ ἔφερε χονδρὰ σανδάλια ἐκ βύρσης μὴ ἐξεργασμένης. Ὁ πλατύς του κατὰ τὸν Ἰσπανικὸν τρόπον πέτασος ἐκοσμεῖτο διὰ δύο ἢ τριῶν ἐρυθρῶν πετρῶν, τέλος τὸ πυροβόλον αὐτοῦ ἐκοσμεῖτο διὰ διαφόρων ἀργυρῶν κοσμημάτων. Τοιαύτη ἦτον ἡ διαφορὰ ἥτις ὑπῆρχε μεταξὺ τῆς ἐνδυμασίας καὶ τοῦ ὀπλισμοῦ τοῦ Ψυχαρπάχτου καὶ τοῦ ὑπρέτου του.

Ὅταν εἰσῆλθεν εἰς τὴν καλύβην ἐκράτει τὸ πυροβόλον του ὑπὸ μάλιν καὶ ἀπεπτίλου ἐν πτηνὸν τὸ ὁποῖον εἶχε φονεύσει· τρία ἄλλα παρόμοια πτηνὰ ἐκρέμαντο ἀπὸ τὴν ζώνην του, τὰ ὅποια ἔρριψε πρὸς τὸν Πέτρον, ὅστις ἤρξατο νὰ τὰ μαθῆ καὶ τὰ καθαρῖζῃ ἐκ τῶν ἐντοσθίων διὰ καταπληκτικῆς ταχύτητος.

Τὰ πτηνὰ ταῦτα, ἔχοντα μέγεθος πέρδικος, ἦσαν στρογγύλα καὶ παχέα ὡς ὄρυγες· ἅμα δὲ ὁ Πέτρος προητοίμαζε τὸ ἐν, ἔκοπτε τὸν τράχηλον καὶ τοὺς πόδας, καὶ καρκεύων αὐτὰ, τὰ ἔθετεν εἰς τὴν κοιλίαν τῆς δορκάδος. Ὅταν δὲ ὁ Ψυχαρπάχτης ἐκαθάρισε τὸ ἰδικόν του, τὸ ἔρριψεν ἐπίσης ἐκεῖ.

Ὁ Πέτρος τὸν ἠρώτησε.

— Ἀφέντη, νὰ σφαλίσωμεν τὴν χύτραν;

— Σφάλισέ την, εἶπεν ἐκεῖνος.

Πάρκντα ὁ Πέτρος ἔκοψε τὰ σπαρτία ἄτινα συνεῖχον τὰ μέλη τῆς δορκάδος, καὶ πληρωθείσης καὶ κλεισθείσης τῆς κοιλίας, ἤρξαντο τὰ ἐν-

τὸς πτηνὰ νὰ ψήνωνται εἰς αὐτὴν· τὴν νέου εἴδους χύτραν.

Καθ' ὅλον αὐτὸ τὸ διάστημα ὁ κυνηγὸς οὐδὲως ἐπρόσεξεν εἰς τὴν παρουσίαν τοῦ ἱππότου, ὅστις μὲ τὴν ξίνα διεσταλμένην καὶ μὲ τὴν χεῖρα ἐπὶ τῆς λαβῆς τῆς σπάθης, ἠτοιμάζετο νὰ ἀποκριθῆ προπετῶς εἰς τὰς ἐρωτήσεις, ἅς ἐδύνατο νὰ τῷ ἀπευθίη ὁ Κύρ Ψυχαρπάχτης.

— Ὁ τελευταῖος οὗτος, ἀφοῦ ἔκοψε τὸν λαῖμόν καὶ τοὺς πόδας τοῦ πτηνοῦ, ὃ εἶχε μαθῆσει, ἐσπόγισεν ἡσύχως τὸ μαχαίριόν του καὶ τὸ ἔθηκεν εἰς τὴν θήκην του.

Διὰ νὰ ἐξηγήσωμεν τὴν ἀδιαφορίαν τοῦ κυνηγοῦ πρὸς τὸν ξένον, ὀφείλομεν νὰ παρατηρήσωμεν εἰς τὸν ἀναγνώστην ὅτι πολλάκις οἱ κάτοικοι ἐπεσκέπτοντο ἐκ περιεργείας τὴν καλύβην αὐτοῦ.

Οἱ κυνηγοὶ τῶν ἀγρίων βοῶν εἶχον εἰς τὰς συνθεσίας των πολλὴν ὁμοιότητα πρὸς τοὺς Καραίβας. Καθὼς ἐκεῖνοι ἦσαν φιλόξενοι, καθὼς ἐκεῖνοι ἐπέτρεπον εἰς πάντα πεινῶντα καὶ διψῶντα νὰ λάβῃ μέρος εἰς τὴν τράπεζάν των, ἀλλὰ, καθὼς οἱ Καραίβαι, ἐθεώρουν τὴν πρόσκλησιν ὡς περιττὸν τύπον. Τοῦ δειπνοῦ κενουμένου εἰς τὴν τράπεζαν, ὅστις ἤθελε προσήρχετο καὶ ἔτρωγεν.

Ἀφοῦ ἀπηλλάγη τῆς ζώνης καὶ τοῦ πυροβόλου του ὁ Ψυχαρπάχτης ἐξηπλώθη ὑπὸ τὴν ἀζούπαρ, ἔπιεν ὀλίγον οἶνόπνευμα καὶ ἠτοιμάσθη νὰ φάγῃ.

Ὁ Κρουσιτλάκ διέμενε πάντοτε εἰς τὴν αὐτὴν θέσιν μὲ τοὺς ῥάθωνας ἀνοικτοὺς καὶ τὴν χεῖρα εἰς τὴν λαβὴν τοῦ ξίφους· ἦτο δὲ πλήρως ὀργῆς, διότι οὐδὲν ἐθεώρει ὑβριστικώτερον τῆς πρὸς αὐτὸν ἀπολύτου ἀδιαφορίας τοῦ Ψυχαρπάχτου.

Ἡ Λάμια τάχα διὰ τοῦ καταδρομέως διέγραψεν εἰς τὸν κυνηγὸν νὰ προσενεχθῆ οὕτω, ὄψετοτε ἀπῆντα τὸν ἱππότην. Ἡ ἀδιαφορία τοῦ κυνηγοῦ ἦτο τάχα πραγματικὴ; Ἰδοὺ τί δὲν δυνάμεθα νὰ ἐξηγήσωμεν ἀκόμη εἰς τὸν ἀναγνώστην.

Ἡ θέσις τοῦ Κρουσιτλάκ ἀπέβαινεν ὄλονεν δυσχερὴς καὶ ἀκροσφαλῆς, καὶ μ' ὄλην του τὴν προπέτειαν ἠγνοεὶ πόθεν ν' ἀρχίσῃ τὴν ὀμιλίαν. Τέλος ἐκβιάζων ἑαυτὸν καὶ προβαίνων ἐν βῆμα πρὸς τὴν ἀζούπαρ, εἶπε πρὸς τὸν κυνηγόν.

— Δὲν μοῦ λές, ἀδελφε, εἶσαι τυφλός;

— Ἀποκρίσου, Πέτρο, σοῦ ὀμιλοῦν εἶπεν ἀδιὰφῶρος ὁ Ψυχαρπάχτης πρὸς τὸν ὑπρέτην του.

(Ἐπεταί ἡ συνέχεια.)